

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Gąbin 2024

Zamawiający:

Miasto i Gmina Gąbin
ul. Stary Rynek 16
09-530 Gąbin

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem
Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Mateusz Grzelak – Analityk

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Wnioski z diagnozy.....	11
1.1. Sfera społeczna	11
1.1.1. Demografia.....	11
1.1.2. Edukacja oraz opieka nad dziećmi do lat 3.....	16
1.1.3 Kultura, sport i rekreacja.....	22
1.1.4 Pomoc społeczna	25
1.1.5 Opieka zdrowotna.....	27
1.1.6 Aktywność społeczna	28
1.1.7 Bezpieczeństwo publiczne.....	31
1.1.8 Podsumowanie sfery społecznej.....	33
1.2. Sfera gospodarcza.....	35
1.2.1 Podmioty gospodarcze i lokalny rynek.....	35
1.2.2 Rynek pracy	39
1.2.3 Podsumowanie sfery gospodarczej	40
1.3. Sfera przestrzenna.....	41
1.3.1 Przestrzeń i środowisko.....	41
1.3.2 Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna.....	58
1.3.3 Mieszkalnictwo	59
1.3.4 Zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną	61
1.3.5 Podsumowanie sfery przestrzennej	66
1.4. Analiza zdolności inwestycyjnej	68
1.5. Analiza potencjału jakości życia i wyniki badania ankietowego	73
1.6. Analiza SWOT – podsumowanie diagnozy.....	75
1.7. Analiza potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych Miasta i Gminy	78
1.7.1 Potencjał Miasta i Gminy Gąbin.....	78
1.7.2 Bariery i potrzeby rozwojowe Miasta i Gminy.....	79
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań	80
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy	100
3.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych.....	100
3.2. System powiązań przyrodniczych	100
3.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych....	104
3.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.....	104

3.5. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin.....	106
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście i Gminie Gąbin.....	107
4.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu.....	107
4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	116
4.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.....	120
4.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.....	122
4.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	122
4.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	124
4.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW	128
4.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	129
4.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	129
4.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	132
5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	133
6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta i gminy Gąbin	136
7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	136
8. Ramy finansowe i źródła finansowania	140
8. Załączniki	150
Spis tabel i rysunków.....	151

Wstęp

Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrażania projektów współfinansowanych m.in. ze środków zewnętrznych.

W ramach prac nad strategią rozwoju przeprowadzono diagnozę, której celem była analiza potencjału społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Gąbin, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań¹.

W oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta i gminy w Strategii Rozwoju przedstawiono plan działań do 2030 roku. Określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

Uwarunkowania programowe

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Miasta i Gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023-2026,
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,
- Strategii Rozwoju Powiatu Płockiego na lata 2023-2027.

¹ Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2023-2030 stanowi odrębny raport. W niniejszej Strategii uwzględniono najważniejsze wnioski z diagnozy.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Miasta i Gminy z dokumentami wyższego rzędu.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia została przyjęta uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- cel szczegółowy I – trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- cel szczegółowy II – rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- cel szczegółowy III – skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu,

Cele zakładane do realizacji przez Miasto i Gminę Gąbin wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Miasta i Gminy Gąbin zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055).

Cel główny Strategii brzmi: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

- kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
- kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Założenia strategiczne Miasta i Gminy Gąbin, obejmujące wykorzystanie potencjału ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023-2026

Program przyjęty został uchwałą nr 242 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r.

Celem programu jest zapewnienie efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami poprzez m.in. ochronę i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości, podnoszenie wiedzy o zasobach zabytkowych kraju, cyfryzację i podniesienie jakości prowadzonych postępowań

administracyjnych czy zwiększenie zastosowania nowych technologii. Dokument jest głównym dokumentem strategicznym niezbędnym do realizacji ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Najważniejszymi celami programu są:

- Ochrona i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości poprzez m.in.:
 - model i system wartościowania zabytków;
 - plany zarządzania dla pomników historii;
 - wsparcie procesu tworzenia planów ochrony parków kulturowych;
 - system bezpieczeństwa zabytków;
 - projektowanie konserwatorskie.
- Cyfryzacja i podniesienie jakości prowadzenia postępowań administracyjnych poprzez m.in.:
 - cyfryzację procesu inwestycyjno-budowlanego w zakresie ochrony zabytków;
 - opracowanie i realizację programu szkoleń specjalistycznych dla pracowników wojewódzkich urzędów ochrony zabytków.
- Zwiększenie zastosowania nowych technologii w ochronie zabytków poprzez m.in.:
 - wdrożenie i rozwój programu wsparcia zarządzania dziedzictwem archeologicznym (AZP+);
 - digitalizację i udostępnianie zasobu archiwalnego;
 - rozwój portalu zabytek.pl.
- Edukacja i podnoszenie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego poprzez m.in.:
 - włączenie edukacji ochrony zabytków do programów nauczania w szkołach;
 - kampanie społeczno-edukacyjne dotyczące zagrożeń dla dziedzictwa kulturowego;
 - wsparcie merytoryczne służb mundurowych oraz organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących przestępczości przeciwko zabytkom.
- Wzmacnianie narzędzi ochrony zabytków wobec zmian klimatycznych poprzez m.in.:
 - wsparcie procesu tworzenia gminnych programów opieki nad zabytkami;
 - warsztaty konserwatorskie – praktyka prac konserwatorskich;
 - wzmacnianie kompetencji zawodów rzemieślniczych;
 - inwestycje w obiektach zabytkowych – szkolenia dla samorządów.

Jednym z celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin jest: Upowszechniona kultura i dziedzictwo kulturowe, w ramach którego wyznaczony został kierunek działań: ochrona zasobów kulturowych. Zakłada on w głównej mierze realizację zadań z zakresu opieki

nad zabytkami i zachowania dziedzictwa kulturowego. Zgodnie z powyższym oba dokumenty są ze sobą spójne.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Strategia przyjęta została uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r.

Celem głównym określonym w Strategii wojewódzkiej jest zapewnienie wysokiej jakości życia przez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.

Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez realizację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju, dla których określone zostały następujące cele główne i operacyjne:

- obszar Gospodarka; Cel rozwojowy: Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze,
- obszar Dostępność; Cel rozwojowy: Dostępne i mobilne Mazowsze,
- obszar Środowisko i energetyka; Cel rozwojowy: Zielone, niskoemisyjne Mazowsze,
- obszar Społeczeństwo; Cel rozwojowy: Mazowsze zintegrowane społecznie
- obszar Kultura i Dziedzictwo; Cel rozwojowy: Mazowsze bogate kulturowo.

Wyżej wymienione cele na szczeblu wojewódzkim są spójne z celami rozwojowymi określonymi przez Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030. Realizacja ich założeń wpłynie na osiągnięcie zakładanych efektów na terenie gminy i województwa mazowieckiego.

Strategia Rozwoju Powiatu Płockiego na lata 2023-2027

Strategia przyjęta została uchwałą nr 296/XLII/2022 Rady Powiatu w Płocku z dnia 21 grudnia 2022 r.

Wizją rozwoju powiatu określoną w powyższej Strategii jest: Powiat Płocki to bezpieczna Mała Ojczyzna, w której chcemy żyć, pracować i wypoczywać.

Cel nadrzędny strategii brzmi natomiast następująco: Wielofunkcyjny rozwój powiatu w oparciu o zasoby naturalne.

W ramach celu nadrzędnego wyznaczono 5 następujących celów strategicznych przypisanych do poszczególnych obszarów strategicznych i celów operacyjnych określonych w ich ramach:

- Środowisko; Cel strategiczny 1. Ochrona środowiska i krajobrazu powiatu płockiego:
 - Cel operacyjny 1.1. Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu,
 - Cel operacyjny 1.2. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
 - Cel operacyjny 1.3. Ochrona i promocja zasobów krajobrazowych i przyrodniczych,

- Gospodarka i rolnictwo; Cel strategiczny 2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka i rolnictwo powiatu płockiego:
 - Cel operacyjny 2.1. Tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości,
 - Cel operacyjny 2.2. Podnoszenie poziomu atrakcyjności turystycznej i rozwój bazy turystycznej powiatu,
 - Cel operacyjny 2.3. Rozwój rolnictwa i sektora rolno-spożywczego,
- Komunikacja i infrastruktura drogowa; Cel strategiczny 3. Rozwój układu komunikacji drogowej i transportowej:
 - Cel operacyjny 3.1. Poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa dróg powiatowych,
 - Cel operacyjny 3.2. Powiązanie powiatowego systemu komunikacji drogowej i transportowej z systemem komunikacyjnych innych jednostek,
- Społeczeństwo; Cel strategiczny 4. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej:
 - Cel operacyjny 4.1. Wysoka jakość kształcenia i dostosowanie działań edukacyjnych do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych,
 - Cel operacyjny 4.2. Integracja społeczna i budowa tożsamości lokalnej,
 - Cel operacyjny 4.3. Ograniczenie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej,
 - Cel operacyjny 4.4. Rozwój i upowszechnianie kultury i kultury fizycznej,
 - Cel operacyjny 4.5. Podniesienie konkurencyjności rynku pracy,
 - Cel operacyjny 4.6. Wzmacnianie bezpieczeństwa mieszkańców powiatu,
 - Cel operacyjny 4.7. Ochrona zdrowia oraz zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej,
- Administracja i zarządzanie; Cel strategiczny 5. Rozwój nowoczesnej i przyjaznej obywatelowi administracji oraz sprawnego zarządzania w powiecie płockim:
 - Cel operacyjny 5.1. Rozwój zintegrowanego systemu informatycznego do obsługi klientów,
 - Cel operacyjny 5.2. Podnoszenie poziomu funkcjonowania Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu płockiego,
 - Cel operacyjny 5.3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
 - Cel operacyjny 5.4. Współpraca powiatu płockiego z innymi samorządami terytorialnymi i ich reprezentacjami w kraju i za granicą.

Przy opracowaniu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030 wzięto pod uwagę cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Powiatu Płockiego na lata 2023-2027.

Cele i kierunki działań wskazane w Strategii gminnej są spójne z zaplanowaną interwencją w ramach powyższego dokumentu. W związku z tym dokumenty są ze sobą zgodne.

1. Wnioski z diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2023 poz. 225 ze zm.) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Miasta i Gminy Gąbin i potencjału jakości życia, w tym wyniki badania ankietowego.

1.1. Sfera społeczna

W ramach diagnozy sfery społecznej przeanalizowano następujące elementy:

- sytuację demograficzną,
- dostęp do placówek edukacyjnych i wyniki w nauce dzieci i młodzieży ze szkół,
- opiekę nad dziećmi do lat 3,
- dostęp do usług kulturalnych i różnych form sportu i rekreacji,
- dostęp do usług w zakresie pomocy społecznej,
- dostęp do usług zdrowotnych,
- aktywność społeczną,
- poziom bezpieczeństwa.

1.1.1. Demografia

Liczba ludności

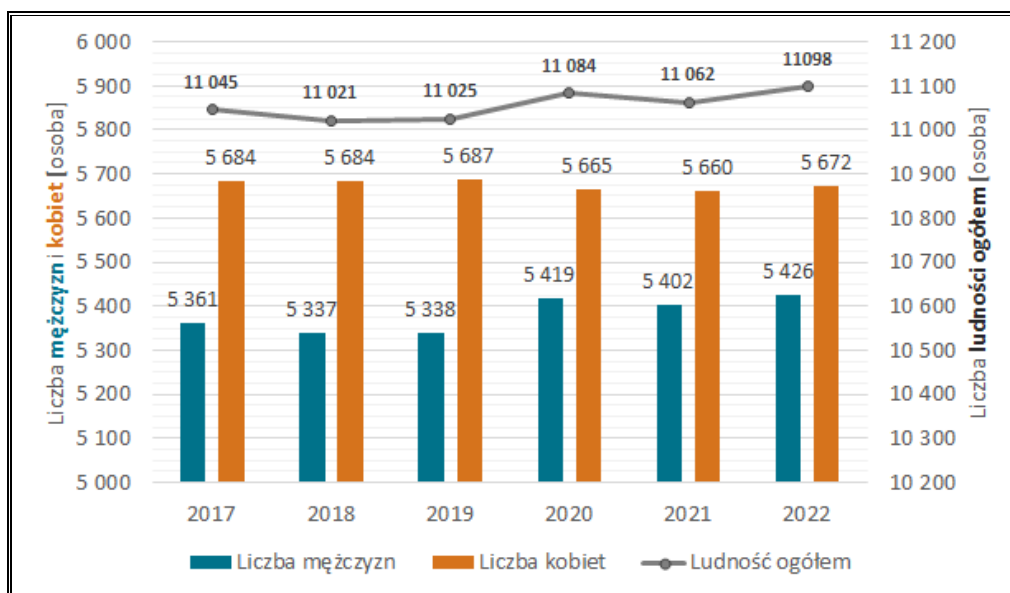
Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2022 miasto i gminę zamieszkiwało 11 098 osób, z czego liczba mężczyzn wyniosła 5 426 osób (48,89%), a liczba kobiet 5 672 osoby (51,11%). 4 097 osób (36,92%) zamieszkiwało miasto, natomiast pozostała część tj. 7 001 osób (63,08%) – obszar wiejski gminy.

Na przestrzeni lat 2017-2028 liczba mieszkańców zwiększyła się o 53 osoby, tj. o 0,48% w stosunku do roku 2017, z czego liczba mężczyzn zwiększyła się o 65 osób, tj. 1,21%, a liczba kobiet zmniejszyła się o 12 osób, czyli 0,21%. Ludność miasta spadła o 30 osób (0,73%), a obszaru wiejskiego zwiększyła się o 83 osoby (1,20%).

Tabela 1. Liczba ludności w mieście i gminie Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem		Osoba	11 045	11 021	11 025	11 084	11 062	11 098
w tym:	Mężczyźni		5 361	5 337	5 338	5 419	5 402	5 426
	Kobiety		5 684	5 684	5 687	5 665	5 660	5 672
w tym:	w mieście		4 127	4 114	4 121	4 124	4 111	4 097
	na obszarze wiejskim		6 918	6 907	6 904	6 960	6 951	7 001

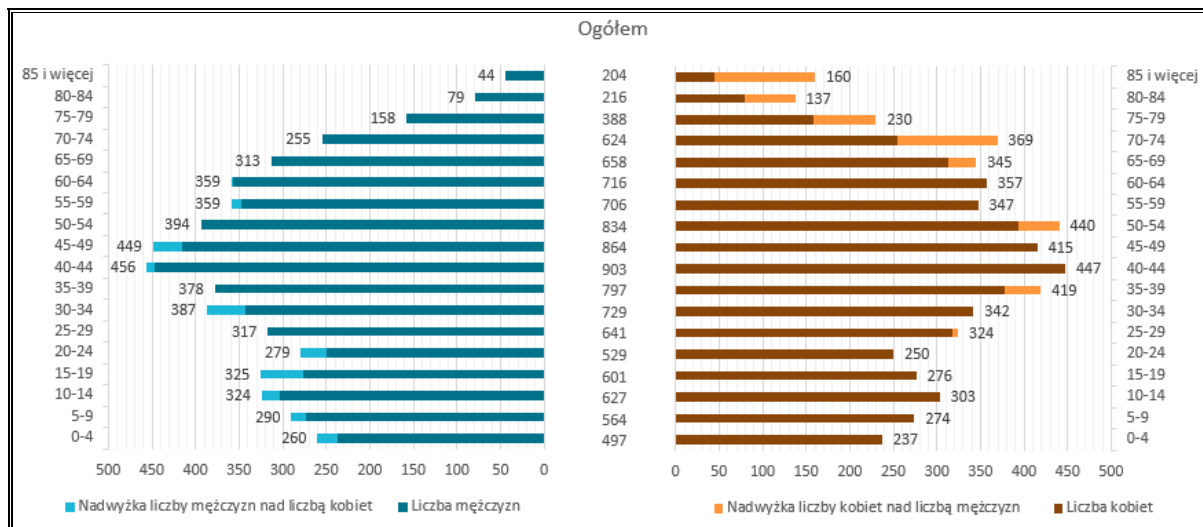
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Struktura wieku

W roku 2022 na terenie miasta i gminy Gąbin największa liczba osób znajdowała się w przedziale wiekowym 40-44 i wyniosła 903 osoby. Drugą najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 45-49 (864 osoby). Wśród ludności w przedziałach wiekowych w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym obserwujemy przeważnie przewagę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet, natomiast w wieku poprodukcyjnym to zazwyczaj liczba kobiet przeważa nad liczbą mężczyzn.

Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców miasta i gminy Gąbin w roku 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
 Analizując sytuację demograficzną w zakresie poszczególnych grup ekonomicznych, na przestrzeni lat 2017-2022 odnotowano:

- wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym o 9,93%,
- spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym o 3,87%,
- wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym o 5,70%.

Tabela 2. Ludność miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022 wg grup ekonomicznych

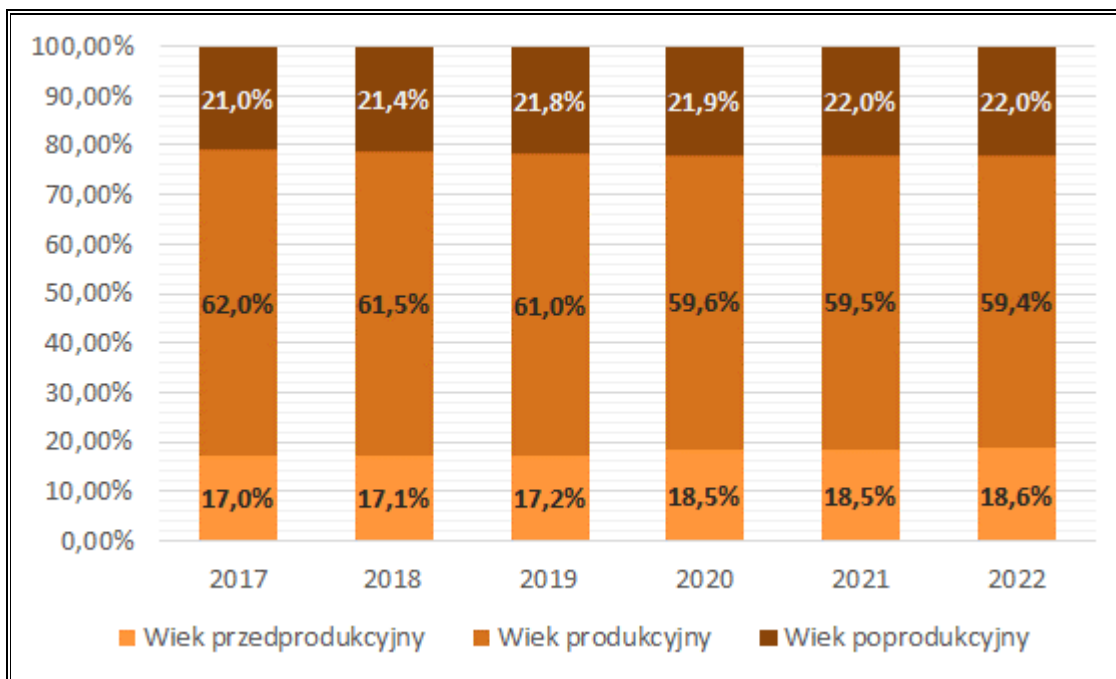
Wyszczególnienie		Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ogółem	Osoba	1 874	1 882	1 891	2 050	2 042	2 060
	Mężczyźni		977	986	975	1 062	1 066	1 072
	Kobiety		897	896	916	988	976	988
Ludność w wieku produkcyjnym	Ogółem	Osoba	6 856	6 775	6 726	6 605	6 588	6 591
	Mężczyźni		3 629	3 573	3 579	3 534	3 510	3 505
	Kobiety		3 227	3 202	3 147	3 071	3 078	3 086
Ludność w wieku poprodukcyjnym	Ogółem	Osoba	2 315	2 364	2 408	2 429	2 432	2 447
	Mężczyźni		755	778	784	823	826	849
	Kobiety		1 560	1 586	1 624	1 606	1 606	1 598

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
 W 2022 r. sytuacja demograficzna przedstawiała się następująco:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 18,6%,
- udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem wynosił 59,4%,
- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 22,0%,

Biorąc powyższe pod uwagę, sytuacja demograficzna na terenie miasta i gminy w większości posiada cechy wspólne z tendencją ogólnokrajową i przedstawia postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Wykres 3. Udział poszczególnych grup ekonomicznych miasta i gminy Gąbin w ogólnej liczbie ludności w [%] w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Przyrost naturalny

Na przestrzeni lat 2017-2022 na terenie miasta i gminy, odnotowywano ujemny przyrost naturalny. Świadczy to o większej liczbie zgonów ogółem niż urodzeń żywych. Najwyższy przyrost naturalny zaobserwowano w roku 2019, natomiast najniższy w roku 2021. Szczegółowe dane przyrostu naturalnego na terenie miasta i gminy Gąbin przedstawione zostały w poniższej tabeli oraz na wykresie.

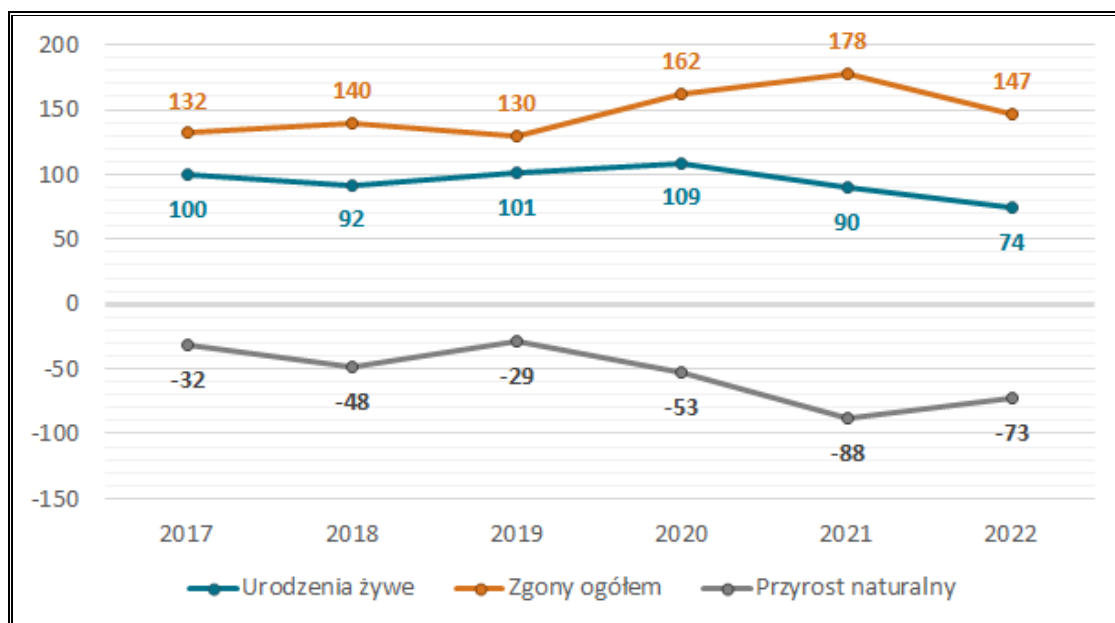
Tabela 3. Urodzenia żywe i zgony ogółem oraz przyrost naturalny w miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Urodzenia żywe	Ogółem	Osoba	100	92	101	109	90	74
	Mężczyźni		48	46	52	54	53	36
	Kobiety		52	46	49	55	37	38
Zgony ogółem	Ogółem	Osoba	132	140	130	162	178	147
	Mężczyźni		70	74	60	77	94	74
	Kobiety		62	66	70	85	84	73

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Przyrost naturalny	Ogółem	Osoba	-32	-48	-29	-53	-88	-73
	Mężczyźni		-22	-28	-8	-23	-41	-38
	Kobiety		-10	-20	-21	-30	-47	-35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 4. Przyrost naturalny w mieście i gminie Gąbin w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Migracje

Przez cały okres lat 2017-2022 zanotowano dodatnie saldo migracji, co świadczy o większej liczbie osób, które zameldowały się w danym roku na terenie miasta i gminy, w stosunku od osób, które się wymeldowały. Najwyższe saldo migracji zanotowano w roku 2022, natomiast najniższe w roku 2020. Szczegóły prezentuje tabela i wykres poniżej.

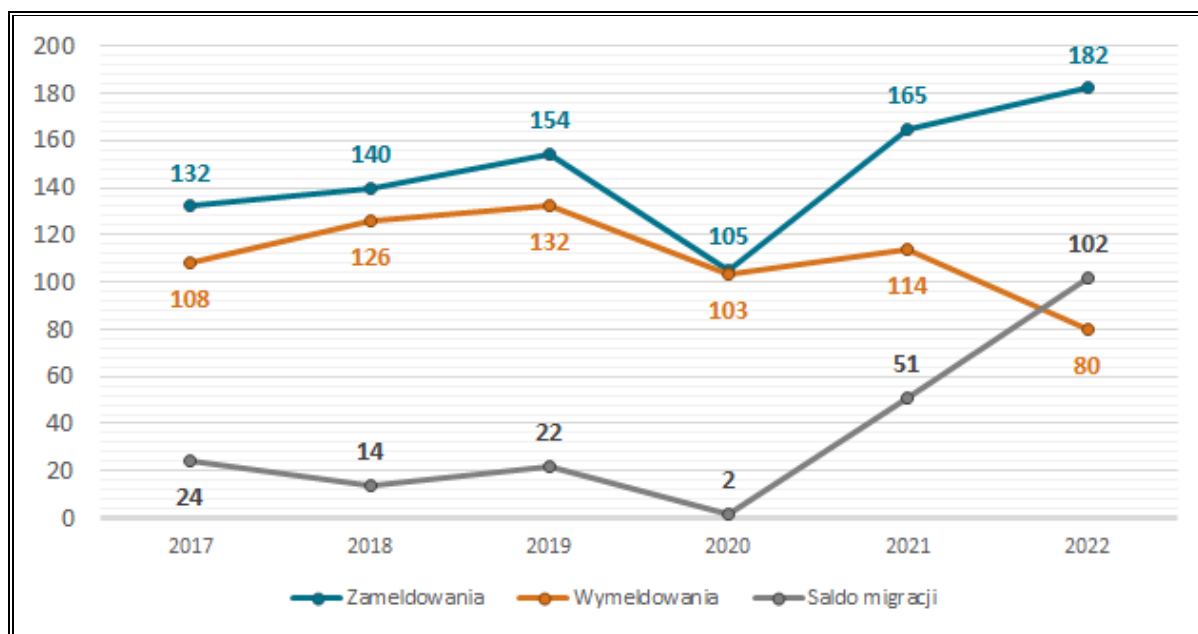
Tabela 4. Migracja na pobyt stały w mieście i gminie Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zameldowania	Ogółem	Osoba	132	140	154	105	165	182
	Mężczyźni		68	62	63	51	75	89
	Kobiety		64	78	91	54	90	93
Wymeldowania	Ogółem	Osoba	108	126	132	103	114	80
	Mężczyźni		42	56	53	46	47	30
	Kobiety		66	70	79	57	67	50
Saldo migracji	Ogółem	Osoba	24	14	22	2	51	102
	Mężczyźni		26	6	10	5	28	59

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Kobiety		-2	8	12	-3	23	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 5. Migracja na pobyt stały w gminie i mieście Gąbin w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

1.1.2. Edukacja oraz opieka nad dziećmi do lat 3

Dostępność usług edukacyjnych i opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie miasta i gminy Gąbin zapewniają: żłobki, placówki wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe.

Żłobki i kluby dziecięce

Na obszarze miasta i gminy funkcjonują 3 żłobki samorządowe:²

- Żłobek Samorządowy w Gąbinie, przy ul. Aleja Jana Pawła II 16, z 43 miejscami,
- Żłobek Samorządowy w Dobrzykowie, przy ul. Obrońców Dobrzykowa 65, z 16 miejscami,
- Żłobek Samorządowy w Nowym Grabiu, przy ul. Osiedle pod Jodłami 11a, z 30 miejscami.

Żłobki zapewniają specjalistyczną opiekę dzieciom, w postaci nie tylko higienicznych czynności, ale w szczególności poprzez zapewnienie odpowiednich zajęć dla dzieci oferujących opiekę i zabawę. Żłobki zatrudniają specjalistów z zakresu opieki i rozwoju najmłodszych dzieci.³

² <https://empatia.mpips.gov.pl/>

³ Raport o stanie Miasta i Gminy Gąbin za 2022 rok

Przedszkola

Nadrzędnym celem wychowania przedszkolnego jest wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Na terenie miasta i gminy funkcjonują przedszkola, punkty przedszkolne i oddziały przedszkolne przy szkołach:

- Przedszkole Samorządowe im. Króla Maciusia I w Gąbinie,
- Przedszkole Samorządowe w Dobrzykowie,
- Punkt Przedszkolny w Nowym Grabiu,
- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Nowym Grabiu,
- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Gąbinie,
- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Czermnie,
- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Borkach,
- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Nowym Kamieniu.

Łączna liczba dzieci uczęszczająca do placówek wychowania przedszkolnego na terenie miasta i gminy w roku 2022 wyniosła 418 dzieci. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczająca do placówek wychowania przedszkolnego w roku 2022 na terenie miasta i gminy Gąbin

Placówka przedszkolna	Liczba dzieci [osoba]
Przedszkole Samorządowe im. Króla Maciusia I w Gąbinie	182
Przedszkole Samorządowe w Dobrzykowie	61
Punkt Przedszkolny w Nowym Grabiu	19
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Nowym Grabiu	38
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Gąbinie	61
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Czermnie	22
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Borkach	18
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Nowym Kamieniu	17
Razem	418

Źródło: Raport o stanie Miasta i Gminy Gąbin za 2022 rok

W poniższej tabeli zamieszczono odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat na terenie miasta i gminy Gąbin i województwa mazowieckiego w latach 2017-2022. W roku 2022 około 95,5% dzieci w wieku od 3 do 5 z obszaru miasta i gminy uczęszczało do placówek wychowania przedszkolnego. Wskaźnik dla miasta i gminy kształtował się na niższym poziomie w stosunku do wskaźnika województwa mazowieckiego.

Tabela 6. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie miasta i gminy Gąbin oraz województwa mazowieckiego w latach 2017-2022 w [%]

Wyszczególnienie	Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022
dzieci w wieku 3 - 5 lat	miasto i gmina Gąbin	85,9	89,0	90,0	87,4	88,0	95,5
	woj. mazowieckie	91,6	93,5	93,5	90,0	92,5	97,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Na uwagę zasługuje fakt, iż Miasto i Gmina Gąbin w 100% zapewniała miejsca dla dzieci w przedszkolach na swoim terenie. Wszystkie dzieci, które były zgłoszone do przyjęcia, miały zapewnione miejsca.

Szkoły podstawowe

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej tworzy fundament wykształcenia. Szkoła wprowadza uczniów w świat wiedzy, dbając o ich rozwój intelektualny, etyczny, emocjonalny, społeczny i fizyczny.

Na terenie miasta i gminy funkcjonuje 6 następujących szkół podstawowych:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Gąbinie,
- Szkoła Podstawowa im. Obrońców Dobrykowa z 1939 r.,
- Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Nowym Grabinie,
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Borkach,
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Reymonta w Czerminie,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Nowym Kamieniu.

W poniższej tabeli przedstawiono stosunek osób uczących się w szkołach podstawowych do całej populacji osób będących w wieku przypisanym danemu poziomowi kształcenia w okresie lat 2017-2022, tj. skolaryzację.

Tabela 7. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szkoły podstawowe	%	98,46	98,06	97,90	99,10	92,62	90,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na przestrzeni analizowanych lat dla szkół podstawowych z obszaru miasta i gminy współczynnik skolaryzacji brutto kształtował się na poziomie poniżej 100%. Skolaryzacja poniżej 100% spowodowana jest tym, że część uczniów uczęszcza do placówek oświatowych poza terenem miasta i gminy.

Łączna liczba uczniów uczęszczająca do szkół podstawowych na terenie miasta i gminy w roku 2022 wyniosła 887 osób. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba uczniów uczęszczająca do szkół podstawowych w roku 2022 na terenie miasta i gminy Gąbin

Jednostka oświatowa	Liczba uczniów [osoba]
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Gąbinie	479
Szkoła Podstawowa im. Obrońców Dobrzykowa z 1939 r.	128
Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Nowym Grabiu	105
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Borkach	71
Szkoła Podstawowa im. Władysława Reymonta w Czerminie	59
Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Nowym Kamieniu	45
Razem	887

Źródło: Raport o stanie Miasta i Gminy Gąbin za 2022 rok

Analizując wyniki egzaminu ósmoklasisty szkół na terenie miasta i gminy Gąbin w roku 2020, 2021 i 2022, można zauważyć, że w zdecydowanej większości były one wyższe od średniej dla powiatu płockiego oraz niższe od średniej dla województwa mazowieckiego. Największa różnica dotyczyła języka angielskiego, gdzie w 2020 r. odnotowano różnicę wynoszącą 13 p. proc. pomiędzy średnimi wynikami miasta i gminy Gąbin a średnią dla województwa mazowieckiego.

Tabela 9. Średnie wyniki procentowe egzaminu ósmoklasisty w [%] dla szkół na terenie miasta i gminy Gąbin, powiatu płockiego i województwa mazowieckiego w roku 2020, 2021 i 2022

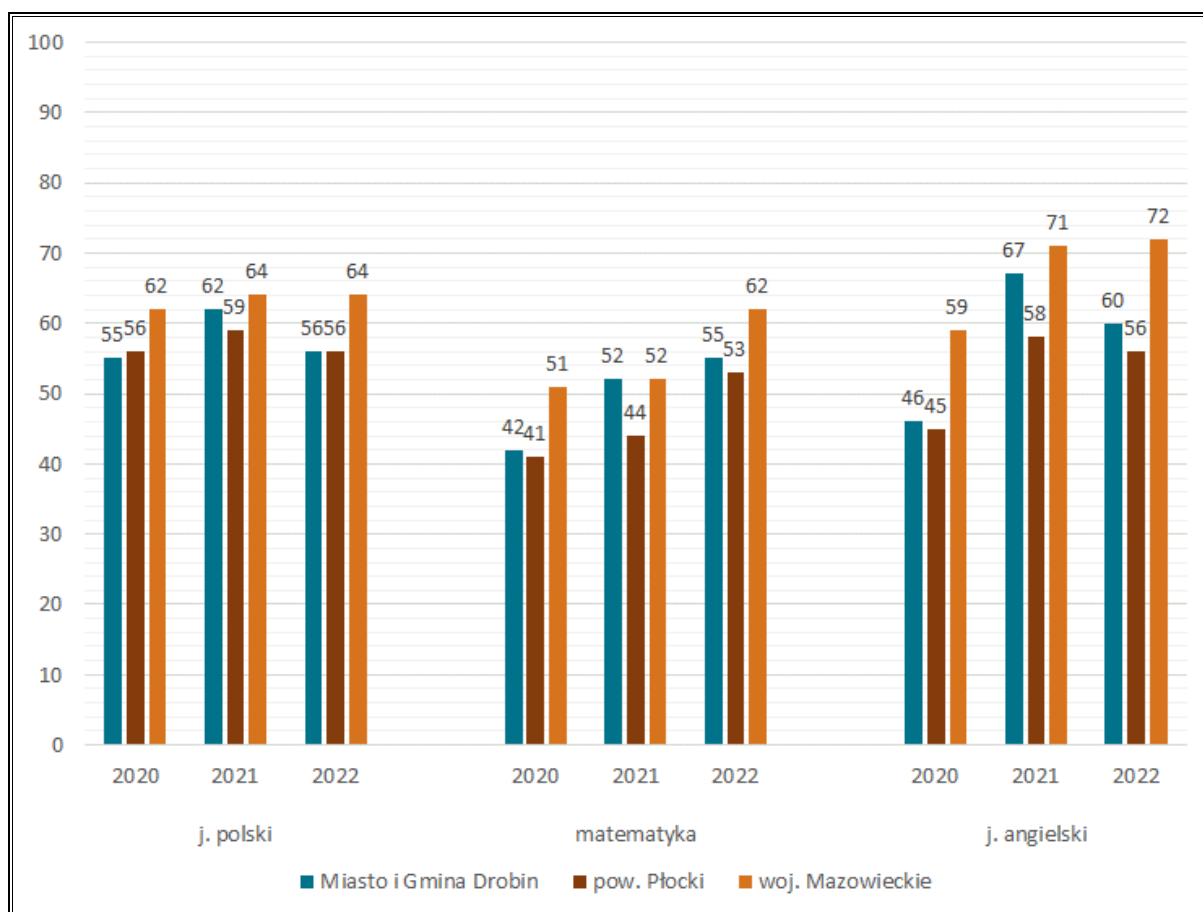
Rok	Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
2020	Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Nowym Grabiu	67	53	36
	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Gąbinie	51	37	48
	Szkoła Podstawowa im. Obrońców Dobrzykowa z 1939 r.	58	46	43
	Szkoła Podstawowa im. Władysława Reymonta w Czerminie	52	39	42
	Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Borkach	69	42	51
	Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Nowym Kamieniu	74	67	61
	Średnia dla miasta i gminy	55	42	46
	Powiat płocki	56	41	45
	Województwo mazowieckie	62	51	59
2021	Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Nowym Grabiu	62	61	68
	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Gąbinie	63	49	63
	Szkoła Podstawowa im. Obrońców Dobrzykowa z 1939 r.	63	51	69
	Szkoła Podstawowa im. Władysława Reymonta w Czerminie	—*	—*	—*
	Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Borkach	—*	—*	—*
	Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Nowym Kamieniu	—*	—*	—*
	Średnia dla miasta i gminy	62	52	67
	Powiat płocki	59	44	58

Rok	Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
	Województwo mazowieckie	64	52	71
2022	Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Nowym Grapiu	59	70	69
	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Gąbinie	54	48	58
	Szkoła Podstawowa im. Obrońców Dobrzykowa z 1939 r.	57	66	60
	Szkoła Podstawowa im. Władysława Reymonta w Czerminie	—*	—*	—*
	Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Borkach	51	36	51
	Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Nowym Kamieniu	70	79	60
	Średnia dla miasta i gminy	56	55	60
	Powiat płocki	56	53	56
	Województwo mazowieckie	64	62	72

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

* Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie nie udostępniła szczegółowych wyników dla placówek, w których do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło poniżej 10 uczniów.

Wykres 6. Średnie wyniki procentowe egzaminu ósmoklasisty w [%] na terenie miasta i gminy Gąbin, powiatu płockiego i województwa mazowieckiego w roku 2020, 2021 i 2022

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

Szkoły ponadpodstawowe

Na terenie miasta Gąbin, przy ul. St. Staszica 1 funkcjonuje Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Gąbinie, w skład którego wchodzi Liceum ogólnokształcące w Gąbinie, Technikum w Gąbinie, Szkoła Policealna w Gąbinie, Liceum ogólnokształcące dla dorosłych w Gąbinie, Branżowa Szkoła I stopnia w Gąbinie oraz Branżowa Szkoła II stopnia w Gąbinie.

W poniższej tabeli przedstawiono średnie wyniki z egzaminu maturalnego przeprowadzonego w latach 2019-2022 dla szkół ponadpodstawowych z obszaru miasta i gminy oraz powiatu plockiego i województwa mazowieckiego. Analizując niniejsze dane, zaobserwować można, że średnie wyniki dla miasta i gminy w zdecydowanej większości były niższe od średnich wyników dla powiatu i województwa.

Tabela 10. Średni wynik procentowy egzaminu maturalnego dla szkół ponadpodstawowych na terenie miasta i gminy Gąbin i województwa mazowieckiego w latach 2019-2022

Jednostka oświatowa	Rok	J. polski		Matematyka		J. angielski	
		Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. St. Staszica w Gąbinie	2019	32,21	54,86	36,63	8,50	40,82	62,00
	2020	40,47	35,75	33,88	26,00	47,53	29,00
	2021	45,00	17,00	35,00	—	58,00	—
	2022	47,00	—	39,00	—	55,00	56,00
Technikum w Zespole Szkół im. St. Staszica w Gąbinie	2019	32,77	31,33	36,64	3,00	53,67	22,33
	2020	45,68	—	32,55	7,20	50,59	49,43
	2021	34,00	—	23,00	—	46,00	—
	2022	33,00	—	23,00	—	40,00	22,00
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół im. St. Staszica w Gąbinie	2019	7,80	—	18,00	—	25,60	—
	2020	—	—	—	—	—	—
	2021	—	—	—	—	—	—
	2022	—	—	—	—	—	—
Powiat plocki	2019	40,48	50,73	43,69	20,33	52,19	34,80
	2020	50,22	53,67	34,63	14,24	52,99	38,46
	2021	46,88	27,50	33,71	—	53,01	50,56
	2022	44,64	—	49,67	38,46	65,22	37,21
Województwo mazowieckie	2019	53,71	61,94	61,35	44,53	75,42	60,93
	2020	54,85	61,93	55,92	40,14	74,06	59,83
	2021	56,90	51,77	60,85	36,80	79,07	68,80
	2022	54,14	56,40	61,52	39,46	79,52	66,89

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

Pozostałe szkoły

Na obszarze miasta, przy al. Jana Pawła II 16, funkcjonuje Szkoła Muzyczna I Stopnia im. St. Moniuszki w Gąbinie, która umożliwia kształcenie artystyczne w ramach państwowej edukacji muzycznej.⁴

1.1.3 Kultura, sport i rekreacja

Kultura

Korzystanie z dóbr i usług prowadzonych przez instytucje zajmujące się kulturą i sportem ma wpływ na jakość życia mieszkańców i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Placówki kultury i sportu, znajdujące się na terenie miasta i gminy mają za zadanie prowadzić działalność upowszechniającą kulturę, sport i rekreację. Odbywa się to poprzez rozbudzanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców, organizowanie imprez, zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, kształtowanie nawyków aktywnego uczestnictwa w powyższych działaniach oraz udostępnianie bazy na działalność sportowo-rekreacyjną.

Działalność ta stanowi ważny element życia społecznego mieszkańców. Wpływa pozytywnie na więzi międzyludzkie, propaguje nowe formy rozrywki, pozwala na lepsze zorganizowanie czasu mieszkańcom poprzez integrację. Bogata oferta zajęć oraz wydarzeń kulturalnych jest również istotna dla promocji miasta i gminy.

Na obszarze miasta i gminy zadania z tego zakresu realizują Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Gąbinie oraz Miejsko-Gminna Biblioteka w Gąbinie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Gąbinie prowadzi działalność edukacyjną w zakresie kultury oraz organizuje życie kulturalne na terenie miasta i gminy. Siedziba placówki znajduje się w pomieszczeniach przy hali sportowej w Gąbinie. Z bogatej oferty kulturalnej MGOK korzysta liczna grupa mieszkańców miasta i regionu. Działalność ośrodka obejmuje wiele obszarów, między innymi: zajęcia taneczne dla dzieci i młodzieży, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Koło Plastyczne oraz koło teatralne funkcjonujące pod nazwą Amatorski Teatr Niewielki w Gąbinie.⁵

W roku 2022 na terenie miasta i gminy Gąbin odbyły się 44 wydarzenia kulturalne. Dla porównania w latach poprzednich odbywało się: w 2021 roku 37 wydarzeń, w 2020 roku 18 wydarzeń kulturalnych zaś w 2019 roku - 32 uroczystości. Znaczna część uroczystości, zwłaszcza w latach poprzednich, organizowana zarówno przez samorząd oraz podległe mu jednostki, jak i organizacje pozarządowe, miała charakter ograniczony – wynikający z panującej w kraju epidemii koronawirusa COVID-19. Wydarzenia kulturalne w roku 2022

⁴ <http://www.szkolamuzyczna-gabin.pl/>

⁵ <http://www.mgok-gabin.pl/>

dotyczyły wielu dziedzin. Miały one charakter m.in. rozrywkowo-kulturalny, historyczny, sportowy czy charytatywny.

Miejsko-Gminna Biblioteka w Gąbinie funkcjonuje przy ul. Kościuszki 1. Posiada również jedną filię w Dobrzykowie. Celem biblioteki jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych, upowszechnianie wiedzy i nauki, rozwój kultury, pozyskiwanie i przygotowanie społeczeństwa do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenie jej wartości.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku księgozbiór Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Gąbinie liczył ogółem 41 458 woluminów. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2022 w porównaniu z rokiem 2017 liczebność księgozbioru zmniejszyła się o 10 071 woluminów, tj. 19,54%. Spadek zanotowała również liczba czytelników w ciągu roku, która w analizowanym okresie zmniejszyła się o 13,92% oraz liczba wypożyczonego księgozbioru na zewnątrz, notując spadek o 29,44%.

Tabela 11. Działalność biblioteczna na terenie miasta i gminy Gąbin na przestrzeni lat 2017-2022

Wyszczególnieni	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Księgozbiór	wol.	51 529	52 251	53 131	40 175	40 835	41 458
Czytelnicy w ciągu roku	osoba	941	904	710	733	741	810
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	13 962	12 094	9 967	9 250	9 406	9 851

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ważną funkcję kulturalną na terenie miasta i gminy pełnią również jednostki oświatowe oraz świetlice wiejskie, które są uzupełniającym miejscem spotkań mieszkańców oraz życia kulturalnego na obszarze miasta i gminy. Zapewniają dodatkowy dostęp do źródeł wiedzy oraz tworzą środowisko alternatywnego spędzania czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych, spełniając w ten sposób swoje zadania statutowe. Obiekty te stanowią miejsce, gdzie tworzą się koła i grupy zainteresowań zrzeszające różne grupy wiekowe ludności lokalnej. W efekcie funkcjonowania szkół i świetlic wiejskich realizowana jest integracja mieszkańców.

Na terenie miasta i gminy działają również różnego rodzaju organizacje i stowarzyszenia pozarządowe, które także prowadzą działania z zakresu zaspokajania kulturalnych potrzeb mieszkańców oraz kreowania kulturalnej tożsamości tego regionu.

Sport i rekreacja

Działaniami polegającymi na upowszechnianiu kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych, zwiększaniu aktywności fizycznej i świadomości społecznej o potrzebie aktywności ruchowej w każdym wieku na terenie miasta i gminy Gąbin zajmują się przede wszystkim Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Gąbinie, jednostki oświatowe oraz różnego rodzaju stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Do głównych obiektów sportowych i rekreacyjnych funkcjonujących na terenie miasta i gminy należą: Miejski Stadion Leśny przy ul. Dobrzykowskiej, hale sportowe i boiska funkcjonujące przy jednostkach oświatowych oraz place zabaw.

Placówki kultury i sportu, znajdujące się na terenie Miasta i Gminy mają za zadanie prowadzić działalność upowszechniającą kulturę, sport i rekreację. Odbywa się to poprzez rozbudzanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców, organizowanie imprez, zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, kształtowanie nawyków aktywnego uczestnictwa w powyższych działaniach oraz udostępnianie bazy na działalność sportowo-rekreacyjną.

Na obszarze miasta i gminy działa wiele organizacji i klubów sportowych, których jednym z celów jest upowszechnianie sportu i zdrowego trybu życia.

Turystyka, zabytki i dziedzictwo kulturowe

Na poziom atrakcyjności turystycznej wpływa wiele czynników, które można podzielić na walory przyrodnicze i antropogeniczne. Walory przyrodnicze to m.in.: wszelkiego rodzaju wody powierzchniowe takie, jak jeziora i rzeki, ukształtowanie powierzchni czy różne kompleksy roślinne. Czynnikami antropogenicznymi są głównie walory związane z architekturą, tj. obiekty historyczne i kultury oraz zabytki. Znaczącą rolę odgrywa również infrastruktura turystyczna, czyli bazy noclegowe, gastronomiczne i komunikacyjne, jak i uzupełniająca (tereny wypoczynkowe i rekreacyjne, szlaki turystyczne oraz obiekty sportowe).

Do walorów przyrodniczych miasta i gminy Gąbin zaliczyć można czynniki środowiskowo-krajobrazowe doliny Wisły, urozmaiconą rzeźbę terenu oraz kompleksy leśne. Dodatkowo warto wspomnieć o występujących na tutejszym terenie formach ochrony przyrody tj. rezerwatach przyrody Kępa Wykowska i Ławice Troszyńskie, Gostynińsko-Gąbińskim obszarze chronionego krajobrazu, obszarach Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły i Dolina Środkowej Wisły oraz pomnikach przyrody i użytku ekologicznym.

Do ważniejszych obiektów zabytkowych należą: kościół par. pw. św. Stanisława Biskupa w Dobrzykowie wraz ze starą plebanią, kościół par. pw. św. Leonarda w Troszynie Polskim, zespół dworski w Koszelewie (dwór, stajnia i park), układ urbanistyczny Gąbina oraz zabytkowe budynki ratusza, młyna i sądu grodzkiego w Gąbinie.

Dodatkowym elementem podnoszącym atrakcyjność miasta i gminy są przebiegające przez ich teren szlaki rowerowe i piesze:

- żółty Szlak Główny Kotliny Płockiej (Dobrzyków – Nowy Duninów),
- szlak Zielony im. Króla Kazimierza Wielkiego (Gąbin – Jez. Skrzyneckie),
- szlak Czarny im. Andrzeja Małkowskiego (Płock – Gąbin),
- międzynarodowy Szlak rowerowy EuroVelo R-2 (Czyżew – Gąbin – Jordanów),
- zielony Szlak VeloMazowia Nr 20 (Witkowice – Gąbin – Włocławek),
- szlak Środkowej Wisły (Wyszogród - Troszyn – Dobrzyków).

Infrastruktura turystyczna jest słabo rozwinięta. Większość obiektów noclegowych i gastronomicznych zlokalizowana jest w Gąbinie. Barię w kierunku pełnego wykorzystania korzystnego dla gminy rozwoju zagospodarowania rekreacyjnego jest m.in. brak obiektów turystycznych.

Promocja prowadzona jest głównie przez stronę internetową miasta i gminy. Do pozostałych form promocyjnych należą profile internetowe na popularnych serwisach społecznościowych.

1.1.4 Pomoc społeczna

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Gąbin jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gąbinie. Ośrodek realizuje zadania administracji rządowej i samorządowej z zakresu pomocy społecznej.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których samodzielnie nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji.

Mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia MGOPS w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. Istotną funkcję sprawują pracownicy socjalni, którzy podejmując współpracę z rodziną, diagnozują ich sytuację oraz określają plan pomocy. Pracą socjalną w szczególności objęte są osoby i rodziny, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości, a szczególnie rodziny niepełne, wielodzietne rodziny niezaradne życiowo. W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2017-2022 na terenie miasta i gminy Gąbin zmniejszyła się o 45,22%.

Tabela 12. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	osoba	1 161	1 084	774	713	658	636

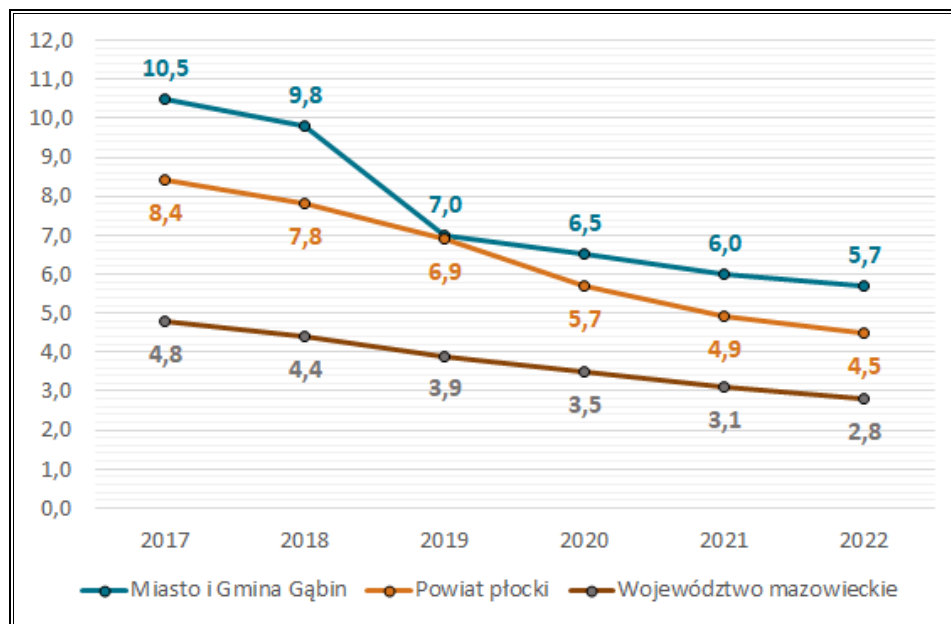
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na terenie miasta i gminy Gąbin na przestrzeni lat 2017-2022 spadł o 4,8 p. proc. do poziomu 5,7%. Jest to jednak nadal wartość wyższa niż średni poziom dla powiatu płockiego i województwa mazowieckiego. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Miasto i Gmina Gąbin	%	10,5	9,8	7,0	6,5	6,0	5,7
Powiat płocki		8,4	7,8	6,9	5,7	4,9	4,5
Województwo mazowieckie		4,8	4,4	3,9	3,5	3,1	2,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 7. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w [%] na przestrzeni lat 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w mieście i gminie Gąbin są: choroba w rodzinie, niepełnosprawność oraz bezrobocie.

Pomoc społeczna jest udzielana osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Tabela poniżej przedstawia ilość rodzin korzystających ze świadczeń w latach 2017-2022 na terenie miasta i gminy Gąbin.

Tabela 14. Ilość oraz kwota świadczeń na rzecz rodziny na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	-	379	361	323	288	238	197
Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem	os.	711	671	596	528	461	408
Kwota świadczeń rodzinnych	tys. zł	2 819	2 790	2 991	3 165	3 063	2 941
Kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	tys. zł	1 426	1 304	1 188	1 072	930	819

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

W latach 2017-2022 według danych Głównego Urzędu Statystycznego odnotowano spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny na dzieci o 48,02%, a także mniejszą o 42,62% liczbę dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. W podanym okresie łączna kwota świadczeń rodzinnych wzrosła o 4,33%, natomiast kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) zmniejszyła się o 42,57%.

1.1.5 Opieka zdrowotna

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością wykonywanej pracy przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług. Za ochronę zdrowia mieszkańców na terenie miasta i gminy odpowiadają trzy Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej – NZOZ Remedium w Gąbinie, NZOZ MEDICA E.D. w Dobrzykowie oraz Przychodnia Specjalistyczna SANUS Gąbin. Przychodnie te świadczą usługi związane z ochroną zdrowia dla mieszkańców Miasta i Gminy Gąbin w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Pacjenci mogą w nich skorzystać zarówno z opieki lekarzy medycyny ogólnej, jak i z lekarzy specjalistów oraz wykonać podstawowe badania laboratoryjne i USG.

Od 2002 r swoją placówkę w Gąbinie ma Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku. Lekarze i ratownicy medyczni stacjonują w dobudowanej do przychodni przy ul. Płockiej 19 części budynku, gdzie świadczą świąteczną i nocną opiekę zdrowotną. Ma to duży wpływ na poprawę bezpieczeństwa i ochronę zdrowia mieszkańców.

Dostęp mieszkańców do specjalistycznej opieki medycznej i szpitala zapewniają pobliskie miasta, przede wszystkim Płock. Ponadto na terenie miasta i gminy funkcjonują również cztery apteki.

Liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej na przestrzeni lat 2017-2022 zanotowała spadek o 7 312 porad tj. 12,25%, natomiast w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej – spadek o 11 419 porad tj. 16,09%. Świadczy to o spadku zapotrzebowania na usługi medyczne na tutejszym terenie.

Tabela 15. Opieka zdrowotna na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Podstawowa opieka zdrowotna	porady	59 674	53 099	53 487	46 303	49 397	52 362
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	porady	70 957	62 709	62 822	51 252	53 891	59 538

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

1.1.6 Aktywność społeczna

Na aktywność społeczną wpływa przede wszystkim kapitał społeczny, czyli zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie. Pod względem ekonomicznym jakość kapitału społecznego oddziałuje na procesy wzrostu i rozwoju, dlatego świadoma kreacja kapitału społecznego jest właściwą strategią rozwojową, a sprawne zarządzanie charakteryzujące się wysoką jakością rządzenia, może stać się głównym czynnikiem kreacji tego kapitału.

O ile jakość rządzenia jest bezpośrednio powiązana z obowiązującymi przepisami prawa, tak jakość kapitału społecznego wynika z uwarunkowań lokalnych i powinna opierać się na budowaniu zaufania do instytucji publicznych, które funkcjonują na rzecz miejscowej społeczności.

Na kapitał społeczny składają się m.in. wiedza, normy etyczne i kulturowe, empatia, ale również zaangażowanie społeczne.

Frekwencja wyborcza

Analizując frekwencję w wyborach na terenie miasta i gminy Gąbin w ostatnich latach, zauważyć można podnoszącą się świadomość i aktywność społeczną mieszkańców, którzy coraz liczniej w nich uczestniczą. W wyborach prezydenckich z lat 2015 i 2020 różnica ta wyniosła około 15,0 p. proc. w pierwszej turze i około 13,5 p. proc w drugiej, w wyborach parlamentarnych z lat 2019 i 2023 około 13,7 p. proc., natomiast w wyborach samorządowych od około 2,5 do 7,5 p. proc między wyborami w roku 2014 i 2018. Największym

zainteresowaniem cieszą się wybory samorządowe, a najmniejszym, w dalszym ciągu, mimo zanotowanego wzrostu frekwencji o ponad 22,0 p. proc. między wyborami w 2014 i 2018 roku, wybory do Parlamentu Europejskiego.

Tabela 16. Frekwencja wyborcza na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2014-2023

Wybory	Lata	
Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	2015	2020
I tura	45,36	60,37
II tura	53,19	66,78
Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	2019	2023
Sejm	57,56	71,26
Senat	57,50	71,25
Wybory do Parlamentu Europejskiego	2014	2019
Frekwencja ogółem	18,75	40,89
Wybory Samorządowe	2014	2018
Sejmik województwa	52,55	54,95
Rada Powiatu	50,21	54,99
Rada Miasta i Gminy	47,43	54,97
Burmistrz – I tura	47,34	54,97
Burmistrz – II tura	39,97	—

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, <https://pkw.gov.pl/>

Organizacje pozarządowe

Co roku uchwalany jest Program współpracy Miasta i Gminy Gąbin z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Głównym celem Programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi.

Program ma na celu w szczególności:

- zwiększenie aktywności mieszkańców Gminy w celu pełniejszego zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności,
- stworzenie warunków do powstawania inicjatyw i podejmowania działań na rzecz społeczności lokalnych lub ogółu mieszkańców,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi przy tworzeniu polityk publicznych na możliwie wczesnym etapie ich powstawania,
- umacnianie poczucia odpowiedzialności za stan tak lokalnej wspólnoty, jak i całego obszaru Gminy,

- integracja podmiotów realizujących zadania publiczne,
- prezentacja dorobku środowiska organizacji pozarządowych i promowanie jego osiągnięć,
- udzielanie pomocy w pozyskiwaniu środków na zadania publiczne, w tym ze źródeł zewnętrznych.

Współpraca Miasta i Gminy Gąbin z organizacjami pozarządowymi może mieć charakter finansowy i pozafinansowy. Współpraca realizowana jest przy poszanowaniu zasad: partnerstwa, pomocniczości, efektywności, jawności, suwerenności stron i uczciwej konkurencji.

Do zadań priorytetowych oraz zakresu przedmiotowego, które realizowane są na terenie miasta i gminy Gąbin, należą:

- w zakresie upowszechniania kultury fizycznej:
 - prowadzenie zajęć treningowych,
 - udział w rozgrywkach, zawodach i turniejach sportowych,
 - bieżące utrzymanie bazy sportowej związanej z realizacją zadania publicznego,
 - organizacja zajęć, zawodów oraz imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym, ponad lokalnym i europejskim,
- wspieranie (głównie w ramach Małych Grantów) zadań z zakresu: podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; wspierania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; wspierania turystyki i krajoznawstwa.

Na terenie miasta i gminy Gąbin w 2022 roku funkcjonowało 68 organizacji pozarządowych. Działały one głównie w obszarze bezpieczeństwa, kulturalnym i rekreacji, sportu, ekologii, finansów, kół łowieckich, kół gospodyń wiejskich, spółdzielni rolniczych oraz społecznym. W latach 2018-2022 widać wyraźną tendencję wzrostową w aktywności organizacji pozarządowych na terenie miasta i gminy Gąbin. W roku 2018 ich liczba wynosiła 55 organizacji, w roku 2019 – 60 organizacji, natomiast w roku 2020 i 2021 – 64 organizacje.

Ekonomia społeczna

Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu.

Do takich osób zalicza się m.in. osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne, uzależnione, itp., które mogą mieć problem w znalezieniu pracy, dlatego ekonomia społeczna daje im szansę na zmiany w życiu zawodowym.

Podmiotami ekonomii społecznej są m.in. centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, spółdzielnie socjalne, firmy społeczne, zakłady aktywizacji zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej. Instytucje te umożliwiają osobom wykluczonym społecznie zdobycie doświadczenia zawodowego, stwarzając warunki powrotu na rynek pracy oraz przestrzeń do rozwoju osobistego.

Na terenie miasta i gminy działa m.in.: Spółdzielnia Socjalna Color, która świadczy usługi transportowe, kurierskie, wynajem samochodów wraz z kierowcą lub pomoc innym kierowcom w przypadku sytuacji awaryjnych. Spółdzielnia utworzyła 6 miejsc pracy dla osób długotrwale bezrobotnych.

1.1.7 Bezpieczeństwo publiczne

Do jednych z zadań miasta i gminy należy zapewnienie mieszkańcom warunków do bezpiecznego życia poprzez realizację działań z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. Bezpieczeństwo publiczne na terenie miasta i gminy Gąbin zapewnia policja i straż pożarna. W razie wystąpienia klęski żywiołowej lub innych wydarzeń zagrażających bezpieczeństwu publicznemu powołany zostaje sztab kryzysowy, który podejmuje odpowiednie działania planistyczne i organizacyjne w zakresie zarządzania kryzysowego oraz obrony cywilnej. Składa się on między innymi z przedstawicieli policji, straży pożarnej, ochrony zdrowia, pogotowia, sanepidu, a także przedstawicieli jednostek samorządowych.

Policja

Policja jest organem ścigania, który stoi na straży porządku i bezpieczeństwa. Jest to uzbrojona oraz umundurowana formacja służąca obywatelom, podlegająca ministrowi właściwemu ds. wewnętrznych. Jej głównym celem jest ochrona zdrowia i życia mieszkańców państwa. Również władze miasta i gminy są zobowiązane zapewniać obywatelom bezpieczeństwo.

Obszar ten podlega pod Komendę Powiatową Policji w Płocku. Na terenie miasta zlokalizowany jest Komisariat Policji w Gąbinie. Swoje zadania wykonuje na tutejszym obszarze 4 dzielnicowych.

Działaniem priorytetowym służącym poprawie bezpieczeństwa na obszarze miasta i gminy jest: zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i wyeliminowanie negatywnych zjawisk wpływających na spokój i porządek publiczny (zaśmiecanie, zakłócenia spokoju i porządku publicznego, zakłócenia ciszy nocnej).

Straż Pożarna

Ochronę przeciwpożarową na terenie miasta i gminy zapewnia 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych – w Gąbinie, Dobrzykowie, Topólnie, Troszynie Polskim, Nowym Kamieniu, Grabiu Polskim, Czermnie, Lipińskich i w Strzemesznie. Dwie z nich – OSP Gąbin i OSP Dobrzyków są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ich dodatkowym celem jest również ochrona ludności, zakładów pracy, urządzeń użyteczności publicznej i dóbr kultury oraz ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w sytuacjach kryzysowych, a także pomoc przy wypadkach drogowych.

Zagrożenia pożarowe terenów miasta i gminy może wystąpić na skutek awarii lub pożaru zakładów lub budynków mieszkalnych i gospodarczych położonych na jej terenie. Dodatkowym źródłem zagrożenia jest transport drogowy, którym przewożone są różnego rodzaju materiały niebezpieczne, szczególnie na odcinkach dróg wojewódzkich. Ponadto duże zagrożenie pożarowe występuje na terenach wiejskich w okresie prac żniwnych, w czasie których często nie są przestrzegane podstawowe przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

W latach 2018-2022 na tym obszarze odnotowywano głównie małe pożary oraz lokalne miejscowe zagrożenia⁶. Widoczny jest również wzrost liczby pożarów oraz liczby miejscowych zagrożeń na przestrzeni 5 ostatnich lat.

Tabela 17. Działania ratownicze straży pożarnej na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2018-2022

Wyszczególnienie		2018	2019	2020	2021	2022
Pożary		48	68	47	37	76
w tym:	małe	46	66	44	37	68
	średnie	2	2	2	0	8
	duże	0	0	0	0	0
	bardzo duże	0	0	1	0	0
Miejscowe zagrożenia		330	258	335	697	410
w tym:	małe	11	16	13	17	36
	lokalne	319	242	320	675	374
	średnie	0	0	2	5	0
Alarmy fałszywe		3	1	3	8	6
w tym:	złośliwe	0	0	0	0	0
	w dobrej wierze	3	0	3	8	6

⁶ zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków (Dz.U. z 2022 r., poz. 2057).

Wyszczególnienie		2018	2019	2020	2021	2022
	z instalacji wykrywania	0	1	0	0	0
Liczba zdarzeń ogółem		381	327	385	742	492

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>
Strażacy z obszaru miasta i gminy stale podnoszą swoje kwalifikacje, uczestnicząc w licznych szkoleniach, kursach i ćwiczeniach, celem doskonalenia swojego działania w nagłych wypadkach oraz prowadzą czynności i działania prewencyjne celem poprawy bezpieczeństwa pożarowego.

Do poprawy bezpieczeństwa na terenie miasta i gminy przyczyniają się działania w zakresie wsparcia finansowego Ochotniczych Straży Pożarnych. Inwestycje w sprzęt dla OSP umożliwiają lepsze reagowanie jednostek i szybsze udzielanie pomocy.

1.1.8 Podsumowanie sfery społecznej

Z analizy demograficznej wynika, iż na terenie miasta i gminy Gąbin występuje stabilna sytuacja w tym zakresie. Liczba ludności na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na względnie stałym poziomie z niewielkim wzrostem, co związane jest z dodatnim saldem migracji i sąsiedztwem Płocka, w którym zachodzi proces suburbanizacji. Przyrost naturalny notuje natomiast wartości ujemne.

Porównując powiat płocki, na przestrzeni lat 2017-2022 zaobserwowano na jego obszarze spadek liczby ludności o 1,34%. Odwrotna sytuacja występuje natomiast w odniesieniu do całego województwa mazowieckiego, gdzie obserwuje się wzrost liczby ludności, jednak związany jest on głównie z rozwojem osadnictwa na terenie większych aglomeracji miejskich, przede wszystkim warszawskiej, natomiast w pozostałej części województwa sytuacja przedstawia się podobnie lub nawet mniej korzystnie w stosunku do sytuacji miasta i gminy Gąbin.

Na terenie miasta i gminy rośnie też liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a maleje w wieku produkcyjnym, co wskazuje na postępujący proces starzenia społeczeństwa i jest to sytuacja spójna z tendencją kraju. Powyższe skutkować będzie w przyszłości przekształceniem sfery społeczno-gospodarczej oraz wzrostem obciążenia ekonomicznego społeczeństwa i koniecznością rozwoju infrastruktury opieki społecznej, opiekuńczej i zdrowotnej. W wyniku postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, wśród beneficjentów pomocy społecznej coraz częściej będą osoby starsze, w tym o ograniczonej samodzielności, chore i niepełnosprawne. W obecnym stanie faktycznym i prawnym główny ciężar opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi spoczywa na ich rodzinach i bezpośrednio na jednostce samorządu terytorialnego w postaci realizacji zadań własnych, dlatego jednym z kluczowych zadań spoczywającym na Ośrodku Pomocy Społecznej staje się zapewnienie

odpowiednich usług opiekuńczych dla mieszkańców miasta i gminy Gąbin. Pozytywnym aspektem w ostatnich latach jest spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, jednak biorąc pod uwagę stosunek do liczby ludności w porównaniu do powiatu płockiego i województwa mazowieckiego, liczba osób na obszarze miasta i gminy w dalszym ciągu jest wysoka.

W zakresie poziomu edukacji, wyniki uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie miasta i gminy w egzaminie ósmoklasisty i maturalnym są w zdecydowanej większości niższe niż średnie wyniki dla powiatu płockiego i województwa mazowieckiego. Na uwagę zasługuje również niższy odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na obszarze miasta i gminy w porównaniu do średniej dla województwa mazowieckiego, jednak zaznaczyć należy iż Miasto i Gmina Gąbin w 100% zapewniała miejsca dla dzieci w przedszkolach na swoim terenie. Wszystkie dzieci, które były zgłoszone do przyjęcia, miały zapewnione miejsca.

Na terenie miasta i gminy prowadzone są różnorodne zajęcia, wydarzenia dla różnych grup wiekowych. Kluczową rolę w kształtowaniu oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej odgrywają jednostki organizacyjne, tj. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Gąbinie oraz Miejsko-Gminna Biblioteka w Gąbinie, a ich działalność uzupełniają stowarzyszenia. Funkcjonuje tu rozwinięta infrastruktura sportowa oraz działa wiele organizacji pozarządowych realizujących działania w sferze sportu i rekreacji.

Obszar miasta i gminy charakteryzuje się niskim potencjałem turystycznym. Do walorów przyrodniczo-krajobrazowych o szczególnych wartościach należy zaliczyć występujące tutaj formy ochrony przyrody oraz krajobraz doliny Wisły, natomiast do głównym punktów turystycznych należą pojedyncze obiekty zabytkowe o zaletach architektonicznych i kulturowych. Na terenie miasta i gminy nie występuje rozwinięta oferta noclegowo-gastronomiczna. Elementem podnoszącym atrakcyjność miasta i gminy są przebiegające przez ich teren szlaki rowerowe i piesze.

Na obszarze miasta i gminy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej jest ograniczony. Podstawową opiekę zapewniają dwa ośrodki zdrowia.

Do pozytywnych aspektów zaliczyć można również wzrost aktywności społecznej mieszkańców przejawiający się poprzez rosnącą frekwencję wyborczą na przestrzeni ostatnich lat oraz liczbę funkcjonujących organizacji pozarządowych. Udział mieszkańców w wyborach, czy uczestnictwo i działalność w stowarzyszeniach o charakterze kulturalnym, ekologicznym i społecznym wpływa również na promocję regionu. Wobec tego istotna jest intensyfikacja działalności kulturalnej i społecznej, poprzez tworzenie miejsc i warunków do spotkań, społecznej integracji, aktywizacji, pielęgnowania lokalnych wartości i tradycji

Wsparcie aktywności społecznej wpływa pozytywnie na wzrost samoświadomości lokalnej mieszkańców oraz przyczynia się do budowania kapitału społecznego.

W zakresie bezpieczeństwa zidentyfikowane problemy nie odbiegają znacząco od tych, które występują w innych gminach. Miasto i Gminy Gąbin uznawane jest jako miejsce spokojne.

1.2. Sfera gospodarcza

W ramach diagnozy sytuacji gospodarczej analizie poddano liczbę i strukturę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz lokalny rynek pracy, w tym liczbę pracujących i bezrobotnych.

1.2.1 Podmioty gospodarcze i lokalny rynek

Obszar wiejski gminy ma charakter typowo rolniczy. Głównym miejscem pracy i źródłem utrzymania dla większości mieszkańców jest praca w gospodarstwach rolnych oraz w zakładach produkcyjnych i usługowo-handlowych w Gąbinie i pobliskich miastach.

Strefy potencjalnej przedsiębiorczości stanowi miasto Gąbin i wsie o największej liczbie podmiotów gospodarczych. Do największych ośrodków obsługi rolnictwa, oprócz Gąbina, zaliczyć można również Dobrzyków i Nowe Grabie.

Na terenie miasta i gminy preferowane jest rolnictwo wielokierunkowe z rozwojem w dziale produkcji roślinnej kierunków uprawy zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków, warzyw i owoców, a w produkcji zwierzęcej trzody chlewnej, bydła oraz w niewielkim stopniu tuczu fermowego drobiu rzeźnego. Dodatkowo część północna obszaru wiejskiego gminy, ze względu na położenie w obrębie Gostynińsko-Gąbińskiego krajobrazu chronionego, posiada potencjał do rozwoju agroturystyki.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie miasta i gminy Gąbin w roku 2022 zarejestrowanych było 1 061 podmiotów gospodarczych. Liczba podmiotów gospodarczych ogółem w latach 2017-2022 zwiększyła się o 162 działalności (tj. 18,02%).

W sektorze prywatnym można zaobserwować przodowanie dwóch sekcji nad innymi. Jest to sekcja G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) – 248 podmiotów oraz sekcja F (budownictwo) – 195 podmiotów.

Natomiast największa liczba podmiotów w sektorze publicznym na terenie miasta i gminy Gąbin w 2022 roku znajdowała się w sekcji P (edukacja) – 19 podmiotów.

Ogółem największy wzrost w latach 2017-2022 odnotowała sekcja F (budownictwo). Liczba podmiotów w tej sekcji zwiększyła się o 54 tj. o 38,30%. Natomiast największy spadek zanotowała sekcja P (edukacja) oraz sekcja I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), gdzie zanotowano spadek o 3 podmioty w każdej sekcji.

Na obszarze miasta i gminy, między drogami wojewódzkimi nr 577 i 574, wyznaczona została Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”. W roku 2022 na obszarze strefy działało 16 przedsiębiorstw. Strefa docelowo obejmować będzie około 90 ha.

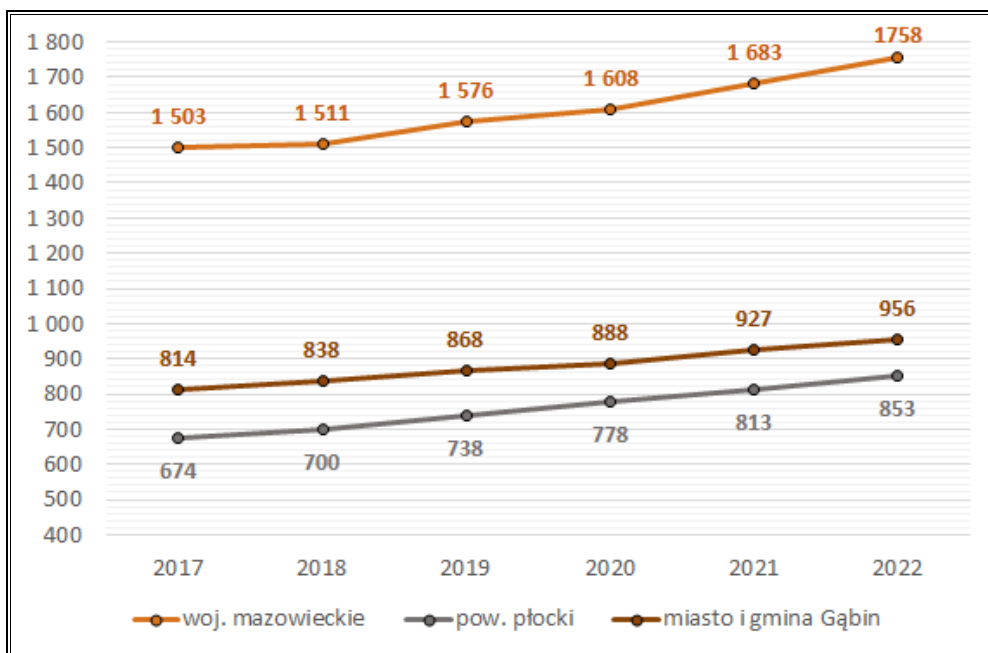
Według klas wielkości na terenie miasta i gminy Gąbin w 2022 r. dominowały mikroprzedsiębiorstwa, tj. podmioty zatrudniające do 9 pracowników. W tym czasie zarejestrowanych było 1 021 takich podmiotów, które stanowiły 96,23% wszystkich podmiotów gospodarczych. W następnej kolejności znalazły się małe przedsiębiorstwa (zatrudniające od 10 do 49 osób) – ich udział wyniósł 3,39% wszystkich podmiotów oraz średnie przedsiębiorstwa (zatrudniające od 50 do 249 osób) z udziałem 0,38%. Na przestrzeni lat 2017-2022 na obszarze miasta i gminy nie funkcjonowały duże przedsiębiorstwa (zatrudniające ponad 250 osób). W analizowanym okresie obserwujemy wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw oraz utrzymującą się na względnie stałym poziomie liczbę małych i średnich przedsiębiorstw.

Tabela 18. Liczba podmiotów na terenie miasta i gminy Gąbin według klas wielkości w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana (2017-2022)	Udział w 2022
Mikroprzedsiębiorstwa (do 9 osób)	860	883	918	946	986	1 021	+161 (18,72%) ▲	96,23%
Małe przedsiębiorstwa (10-49 osób)	35	37	35	34	35	36	+1 (2,86%) ▲	3,39%
Średnie przedsiębiorstwa (50-249 osób)	4	4	4	4	4	4	brak ●	0,38%
Duże przedsiębiorstwa (ponad 250 osób)	0	0	0	0	0	0	brak ●	0,00%
Razem	899	924	957	984	1 025	1 061	+162 (18,02%) ▲	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>
Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców w mieście i gminie Gąbin na przestrzeni lat 2017-2022 zanotowała wzrost o 142 do poziomu 956. Jest to wartość wyższa niż średnia wartość dla powiatu płockiego, jednak niższa od średniej wartości dla województwa mazowieckiego. W podanym okresie widoczne jest również zmniejszenie się różnicy między miastem i gminą Gąbin a powiatem płockim oraz jednocześnie zwiększenie się różnicy między miastem i gminą a całym obszarem województwa.

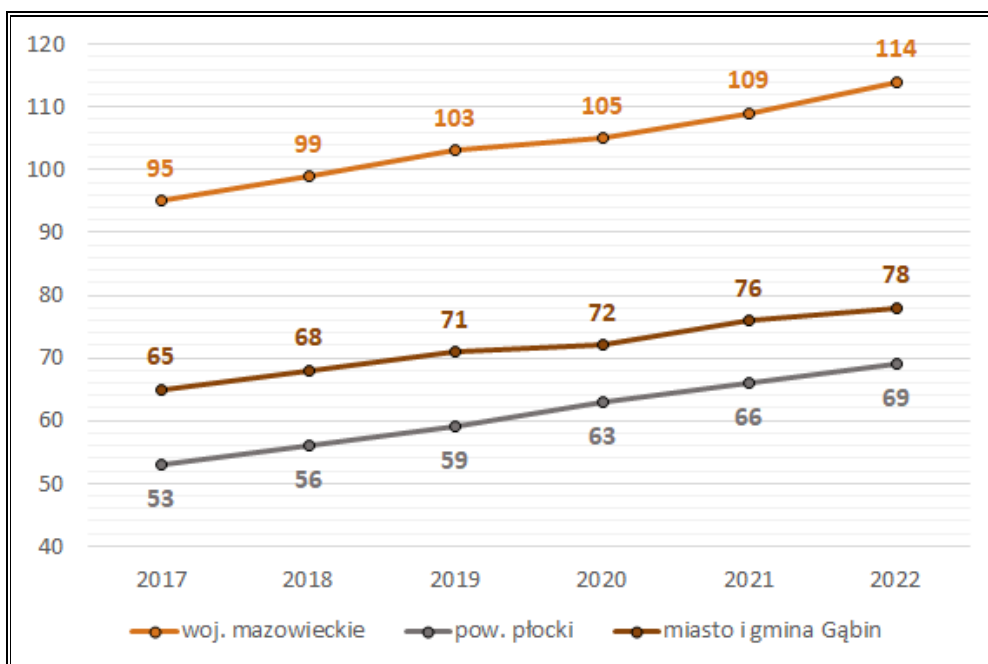
Wykres 8. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców w mieście i gminie Gąbin, powiecie plockim i województwie mazowieckim w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców w mieście i gminie Gąbin w 2022 r., w porównaniu do stanu z 2017 r., zanotowała wzrost o 13 do poziomu 78. Wskaźnik dla miasta i gminy w analizowanym okresie był również wyższy niż średnia wartość dla powiatu plockiego i niższy niż wartość dla województwa mazowieckiego. W podanym okresie widoczne jest również zmniejszenie się różnicy między miastem i gminą Gąbin a powiatem plockim oraz jednocześnie zwiększenie się różnicy między miastem i gminą a całym obszarem województwa.

Wykres 9. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców na terenie miasta i gminy Gąbin, powiatu płockiego i województwa mazowieckiego w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

W tabeli poniżej przedstawiono wpływy do budżetu miasta i gminy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT). W ciągu lat 2017-2022 podatek PIT zanotował wzrost o 70,00%, a podatek CIT o 17,58%.

Tabela 19. Wpływy do budżetu miasta i gminy Gąbin z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT) na przestrzeni lat 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wpływy do budżetu miasta i gminy tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT)	7 026 542,00	8 458 844,00	9 072 610,00	9 289 049,00	10 172 074,00	11 945 146,57
Wpływy do budżetu miasta i gminy tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)	108 398,40	106 770,56	59 560,70	107 817,72	120 099,68	127 458,00

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu Miasta i Gminy Gąbin

Przyciągnięcie przedsiębiorstw i zachęcenie ich do prowadzenia działalności gospodarczej znajduje odzwierciedlenie we wzroście dochodów własnych miasta i gminy przez zwiększenie jej wpływów z podatku od nieruchomości i udziałów CIT, ale również może przyczynić się do powstania nowych miejsc pracy i zmniejszenia się liczby osób bezrobotnych. Natomiast wielkość dochodów mieszkańców gmin oddziałuje na wysokość wpływów uzyskiwanych przez gminy z udziału w PIT.

1.2.2 Rynek pracy

W mieście i gminie Gąbin, podobnie jak w innych rejonach kraju, w ostatnich latach zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych, co związane jest przede wszystkim z ogólnym rozwojem gospodarczym kraju oraz powstawaniem nowych miejsc pracy.

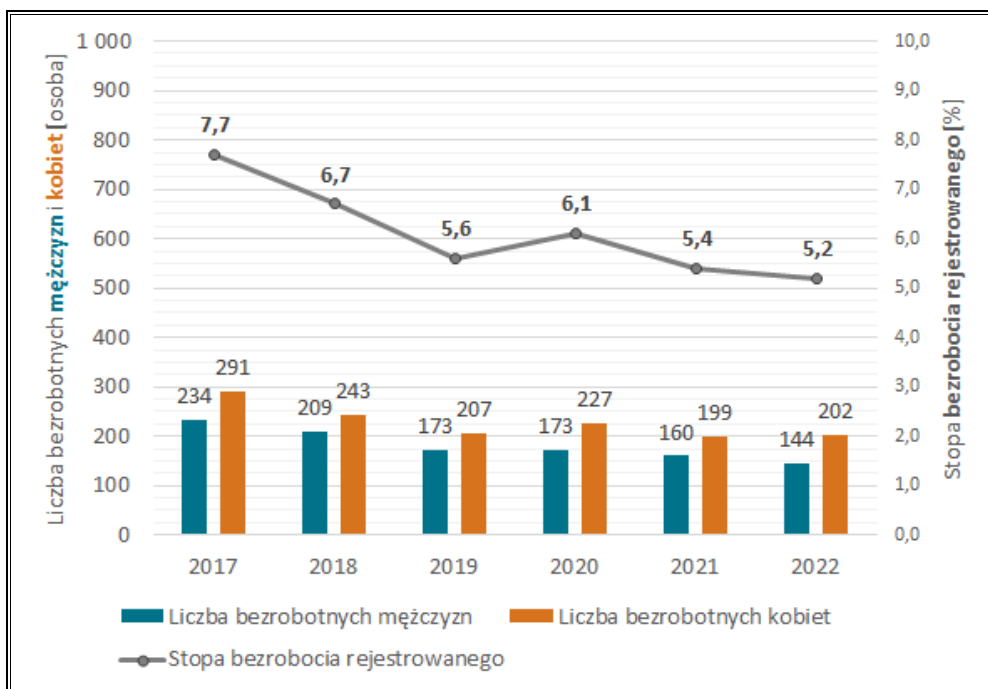
Analizując dane dotyczące bezrobocia na terenie miasta i gminy, zaobserwować można, że liczba osób bezrobotnych zanotowała spadek w latach 2017-2022, z niewielkim wzrostem między rokiem 2019 a 2020.

W latach 2017-2022 ogólna liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 34,10%. Porównując liczbę bezrobotnych kobiet i mężczyzn, zauważyć można, że w większym stopniu bezrobocie dotyczy kobiet. W 2022 r. na 346 zarejestrowanych osób bezrobotnych, 202 to kobiety. Stopa bezrobocia rejestrowanego (udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) w mieście i gminie spadła z poziomu 7,7% w 2017 r. do 5,2% w 2022 r. Dla porównania w powiecie płońskim stopa ta wyniosła na koniec 2022 r. 5,2%, a w województwie mazowieckim 3,6%.

Tabela 20. Bezrobocie na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bezrobotni zarejestrowani według płci								
Ogółem		osoba	525	452	380	400	359	346
w tym:	Mężczyźni	osoba	234	209	173	173	160	144
	Kobiety	osoba	291	243	207	227	199	202
Stopa bezrobocia rejestrowanego według płci								
Ogółem		%	7,7	6,7	5,6	6,1	5,4	5,2
w tym:	Mężczyźni	%	6,4	5,8	4,8	4,9	4,6	4,1
	Kobiety	%	9,0	7,6	6,6	7,4	6,5	6,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wykres 10. Bezrobotni zarejestrowani według płci na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Biorąc pod uwagę grupy wiekowe bezrobotnych, zauważalny jest spadek liczby bezrobotnych o 63,44% w grupie osób do 25 roku życia, w grupie osób do 30 roku życia o 56,36% oraz o 24,03% w grupie osób powyżej 50 roku życia. Natomiast liczba osób pozostająca długotrwale bezrobotna zmniejszyła się w analizowanym okresie o 113 osób, tj. o 37,05%.

Tabela 21. Bezrobotni zarejestrowani według wieku w mieście i gminie Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Do 25 roku życia	osoba	93	61	46	47	38	34
Do 30 roku życia	osoba	165	124	87	88	72	72
Powyżej 50 roku życia	osoba	129	125	120	116	113	98
Długotrwale bezrobotni	osoba	305	263	224	240	235	192

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

1.2.3 Podsumowanie sfery gospodarczej

Istotną rolę w gospodarce miasta i gminy Gąbin odgrywa rolnictwo. Koncentracja obiektów handlowo-usługowych występuje w Gąbinie. Uzupełniającą funkcję posiadają miejscowości Dobrzyków i Stary Kamień. Część północna obszaru wiejskiego gminy posiada potencjał do rozwoju agroturystyki.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych oraz spadek bezrobocia, co wiąże się z rozwojem gospodarczym tutejszych obszarów. Na terenie miasta

i gminy w dalszym ciągu jednak odnotowywana jest niska liczba średnich i dużych przedsiębiorstw.

Pozytywnym aspektem jest wyznaczona Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”. Strefy takie oferują inwestorom preferencyjne warunki lokalizacji swoich działalności gospodarczych, przez co tworzone są nowe miejsca pracy, następuje aktywizacja pobliskich obszarów i przyciągnięcie nowych inwestycji.

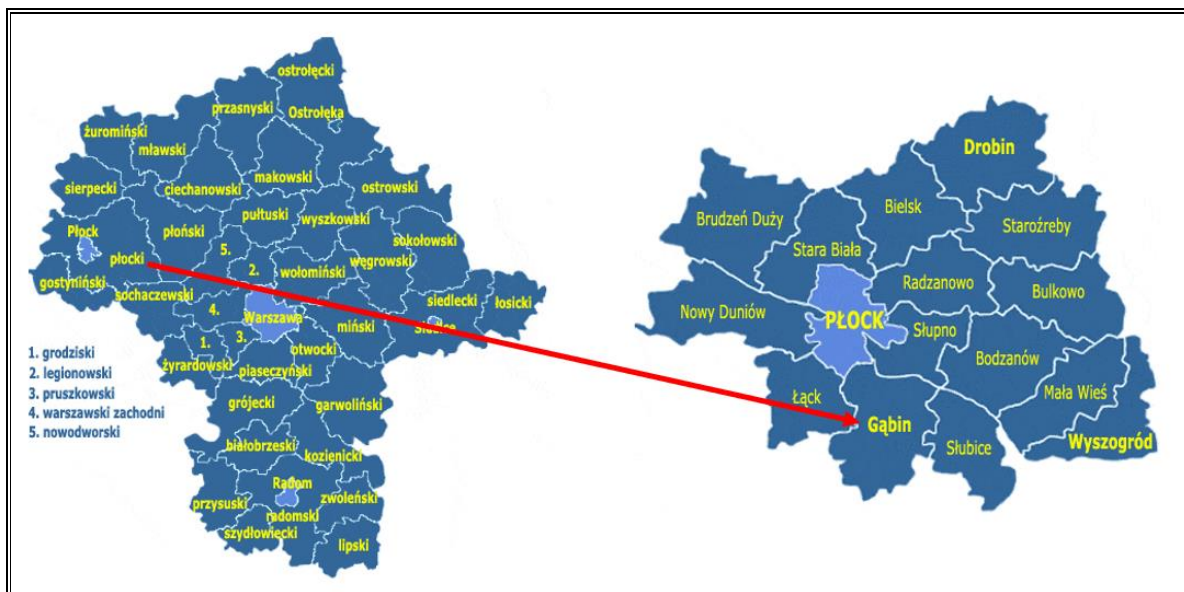
1.3. Sfera przestrzenna

W zakresie sytuacji przestrzennej przeanalizowano m.in. strukturę zagospodarowania gruntów, walory przyrodnicze, jakość powietrza, dostęp do infrastruktury komunikacyjnej, zasób mieszkaniowy, zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepło i gaz, a także system wodno-kanalizacyjny i gospodarkę odpadami.

1.3.1 Przestrzeń i środowisko

Gmina Gąbin jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie plockim, w odległości około 100 km na zachód od Warszawy. Łącznie z miastem w obrębie administracyjnym Miasta i Gminy Gąbin występują 33 miejscowości (miasto i 32 wsie) w 27 sołectwach: Borki-Troszyn Polski, Cermno, Dobrzyków, Grabie Polskie, Guzów, Górki, Jadwigów, Jordanów, Kamień-Słubice, Karolew, Konstantynów-Topólno, Koszelew, Kępina-Plebanka, Lipińskie, Ludwików, Nowa Korzeniówka -Stara Korzeniówka, Nowe Grabie, Nowe Wymysle, Nowy Kamień, Nowy Troszyn, Rumunki-Piaski, Okolusz, Potrzebna, Przemysłów, Stary Kamień, Strzemeszno oraz Góry Małe.

Rysunek 1. Położenie miasta i gminy Gąbin na tle województwa mazowieckiego i powiatu plockiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl/>

Miasto i Gmina sąsiaduje z:

- gminą wiejską Słupno, powiat plocki, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Słubice, powiat plocki, województwo mazowieckie,
- gminą miejsko-wiejską Sanniki, powiat gostyniński, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Pacyna, powiat gostyniński, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Szczawin Kościelny, powiat gostyniński, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Łąck, powiat plocki, województwo mazowieckie,
- miastem na prawach powiatu Płock, województwo mazowieckie.

Powierzchnia miasta i gminy Gąbin wynosi około 146 km².⁷ Pod względem zagospodarowania przeważają użytki rolne.

Głównym ośrodkiem usługowo-społecznym jest miasto Gąbin, gdzie skupiona jest większość usług i zakładów pracy. Do pozostałych miejscowości zaspokajających podstawowe potrzeby ludności należy m.in. Dobrzyków oraz Nowe Grabie.

Miasto i Gmina Gąbin dysponuje dużą powierzchnią inwestycyjną pod budownictwo mieszkaniowe i letniskowe, a także terenami pod działalność inwestycyjną i gospodarczą. Posiada również bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa.

⁷ Raport o stanie Miasta i Gminy Gąbin za 2022

Walory przyrodnicze

Walorami przyrodniczymi nazywamy wszystkie te elementy i zasoby środowiskowe, ukształtowane bez wpływu i ingerencji człowieka, które mogą stać się celem ruchu turystycznego. Są one jednymi z najważniejszych aspektów branych pod uwagę przy opisywaniu atrakcyjności danego regionu. Mają wpływ nie tylko na turystykę obszaru, ale również na sferę gospodarczą i ekonomiczną. Walory przyrodnicze można sklasyfikować według następującego podziału:

- udział powierzchni terenów zielonych i lasów,
- udział powierzchni terenów będących pod ochroną,
- powierzchnia wód powierzchniowych,
- ukształtowanie powierzchni,
- stan środowiska przyrodniczego.

Największym zagrożeniem dla walorów przyrodniczych jest niewątpliwie człowiek i związana z nim jego aktywność, w tym należy uwzględnić zanieczyszczenie środowiska, urbanizację, a także turystykę.

Flora i fauna

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2022 r. wynosiła 3 074,07 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru miasta i gminy wyniosła 20,6%, co jest wartością niższą od średniej wartości dla województwa mazowieckiego (23,4%) i kraju (29,60%). Obszar miasta i gminy należy do Nadleśnictwa Łąck podlegającego pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Łodzi.

Tabela 22. Lasy i grunty leśne na terenie miasta i gminy Gąbin

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2022
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	3 074,07
Lesistość w %	%	20,6
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	2 248,75
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	2 217,15
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2 203,84
Grunty leśne prywatne	ha	825,32
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	
Lasy publiczne ogółem	ha	3 016,08

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2022
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	2 193,47
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2 162,47
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	2 149,16
Lasy publiczne gminne	ha	0,07
Lasy prywatne ogółem	ha	31,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Największym kompleksem leśnym jest skupisko lasów na północ od Gąbina. Pod względem siedliskowym przeważa bór świeży oraz w mniejszym stopniu bór mieszany świeży. Głównym gatunkiem drzewostanów jest sosna, która występuje jednogatunkowo i jednowiekowo z jednostkowymi domieszkami brzozy, świerka lub osiki. Drugie miejsce zajmują drzewostany dębowe. W podszyciu występują jałowiec, kruszyna, dąb, jarząb. Lasy te zalicza się do średnio odpornych na antropopresję. Dodatkowo niewielkie powierzchnie w obniżeniach terenu o stałe wysokim poziomie wód gruntowych zajmują olsy lub olsy jesionowe.⁸

W lasach Nadleśnictwa Łąck największą grupę stanowią zwierzęta zaliczane do grupy zwierząt łownych. Należą do nich: łos, jeleń, daniel, sarna oraz dzik. Ponadto występuje także lis, kuropatwa, bażant, zając, królik czy norka amerykańska.⁹

Formy ochrony przyrody

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie miasta i gminy znajduje się:

- rezerwat przyrody Kępa Wykowska,
- rezerwat przyrody Ławice Troszyńskie,
- Gostynińsko-Gąbiński obszar chronionego krajobrazu,
- obszar Natura 2000 Kampinowska Dolina Wisły (PLH140029),
- obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły (PLB140004),
- 5 pomników przyrody,
- użytk ekologiczny „użytek 401”.

⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gąbin

⁹ <https://lack.lodz.lasy.gov.pl/>

Rezerwat przyrody Kępa Wykowska – obszar o powierzchni 353,63 ha. Został uznany za rezerwat zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 2 listopada 1994 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Celem ochrony w rezerwacie przyrody jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ostoi lęgowych rzadkich i ginących w Polsce gatunków ptaków siewkowatych: mew, rybitw i sieweczek. Obecnie obowiązującym aktem prawnym na tym obszarze jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody Kępa Wykowska. Dodatkowo obowiązuje również plan ochrony ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 listopada 2018 r. zmienionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 21 lipca 2020 r.

Tabela 23. Charakterystyka rezerwatu przyrody Kępa Wykowska

Rodzaj rezerwatu	wodny
Typ rezerwatu	faunistyczny
Podtyp rezerwatu	ptaków
Typ ekosystemu	wodny
Podtyp ekosystemu	rzek i ich dolin, potoków i źródeł

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody crfop.gdos.gov.pl/

Rezerwat przyrody Ławice Troszyńskie – obszar o powierzchni 121,19 ha. Został uznany za rezerwat zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 2 listopada 1994 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ostoi lęgowych rzadkich i ginących w Polsce gatunków ptaków siewkowatych: mew, rybitw i sieweczek. Obecnie obowiązującym aktem prawnym na tym obszarze jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody Ławice Troszyńskie. Dodatkowo obowiązuje również plan ochrony ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 listopada 2018 r. zmienionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 21 lipca 2020 r.

Tabela 24. Charakterystyka rezerwatu przyrody Ławice Troszyńskie

Rodzaj rezerwatu	wodny
Typ rezerwatu	faunistyczny
Podtyp rezerwatu	ptaków
Typ ekosystemu	wodny
Podtyp ekosystemu	rzek i ich dolin, potoków i źródeł

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody crfop.gdos.gov.pl/

Gostynińsko-Gąbiński obszar chronionego krajobrazu – zajmuje powierzchnię 22 520,00 ha i powstał na mocy uchwały nr 163/XXVI/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku z dnia 9 czerwca 1988 r. w *sprawie ochrony krajobrazu w województwie płockim*. Obszar łączy się z innymi obszarami chronionymi regionu w ekologiczny system zapewniający przyrodniczą ciągłość terenów o cennym, mało zniekształconym środowisku. Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach oraz wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych tj. obszary leśne i rolnicze, z kępami śródpolnych zadrzewień, pasami przydrożnych drzew i młodnikami lasów. Obecnie obowiązującym aktem prawnym na tym obszarze jest rozporządzenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 27 lipca 2006 r. w *sprawie Gostynińsko - Gąbińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu* zmienione przez rozporządzenie nr 22 Wojewody Mazowieckiego z dnia 10 maja 2007 r., uchwałę nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r. oraz uchwałę nr 136/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r.

Obszar Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły (PLH140029) – specjalny obszar ochrony siedlisk (dyrektywa siedliskowa), który obejmuje powierzchnię 20 659,11 ha. Obszar został zatwierdzony decyzją komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. oraz wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w *sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kampinoska Dolina Wisły (PLH140029)*. Obszar obejmuje fragment naturalnej doliny dużej rzeki nizinnej o charakterze roztokowym wraz z charakterystycznym strefowym układem zbiorowisk roślinnych reprezentujących pełne spektrum wilgotnościowe i siedliskowe w obrębie obu tarasów. Jednocześnie obszar jest fragmentem jednego z najważniejszych europejskich korytarzy ekologicznych.

Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły (PLB140004) – obszar specjalnej ochrony ptaków (dyrektywa ptasia), który obejmuje powierzchnię 30 777,88 ha. Obszar został utworzony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w *sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000* (Dz.U.04.229.2313). Obszar obejmuje zbiorowiska roślinności w nurcie rzeki wraz z cenną awifauną i oddzielony jest od analizowanych terenów wałem przeciwpowodziowym. Głównym celem powołania ostoi jest występująca tu cenna z europejskiego punktu widzenia awifauna. W Dolinie Środkowej Wisły gniazduje około 50 gatunków ptaków wodno-błotnych. Występują tu co najmniej 23 gatunki ptaków ważnych w skali europejskiej. Spośród nich lęgi odbywają tu m.in. mewa czarnogłowa i mewa mała oraz cztery gatunki rybitw m.in. rybitwa białoczelna i rzeczna. Występuje tu również 9 gatunków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt m.in. ostrygojad, podgorzałka i podróżniczek. W okresie zimy występują tu duże koncentracje gągoła i bielczka. Obszar ma bardzo duże znaczenie jako szlak wędrówkowy dla ptaków migrujących. Spośród roślin

cennych w skali Europy rośnie tu lipiennik Loesela. Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. i zmienionym przez zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 16 grudnia 2014 r. oraz zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 30 maja 2016 r.

Według ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) „*Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania*”. Na obszarze gminy zlokalizowany jest użytek ekologiczny „użytek 401” o powierzchni 1,09 ha. Ustanowiony został rozporządzeniem nr 255 Wojewody Mazowieckiego z dnia 19.12.2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Obejmuje siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta i gminy prezentuje tabela poniżej.

Tabela 25. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta i gminy Gąbin

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj	Opis pomnika	Lokalizacja	Akt prawny o utworzeniu
1.	Jednoobiektowy	Drzewo	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	teren prywatny	Rozporządzenie nr 8/92 Wojewody Płockiego z dnia 21.05.1992 r. o uznaniu za pomnik przyrody
2.	Jednoobiektowy	Drzewo	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	teren prywatny	Rozporządzenie nr 8/92 Wojewody Płockiego z dnia 21.05.1992 r. o uznaniu za pomnik przyrody

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj	Opis pomnika	Lokalizacja	Akt prawny o utworzeniu
3.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	teren prywatny	Zarządzenie nr 6/85 Wojewody Płockiego z dnia 19 lutego 1985 r. o uznaniu za pomniki przyrody
4.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Nadleśnictwo Łąck, Leśnictwo Łąck, oddział 203 g (206f)	Zarządzenie nr 6/85 Wojewody Płockiego z dnia 19 lutego 1985 r. o uznaniu za pomniki przyrody
5.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	teren prywatny	Rozporządzenie nr 11/90 Wojewody Płockiego z dnia 22 listopada 1990 r. o uznaniu za pomnik przyrody

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, <https://crfop.gdos.gov.pl/>

Korytarze ekologiczne

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Przez obszar miasta i gminy przebiega korytarz ekologiczny Dolina Wisły-Kampinoski PN (KPnC-4) który wyznaczony został w 2005 roku, w ramach I etapu opracowywania mapy przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce oraz korytarze: Lasy Włocławsko-Gostynińskie - Puszcza Kampinoska (GKPnC-11A), Lasy Włocławsko-Gostynińskie (GKPnC-12) i Dolina Dolnej Wisły (GKPnC-10B), które wyznaczone zostały w 2011 roku, w ramach II etapu opracowywania mapy przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce.¹⁰

Zieleń urządzona

Tereny zieleni urządzonej definiuje się jako tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy,

¹⁰ Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego w dwóch etapach: etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków oraz etap II – w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.

Ogólne zestawienie powierzchni terenów zielonych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 26. Tereny zielone na obszarze miasta i gminy Gąbin

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Zieleńce	2,90
Zieleń uliczna	0,40
Tereny zieleni osiedlowej	1,22
Cmentarze	15,72
Lasy gminne	31,00
Razem	51,24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Do ważniejszej zieleni urządzonej na terenie miasta i gminy zaliczyć można przede wszystkim zieleńce o powierzchni 2,90 ha. Są to obszary niewielkich rozmiarów i pełnią głównie funkcję dekoracyjną, ale ze względu na ich lokalizację stanowią cenne uzupełnienie systemu zieleni gminnej. Zieleń osiedlowa zajmuje 1,22 ha, a zieleń uliczna tworząca pasy zieleni wzdłuż dróg, ulic i ciągów komunikacyjnych obejmuje 0,40 ha powierzchni. Zieleń cmentarna zajmuje 15,72 ha powierzchni, natomiast lasy gminne 31,00 ha.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrologicznym obszar miasta i gminy należy do zlewni rzeki Wisły. Przez tutejszy teren przebiega dział wodny II rzędu, który oddziela dorzecze Bzury od dorzecza kanału Dobrzykowskiego. Większość obszaru miasta i gminy odwadniana jest przez sieć mniejszych rzek i kanałów uchodzących do Kanału Troszyńskiego. Jedynie niewielki fragment w części południowej obszaru wiejskiego odwadniany jest przez Nidę uchodzącą do Słudwi, a ta do Bzury oraz Osetnice uchodzącą do Skrwy Lewej. Na obszarze miasta i gminy nie występują większe zbiorniki wodne. Znajdują się tutaj za to mniejsze jeziora i stawy.

Poniżej przedstawiono jednolite części wód powierzchniowych (jcwp), których zlewnie znajdują się na terenie miasta i gminy:

- PLRW2000102724499 (Przysowa),
- PLRW200010272469 (Nida),
- PLRW2000102734899 (Wielka Struga),
- PLRW200010275445 (Osetnica do Dopływu z Bud Kaleńskich),
- PLRW20U012275999 (Wisła od Narwi do zb. Włocławek),
- PLRW20001527349 (Kanał Troszyński);

Ocena stanu wód wykazała, że jcwp, w których obszarze leży miasto i gmina Gąbin, odznaczają się złym stanem wód.

Szczegółowe wyniki oceny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 27. Ocena stanu jcwp położonych na obszarze gminy

Nazwa i kod jcwp	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)				
	Stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Stan (ogólny)
PLRW2000102724499 (Przysowa)	zły stan ekologiczny	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot azotanowy; makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(g,h,i)perylen, fluoranten; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły stan wód
PLRW200010272469 (Nida)	umiarkowany stan ekologiczny	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V); makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen; nie dotyczy	zły stan wód
PLRW2000102734899 (Wielka Struga)	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	brak danych
PLRW200010275445 (Osetnica do Dopływu z Bud Kaleńskich)	słaby potencjał ekologiczny	OWO, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); ichtiofauna	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	zły stan wód
PLRW20U012275999 (Wisła od Narwi do zb. Włocławek)	słaby stan ekologiczny	azot ogólny, przewodność; fitoplankton, makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren, fluoranten; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły stan wód
PLRW20001527349 (Kanał Troszyński)	umiarkowany potencjał ekologiczny	przewodność; makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	nie dotyczy; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły stan wód

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl/>

Na obszarze miasta i gminy obecnie obowiązują Plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na lata 2022-2027. Znajdują się w nich działania dla miast i gmin, zmierzające do poprawy stanu wód.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Ochrony Kraju na terenie miasta i gminy Gąbin występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzek. Zlokalizowany jest on wzdłuż koryta rzeki Wisły.

Wody Podziemne

Na terenie gminy można wyróżnić czwartorzędowe, trzeciorzędowe i kredowe piętro wodonośne. Czwartorzędowy poziom wodonośny w obrębie wysoczyzny polodowcowej występuje na głębokości 30-50 m p.p.t., a w dolinie Wisły na głębokości 20 m p.p.t.,

Trzeciorzędowy poziom wodonośny występuje na głębokości ok. 130 m p.p.t., natomiast kredowy na głębokości powyżej 200 m p.p.t.¹¹

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (jcwpd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Według podziału Polski na 172 JCWPd teren miasta i gminy leży na obszarze trzech jednolitych części wód podziemnych, tj. JCWPd nr 47 (PLGW200047) obejmującą dominującą większość powierzchni miasta i gminy, JCWPd nr 48 (PLGW200048) obejmującą niewielki fragment północnego obszaru gminy oraz JCWPd nr 63 (PLGW200063) obejmującą południowe fragmenty obszaru wiejskiego.

Kompleksowa ocena stanu (chemicznego i ilościowego) JCWPd badanych w ramach monitoringu diagnostycznego w roku 2019, wykonana przez PIG-PIB, wykazała stan ogólny dobry JCWPd nr 47, 48 i 63.

Północna i północno-wschodnia część leży w obszarze udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 220 Pradolina rzeki Środkowa Wisła (Włocławek - Płock). Jest to zbiornik o powierzchni 777,0 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 107 187 m³/d. Położony jest on na głębokości od 2 do 110 m p.p.t.

Ponadto południowo – zachodnia część terenu miasta i gminy znajduje się na obszarze GZWP nr 215 Subniecka Warszawska, zaś niewielki południo-wschodni fragment znajduje się na obszarze GZWP 2151 Subniecka Warszawska - część centralna.).

Geologia

Według podziału fizycznogeograficznego Polski obszar miasta i gminy Gąbin położony jest na terytorium dwóch makroregionów fizyczno-geograficznych, tj. Niziny Środkowomazowieckiej i Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, w obszarze mezoregionów: Równina Kutnowska, Kotlina Warszawska oraz Kotlina Płocka.

¹¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gąbin

Tabela 28. Położenie miasta i gminy Gąbin według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Miasto i Gmina Gąbin			
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa		
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski		
Podprowincja	Niziny Środkowopolskie	Pojezierza Południowobałtyckie	
Makroregion	Nizina Środkowomazowiecka	Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka	
Mezoregion	Równina Kutnowska	Kotlina Warszawska	Kotlina Płocka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geologia.pgi.gov.pl>

Teren miasta i gminy leży w strefie odcinka południowo-warszawskiego synklinorium brzeżnego. Niecka brzeżna jest to długa wąska depresja wypełniona osadami kredy górnej i najniższego trzeciorzędu. Niecka warszawska, w skład której wchodzi teren miasta i gminy obejmuje środkową, najgłębszą część niecki brzeżnej. Miąższość samej kredy górnej osiąga w Koszelewie ponad 1 000 m. Osady kredy wykształcone są w postaci opok, wapieni i margli. W trzeciorzędzie powstała depresja - niecka mazowiecka wypełniona osadami pliocenu o miąższości do 100 m wykształconymi jako bezwapienne tłuste iły o zabarwieniu szarym.¹²

Głównymi utworami przypowierzchniowymi występującymi na przeważającym terenie miasta i gminy Gąbin są zlokalizowane w części południowej gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe wykształcone podczas zlodowacenia środkowopolskiego, oraz występujące w części północnej pochodzące z okresu holocenu Piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły oraz piaski, żwiry i mułki rzeczne. Ponadto w części centralnej miasta i gminy występują płyty piasków i mułków kemów, piasków i żwirów sandrowych, iłów, mułków i piasków zastoiskowych uformowanych w czasie zlodowacenia północnopolskiego.¹³

Gleby

Obszar miasta i gminy charakteryzuje się małym udziałem dobrych gleb. Najlepsze gleby występują na tarasie zalewowym Wisły tj. mady pyłowe I i II klasy bonitacji w kompleksie pszennym bardzo dobrym (gleby orne najlepsze i bardzo dobre). W środkowej i południowej części występują gleby brunatne i bielcowe IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej, kompleksu pszennego dobrego (gleby orne dobre i średnio dobre). Na krawędziach erozyjno - denudacyjnych zlokalizowane są, zaliczane do kompleksu pszennego wadliwego, gleby brunatne wylugowane klasy IIIb i IVa (gleby orne średnio dobre i średniej jakości). W południowo-wschodniej części obszaru wiejskiego występują gleby klasy IIIa i IIIb zaliczone do kompleksu żytniego bardzo dobrego (gleby orne dobre i średnio dobre). Stosunkowo duży udział w powierzchni gruntów ornych mają także gleby kompleksu żytnio - ziemniaczanego słabego o klasach IVb i V

¹² Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gąbin

¹³ <https://geologia.pgi.gov.pl/>

wytworzone z pisaków gliniastych (gleby orne średniej jakości i słabe). Najsłabsze gleby, zaliczane do kompleksu żyniego bardzo słabego, występują w północnej i północno - wschodniej części gminy. Są to gleby brunatne wylugowane.¹⁴

Stan jakości powietrza

Województwo mazowieckie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem miasto i gmina Gąbin należy do strefy mazowieckiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon troposferyczny (O₃), pył zawieszony PM₁₀, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren), pył PM_{2,5}.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,

¹⁴ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gąbin

- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego – oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II – poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy mazowieckiej.

Tabela 29. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny								Kryterium – poziom docelowy					Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	A	Faza II	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2022

Tabela 30. Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2022 w strefie mazowieckiej, z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia

Zanieczyszczenie	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
B(a)P	Poziom docelowy	Średnia roczna	982,5	2,8	931 406	27,9
O₃	Poziom celu długoterminowego	Śr. 8-godz.	32 300,9	92,7	3 242 292	97,2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2022

W ocenie jakości powietrza za 2022 na terenie miasta i gminy Gąbin, ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w odniesieniu do poziomu docelowego stwierdzono przekroczenie dla stężenia benzo(a)pirenu w pyłe oznaczonym PM₁₀, a w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie dla ozonu..

W celu przywrócenia obowiązujących standardów należy podjąć działania na rzecz poprawy jakości powietrza we wskazanych obszarach, gdzie zostały przekroczone dopuszczalne wartości. Na terenie miasta i gminy głównym źródłem zanieczyszczeń są kotłownie indywidualnych gospodarstw domowych oraz zlokalizowane w mieście zakłady produkcyjne.

W ostatnich latach Miasta i Gmina Gąbin realizowała przedsięwzięcia z zakresu poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji. Mieszkańcy mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie na m.in. wymianę źródła ciepła na ekologiczne, ocieplenie domów czy montażu instalacji fotowoltaicznych w ramach programu „Czyste Powietrze”.

Odnawialne źródła energii

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego, a w efekcie poprawa jakości powietrza może nastąpić także poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Odnawialnymi źródłami energii są odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące przede wszystkim energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną, energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Efektywność pracy instalacji wykorzystujących energię odnawialną uzależniona jest jednak od potencjału wykorzystania poszczególnych źródeł i uwarunkowań obszaru, na którym zostaną zlokalizowane.

Energia słoneczna

Warunki dla rozwoju energetyki w województwie mazowieckim są korzystne. Miasto i Gmina Gąbin położona jest na obszarze, gdzie uśłonecznienie w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi około 1 700 godzin i należy do umiarkowanego w Polsce. Oznacza to, że miasto i gmina posiada potencjał w zakresie wykorzystania energii słonecznej na cele c.o. i c.w.u.

Na obszarze miasta i gminy zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej posiadające kolektory słoneczne m.in. Szkoła Podstawowa w Nowym Kamieniu, Szkoła Podstawowa w Nowym Grabiu, Szkoła Podstawowa w Dobrzykowie, Szkoła Podstawowa w Czerminie, Szkoła Podstawowa w Borkach, Szkoła Podstawowa w Gąbinie, Przychodnia POZ w Dobrzykowie, Przychodnia POZ w Gąbinie, Urząd Miasta i gminy w Gąbinie czy budynki na terenie Stadionu Miejskiego w Gąbinie.

Ponadto instalacje fotowoltaiczne wykorzystywane są również przez właścicieli prywatnych.

Energia wiatru

Miasto i Gmina Gąbin znajduje się w strefie korzystnych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej. Na tutejszym terenie energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi ok. 1 250 kWh/m²/rok, co stanowi wysoką wartość w skali kraju. Na obszarze miasta i gminy brak jest jednak farm wiatrowych.

Energia wody

Energia wody wykorzystywana jest głównie do wytwarzania energii elektrycznej za pośrednictwem turbiny wodnej połączonej z prądnicą. Elektrownie wodne buduje się najczęściej na terenach górzystych lub w miejscach, gdzie jest możliwe piętrzenie wody. Wyższe spiętrzenie i większa masa przepływającej wody przyczyniają się do większej ilości energii elektrycznej możliwej do wytworzenia. Małe elektrownie wodne (MEW) dzieli się dodatkowo na: mikro elektrownie wodne, mini elektrownie wodne, małe elektrownie wodne.

Na terenie miasta i gminy Gąbin z powodu niskiego potencjału energetycznego cieków wodnych do lokalizacji instalacji wykorzystujących energię wody, obecnie nie funkcjonuje żadna mała elektrownia wodna (MEW).

Energia geotermalna

Miasto i Gmina Gąbin znajduje się w obszarze grudziądzko-warszawskiego okręgu geotermalnego. Temperatura wód geotermalnych na głębokości 2000 m p.p.t., zlokalizowanych w obrębie tego obszaru wynosi około 60°C. Uznaje się, że wydobycie wód geotermalnych jest opłacalne, gdy do głębokości 2 km temperatura osiąga 65°C. Należy jednak uwzględnić jeszcze inne czynniki determinujące opłacalność wydobycia – mineralizację, głębokość zalegania złoża czy wydajność eksploatacyjną.

Na terenie miasta i gminy energia geotermalna nie jest wykorzystywana na szerszą skalę. W zakresie geotermii płytkiej wykorzystywane są pompy ciepła przez osoby indywidualne.

Energia z biomasy

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz.U. 2022 poz. 403) biomasa to ulegające biodegradacji części produktów, odpady lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu, w tym z chowu i hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, w tym z instalacji służących zagospodarowaniu odpadów oraz uzdatniania wody i oczyszczania ścieków.

Duże zasoby ziem wykorzystywanych rolniczo stwarzają możliwość wykorzystania biomasy w energetyce ciepłej. Zatem z powodu rolniczego charakteru obszaru wiejskiego gminy, biomasa wykorzystywana może być do produkcji energii na indywidualne potrzeby w gospodarstwach.

Energia z biogazu

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii biogaz to gaz uzyskany z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Z kolei biogaz rolniczy jest gazem otrzymywanym w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, lub biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne, z wyłączeniem biogazu pozyskanego z surowców pochodzących ze składowisk odpadów, a także oczyszczalni ścieków, w tym zakładowych oczyszczalni ścieków z przetwórstwa rolno-spożywczego, w których nie jest prowadzony rozdział ścieków przemysłowych od pozostałych rodzajów osadów i ścieków.

Na obszarze miasta i gminy nie funkcjonuje obecnie żadna biogazownia rolnicza.

1.3.2 Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Transport drogowy

Układ drogowy na terenie miasta i gminy Gąbin tworzą:

- droga wojewódzka nr 574 relacji Szczawin Borowy-Kolonia – Gąbin – Dobrzyków,
- droga wojewódzka nr 577 relacji Łąck – Gąbin – Sanniki – Ruszki,
- droga wojewódzka nr 575 relacji Płock – Nowy Dwór Mazowiecki,
- drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

Sieć dróg gminnych umożliwia komunikację między poszczególnymi jednostkami osadniczymi miasta i gminy. Na tutejszym obszarze występują także połączenia autobusowe, które umożliwiają przemieszczanie się. Dobry stan techniczny wpływa na zmniejszenie się wydzielania spalin oraz kurzów i pyłów do atmosfery, dlatego istotne jest utrzymanie dróg w dobrym stanie i poddawanie ich regularnym pracom modernizacyjnym.

W latach 2005-2020/21¹⁵ na terenie miasta i gminy GDDKiA prowadziła Generalny Pomiar Ruchu na odcinkach drogi wojewódzkich nr 574 i 577. Pomiary wykazały wzrost średniego

¹⁵ Część pomiarów za rok 2020 ze względu na pandemię COVID-19 i wprowadzenie stanu epidemicznego na terenie całego kraju przesunięto na okres w roku 2021.

natężenia ruchu na drodze wojewódzkiej nr 574 o 59,53% na odcinku Dobrzyków – Gąbin oraz o 53,23% na odcinku Gąbin – Szczawin Borowy-Kolonia. W przypadku drogi wojewódzkiej nr 577 wzrost natężenia ruchu o 2,61% nastąpił jedynie na odcinku Gąbin – Sanniki, natomiast na odcinku Łąck – Gąbin odnotowano spadek liczby pojazdów o 14,10%. Szczegóły przedstawione zostały w poniższych tabelach.

Tabela 31. Średnia dobową liczbą pojazdów [poj./24h] na odcinkach drogi wojewódzkiej nr 574 przebiegającej przez obszar miasta i gminy w latach 2000-2020/21

Rok pomiaru	Odcinki drogi wojewódzkiej nr 574	
	Dobrzyków – Gąbin	Gąbin – Szczawin Borowy-Kolonia
2005	3 993	2 230
2010	5 263	2 278
2015	5 468	2 675
2020/21	6 370	3 417

Źródło: GDDKiA, *Generalny pomiar Ruchu w roku 2005, 2010, 2015 i 2020/21*

Tabela 32. Średnia dobową liczbą pojazdów [poj./24h] na odcinkach drogi wojewódzkiej nr 577 przebiegającej przez obszar miasta i gminy w latach 2000-2020/21

Rok pomiaru	Odcinki drogi wojewódzkiej nr 577	
	Łąck – Gąbin	Gąbin – Sanniki
2005	4 503	4 797
2010	4 738	5 770
2015	4 011	4 720
2020/21	3 868	4 922

Źródło: GDDKiA, *Generalny pomiar Ruchu w roku 2005, 2010, 2015 i 2020/21*

Transport kolejowy

Przez teren miasta i gminy Gąbin nie przebiegają linie kolejowe.

1.3.3 Mieszkalnictwo

Według danych GUS w 2022 roku na terenie miasta i gminy Gąbin znajdowały się 3 962 mieszkania (wzrost o 258 lokali, tj. 6,97% w stosunku do roku 2017) o łącznej powierzchni użytkowej 363 333 m² (wzrost o 27 991 m², tj. 8,35% w stosunku do roku 2017). Liczba izb w tym samym roku wyniosła 17 182 i wzrosła w stosunku do roku 2017 o 1 208 tj. 7,56%. Obrazuje to rozwój miasta i gminy w zakresie mieszkalnictwa i świadczy o umiarkowanym zainteresowaniu nią pod względem osiedleńczym.

Tabela 33. Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mieszkania	szt.	3 704	3 760	3 796	3 829	3 911	3 962
Izby	szt.	15 974	16 199	16 367	16 590	16 934	17 182
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	335 342	340 889	345 217	348 684	356 793	363 333

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

W analizowanym okresie przeciętna powierzchnia mieszkaniowa jednego mieszkania zwiększyła się o 1,2 m² (1,33%). Podobny trend przyjął wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę (wzrost o 2,3 m², tj. 7,57%) oraz wskaźnik mieszkań na 1 000 mieszkańców notując wzrost o 21,6 tj. 6,44%.

Tabela 34. Zabudowa mieszkaniowa na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	90,5	90,7	90,9	91,1	91,2	91,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	30,4	30,9	31,3	31,5	32,3	32,7
Mieszkania na 1000 mieszkańców	-	335,4	341,2	344,3	345,5	353,6	357,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku 2022 dostęp do wodociągu posiadało 96,3% mieszkań, dostęp do ustępu splukiwanego 92,1% mieszkań, natomiast w łazienkę wyposażonych było 89,6% mieszkań. Na przestrzeni ostatnich 5 lat widoczny jest nieduży wzrost wyposażenia mieszkań w powyższe instalacje. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 35. Mieszkania wyposażone w instalacje sanitarne na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wodociąg	%	91,9	92,0	92,1	96,1	96,2	96,3
Ustęp splukiwany	%	87,8	88,0	88,1	91,8	92,0	92,1
Łazienka	%	84,2	84,4	84,6	89,2	89,5	89,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obecnie rozwój funkcji osiedleńczej o przewadze zabudowy mieszkaniowej następuje w miejscowości Górki Dobrzykowskie, Dobrzyków, Grabie Polskie oraz Nowe Grabie.

Stan zasobu mieszkaniowego będącego w zarządzie Miasta i Gminy Gąbin wynosi 106 lokali mieszkalnych w 17 budynkach. Stan techniczny mieszkaniowego zasobu gminy jest zróżnicowany. Stan większości lokali określony został jako zły i bardzo zły.

1.3.4 Zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Gospodarka ściekowa

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2022 długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie miasta i gminy wyniosła 22,7 km, natomiast liczba budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej stanowiła 18,9% wszystkich budynków mieszkalnych. Szczegółowe informacje o infrastrukturze kanalizacyjnej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 36. Infrastruktura kanalizacyjna miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	21,4	21,4	21,5	21,5	21,5	22,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	608	613	616	619	621	625
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	81,0	90,0	90,1	93,2	95,5	90,7
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury kanalizacyjnej	%	18,8	18,8	18,6	19,0	18,8	18,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Liczba ludności korzystająca z oczyszczalni ścieków zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2022 na terenie miasta i gminy Gąbin wyniosła 3 310 osób. W tym samym roku ilość oczyszczonych ścieków łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowiezionymi w ciągu całego roku wyniosła 169 dam³.

Na terenie miasta Gąbin uchwałą nr 185/XXVIII/2020 Rady Miasta i Gminy Gąbin z dnia 4 grudnia 2020 r. zmienioną uchwałą nr 399/LXV/2023 Rady Miasta i Gminy Gąbin z dnia

28 sierpnia 2023 r. wyznaczono aglomerację Gąbin o równoważnej liczbie mieszkańców 3 695 z oczyszczalnią ścieków komunalnych o średniej dobowej przepustowości 535 m³/d zlokalizowaną w Gąbinie, przy ul. Cmentarnej 1.

W pozostałej części miasta i gminy, niepodłączonej do sieci kanalizacyjnej, podstawową infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki ściekowej stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe.

Zaopatrzenie w wodę

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na terenie miasta i gminy Gąbin w roku 2022 długość sieci wodociągowej wynosiła 226,2 km i na przestrzeni analizowanych lat (2017-2022) zwiększyła się o 9,2 km tj. 4,24%. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w 2022 roku wyniosło 30,0 m³ i zwiększyło się na przestrzeni ostatnich 5 lat o 1,69%.

Tabela 37. Infrastruktura wodociągowa miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	217,0	217,8	220,5	221,9	224,1	226,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 958	3 005	3 041	3 088	3 144	3 192
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	325,4	337,5	351,3	350,1	342,5	332,8
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	29,5	30,7	31,9	31,8	31,0	30,0
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury wodociągowej	%	92,4	92,5	92,3	94,2	93,9	94,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Na pokrycie potrzeb bytowo-gospodarczych mieszkańców miasta i gminy Gąbin, eksploatowane są cztery ujęcia wody pitnej stanowiącej zasoby majątku gminy, administrowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gąbinie:

- automatyczna stacja uzdatniania wody (SUW) w Plebance, o wydajności 1 280 m³/dobę,
- stacja uzdatniania wody w Górkach, o wydajności 860 m³/dobę,
- stacja wodociągowa Czermno, o wydajności 730 m³/dobę,
- stacja wodociągowa Kamień Słubice, o wydajności 500 m³/dobę.

Zgodnie z danymi zawartymi w ocenie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi nr 130/2022 z dnia 14 października 2022 r., sporządzonej przez Powiatowego Inspektora

Sanitarnego w Płocku, stwierdzono przydatność wody do spożycia przez ludzi i brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie miasta i gminy.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie Miasta i Gminy Gąbin nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i lokalnych systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych oraz obiektów publicznych. W celach grzewczych wykorzystywane są w większości paliwa stałe m.in. węgiel.¹⁶

Zaopatrzenie w gaz ziemny

Miasto Gąbin zasilane jest gazem ziemnym typu E poprzez gazociąg DN 200mm relacji Leśniewice – Pacyna – Gąbin. W mieście zlokalizowana jest stacja redukcyjno - pomiarowa I stopnia o przepustowości $Q = 5\,000\text{ m}^3/\text{h}$. Ponadto przez obszar gminy przebiega rurociąg paliwowy DN 250 Płock – Mościska – Emilianów oraz rurociąg paliwowy DN 400 Płock – Koluszki.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego długość czynnej sieci gazowej ogółem w roku 2022 wyniosła 42 776 m i w stosunku do roku 2017 wzrosła o 30 695 m. W tym samym roku liczba czynnych przyłączy do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) wyniosła 483 szt. (wzrost o 328 szt.). Szczegółowe informacje dotyczące sieci gazowej na terenie miasta i gminy zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 38. Infrastruktura gazowa na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci ogółem	m	12 081	12 081	15 010	16 815	40 067	42 776
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	155	167	197	245	375	483
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	124	133	158	216	266	320
Odbiorcy gazu	gosp.	193	218	240	315	464	860
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	134	159	181	255	393	517
Zużycie gazu w MWh	MWh	3 636,3	3 587,6	4 111,2	4 496,1	6 719,4	10 012,6
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	MWh	2 072,3	2 210,4	2 946,7	3 360,2	5 432,4	8 734,0
Mieszkania wyposażone w gaz sieciowy	%	5,4	6,0	6,5	8,8	13,1	22,9

¹⁶ Raport o stanie Miasta i Gminy Gąbin za 2021 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Miasto i Gmina Gąbin zaopatrywana jest w energię elektryczną ze stacji GPZ 110/15 kV „Gąbin”, zlokalizowanej w mieście przy ul. Wierzbowej. Stacja zasilana jest linią elektroenergetyczną napowietrzną WN 110 kV relacji Płock Podolszyce – Gąbin – Konstantynów – Szkarada – Sochaczew.

Na obszarze miasta i gminy energia elektryczna jest rozprowadzana poprzez linie średniego napięcia do poszczególnych stacji transformatorowych SN/nN znajdujących się na jej terenie, z których wyprowadzona jest sieć niskiego napięcia trafiająca bezpośrednio do odbiorców końcowych.

Ponadto przez obszar wiejski gminy przebiega linia napowietrzna WN 220 kV relacji Konin – Płock Podolszyce – Mory będąca elementem infrastruktury krajowej:

Telekomunikacja

Na terenie miasta i gminy zlokalizowanych jest 6 stacji bazowych telefonii komórkowej różnych nadawców sygnałów, typu GSM, UMTS i LTE, których transmisja mowy i danych może odbywać się w różnych pasmach częstotliwości. Stacje znajdują się w miejscowościach Gąbin, Dobrzyków i Koszelew.

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zagadnień ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki oraz minimalizacja ilości powstających odpadów.

Na obszarze miasta i gminy obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Gąbin (uchwała nr 106/XVI/2019 Rady Miasta i Gminy Gąbin z dnia 8 listopada 2019 r.)*. Określa on szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy.

Łączna ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy Gąbin w roku 2022 wyniosła 2 951,84 Mg, z czego 1 983,29 Mg stanowiły odpady zmieszane. W stosunku do roku 2020 r. ilość odpadów zwiększyła się o 3,41%. Szczegóły dotyczące zebranych odpadów komunalnych zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 39. Zebrane odpady komunalne z terenu miasta i gminy Gąbin na przestrzeni lat 2020-2022

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Kod odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych w 2020 r. [Mg]	Masa odebranych odpadów komunalnych w 2021 r.[Mg]	Masa odebranych odpadów komunalnych w 2022 r.[Mg]
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	1 786,99	1 897,54	1 983, 29
Szkło	20 01 02	76,68	193,20	17, 04
Tworzywa sztuczne	20 01 39	269,52	284,78	275,00
Odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	383,85	280,51	308, 89
Papier i tektura	20 01 01	38,76	60,54	72,06
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 35	20 01 36*	8,20	11,50	9,08
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	50,28	112,51	79, 38
Opony	16 01 03	7,04	15,62	17,16
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	17 01 07	55,51	125,97	16,62
Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	17 09 04	0,00	394,00	0,00
Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	81,13	3,60	4,27
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	20,33	1,66	8,84
Opakowania ze szkła i papieru	15 01 07	46,32	0,00	151,20
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	23,53	5,60	9,01
Inne odpady	20 01 99	6,26	0,00	0,00
Razem		2 854,4	3 387,03	2 951,84

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Gąbin za 2020, 2021 i 2022 r.

Na terenie miejscowości Kępina, na działce nr 104, znajduje się Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, gdzie prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych (powstałych na nieruchomościach zamieszkałych) dostarczanych przez właścicieli nieruchomości ich własnym transportem.

Zapisy art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1469 ze zm.) obligują gminy do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 25% wagowo – za rok 2022.

Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2022 r. dla Miasta i Gminy wyniósł 35,07%, tym samym wypełniło ono ustawowy cel.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie miasta i gminy obowiązuje gminny program „*Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gąbin na lata 2008 – 2032*”. Głównymi założeniami dokumentu jest realizacja działań związanych z oczyszczeniem terenu miasta i gminy Gąbin z azbestu, tj. wyrobów budowlanych zawierających azbest, jak również pozostałych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych. Masa zinwentaryzowanych i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy prezentuje poniższa tabela.

Tabela 40. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Gąbin w [kg] – dane z bazy azbestowej (stan na styczeń 2024 r.)

Zinwentaryzowane		
Razem	6 119 454	100,00%
Osoby fizyczne	6 097 987	100,00%
Osoby prawne	21 467	100,00%
Unieszkodliwione		
Razem	921 319	15,06%
Osoby fizyczne	918 737	15,07%
Osoby prawne	2 582	12,03%
Pozostałe do unieszkodliwienia		
Razem	5 198 135	84,94%
Osoby fizyczne	5 179 250	84,93%
Osoby prawne	18 885	87,97%

Źródło: Baza Azbestowa, <https://bazaazbestowa.gov.pl>

1.3.5 Podsumowanie sfery przestrzennej

Miasto i Gmina posiada atrakcyjne położenie geograficzne, tj. w sąsiedztwie Płocka oraz komunikacyjne, tworzone przez główne szlaki drogowe tj. drogi wojewódzkie nr 574, 575 i 577. Podstawowym zagrożeniem jest rosnące natężenie ruchu na powyższych drogach.

Północno-zachodnie tereny obszaru wiejskiego gminy, podlegają procesowi suburbanizacji tj. rozwojowi osadnictwa. Na pozostałym obszarze przeważa rolnictwo. Głównym ośrodkiem usługowo-społecznym jest miasto Gąbin, gdzie skupiona jest większość usług i zakładów pracy. Do pozostałych miejscowości zaspokajających podstawowe potrzeby ludności należy m.in. Dobrzyków oraz Nowe Grabie.

Pod względem środowiskowym, obszar gminy posiada umiarkowane walory przyrodnicze. Lesistość wynosi poniżej średniej wartości dla województwa mazowieckiego i kraju. Największym kompleksem leśnym jest skupisko lasów na północ od Gąbina. Pod względem

siedliskowym przeważa bór świeży oraz w mniejszym stopniu bór mieszany świeży, a głównym gatunkiem drzewostanów jest sosna. Z form ochrony przyrody na obszarze miasta i gminy wyznaczone zostały 2 rezerваты przyrody: Kępa Wykowska i Ławice Troszyńskie, Gostynińsko-Gąbiński obszar chronionego krajobrazu, 2 obszary Natura 2000: Kampinoska Dolina Wisły i Dolina Środkowej Wisły, a także 5 pomników przyrody oraz użytk ekologiczny „użytek 401”.

Przeważają gleby dobrej i średniej jakości, wobec czego miasto i gmina posiada potencjał dla rozwoju produkcji rolniczej.

Stan środowiska przyrodniczego ocenić można jako średni. Na obszarze miasta i gminy występuje zanieczyszczenie powietrza oraz zły stan wód powierzchniowych. Pozytywnym aspektem jest natomiast dobry stan wód podziemnych oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, głównie instalacji fotowoltaicznych. Ponadto realizowane są również działania na rzecz poprawy jakości powietrza.

Na terenie miasta i gminy następuje rozwój mieszkalnictwa. Standard mieszkań jest zróżnicowany, ale obserwuje się poprawę stanu technicznego zasobu mieszkaniowego. Ponadto na rozwój mieszkalnictwa na danym terenie wpływ ma również jego uzbrojenie w infrastrukturę techniczną.

Stan zaopatrzenia w infrastrukturę kanalizacyjną jest niewystarczający. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest około 18,9% budynków mieszkalnych, głównie w mieście Gąbin. Pozostałą infrastrukturę stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe. Stan wyposażenia w sieć wodociągową jest natomiast wysoki. Do sieci wodociągowej podłączonych jest około 94,0% budynków mieszkalnych. Wskazuje to na dużą dysproporcję pomiędzy poziomem skanalizowania i zwodociągowania miasta i gminy.

Na tutejszym terenie funkcjonuje sieć gazowa. Brak jest natomiast sieci ciepłowniczej. Budynki ogrzewane są z indywidualnych i lokalnych kotłowni zasilanych głównie węglem. Cały obszar miasta i gminy jest zelektryfikowany i istnieje tutaj uporządkowany system gospodarki odpadami. W ramach regulaminu, właściciele nieruchomości są zobowiązani do utrzymania czystości oraz porządku na terenach swoich posesji.

1.4. Analiza zdolności inwestycyjnej

Analiza zdolności do realizacji wydatków inwestycyjnych ma na celu określenie i ocenę możliwości Miasta i Gminy Gąbin w zakresie pokrycia wydatków inwestycyjnych. Pozwala także ocenić ogólną sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego.

Odzwierciedleniem sytuacji ekonomicznej każdej jednostki samorządu terytorialnego jest jej budżet – roczny plan dochodów, wydatków oraz przychodów i rozchodów. Informacje o sytuacji finansowej pozwalają na racjonalne gospodarowanie publicznymi zasobami pieniężnymi w celu właściwego wypełniania zadań wobec mieszkańców. Podstawowym aktem prawnym regulującym proces budżetowania w jednostkach samorządu terytorialnego jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2023 poz. 1270 ze zm.).

Dochody Budżetu

Dochody budżetu Miasta i Gminy Gąbin na przestrzeni analizowanych lat wzrosły o 28 466 152,66 zł tj. 61,79%, z czego dochody majątkowe wzrosły o 3 722 959,68 zł, a dochody bieżące o 24 743 192,98 zł. W okresie tym udział dochodów bieżących zmniejszył się o 3,12 p. proc. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych i to na ich wysokość Miasto i Gmina ma możliwość oddziaływania. Im większy ich udział w budżecie, tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny jest proces prognozowania budżetu.

W tabeli poniżej przedstawiono dane nt. struktury dochodów w budżecie Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022.

Tabela 41. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody ogółem	zł	46 067 912,68	51 294 494,86	53 846 795,76	61 008 522,53	71 527 121,63	74 534 065,34
Dochody majątkowe ogółem	zł	2 263 971,01	4 571 783,61	3 789 610,16	4 149 033,93	9 638 640,63	5 986 930,69
Udział w dochodach ogółem	%	4,91%	8,91%	7,04%	6,80%	13,48%	8,03%
Dochody bieżące ogółem	zł	43 803 941,67	46 722 711,25	50 057 185,60	56 859 488,60	61 888 481,00	68 547 134,65
Udział w dochodach ogółem	%	95,09%	91,09%	92,96%	93,20%	86,52%	91,97%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta i Gminy Gąbin

Wydatki Budżetu

Wydatki budżetu Miasta i Gminy Gąbin w 2022 r. wzrosły o 36 332 584,72 zł tj. 77,61%, w porównaniu z 2017 r., z czego wydatki majątkowe zwiększyły się o 10 450 990,38 zł, a wydatki bieżące o 25 881 594,34 zł. Na przestrzeni analizowanych lat odnotowano wzrost udziału wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem o 6,18 p. proc. Wydatki majątkowe pełnią rolę wydatków rozwojowych, przekładając się bezpośrednio na wzrost potencjału mieszkaniowego, turystycznego i inwestycyjnego, a przede wszystkim na poprawę jakości życia mieszkańców.

W tabeli poniżej przedstawiono dane nt. struktury wydatków w budżecie Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022.

Tabela 42. Struktura wydatków majątkowych i bieżących Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wydatki ogółem	zł	46 813 561,09	50 305 007,23	52 905 510,14	57 372 180,68	63 203 618,01	83 146 145,81
Wydatki majątkowe ogółem	zł	6 845 185,33	8 416 702,25	5 294 884,35	4 940 724,10	7 605 877,71	17 296 175,71
Udział w wydatkach ogółem	%	14,62%	16,73%	10,01%	8,61%	12,03%	20,80%
Wydatki bieżące ogółem	zł	39 968 375,76	41 888 304,98	47 610 625,79	52 431 456,58	55 597 740,30	65 849 970,10
Udział w wydatkach ogółem	%	85,38%	83,27%	89,99%	91,39%	87,97%	79,20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta i Gminy Gąbin

Nadwyżka operacyjna

Nadwyżka operacyjna to różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. W analizowanych latach Miasto i Gmina Gąbin wypracowywała co roku nadwyżkę operacyjną co oznacza, że posiada ona możliwości finansowe na prowadzenie nowych inwestycji lub spłatę zadłużenia.

Tabela 43. Nadwyżka operacyjna Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody bieżące	zł	43 803 941,67	46 722 711,25	50 057 185,60	56 859 488,60	61 888 481,00	68 547 134,65
Wydatki bieżące	zł	39 968 375,76	41 888 304,98	47 610 625,79	52 431 456,58	55 597 740,30	65 849 970,10
Nadwyżka operacyjna	zł	3 835 565,91	4 834 406,27	2 446 559,81	4 428 032,02	6 290 740,70	2 697 164,55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta i Gminy Gąbin

Na podstawie informacji z wykonania budżetu, należy zauważyć, że Miasto i Gmina Gąbin spełnia wymogi wynikające z przepisu art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych dotyczące spełnienia dopuszczalnego wskaźnika zadłużenia, jak również wykonane dochody bieżące były we wszystkich ww. latach wyższe od wykonanych wydatków bieżących.

Wynik Budżetu

W tabeli poniżej przedstawiono wysokość wydatków budżetowych na tle dochodów, obrazując tym samym wynik budżetowy.

Tabela 44. Wynik budżetu Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody budżetowe ogółem	zł	46 067 912,68	51 294 494,86	53 846 795,76	61 008 522,53	71 527 121,63	74 534 065,34
Wydatki budżetowe ogółem	zł	46 813 561,09	50 305 007,23	52 905 510,14	57 372 180,68	63 203 618,01	83 146 145,81
Wynik budżetowy	zł	-745 648,41	989 487,63	941 285,62	3 636 341,85	8 323 503,62	-8 612 080,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta i Gminy Gąbin

Polityka inwestycyjna Miasta i Gminy Gąbin polega na świadomym i celowym wyborze przedsięwzięć inwestycyjnych według ustalonych kryteriów oraz na odpowiednim doborze źródeł ich finansowania, co znajduje odzwierciedlenie w planowaniu strategicznym. Rozwój społeczno-gospodarczy możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym, dlatego też, środki te stanowią niewątpliwie wsparcie dla budżetu samorządu lokalnego.

Fundusze zewnętrzne można pozyskać z dwóch źródeł, a mianowicie: ze źródeł krajowych oraz ze źródeł unijnych. Miasto i Gmina aplikuje o środki zewnętrzne, pozyskując je na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, a także inwestycje w sferze rozwoju społeczności lokalnej. Należy zaznaczyć, że każda inwestycja pociąga za sobą konkretne wydatki z budżetu, które znajdują odzwierciedlenie we wzroście wydatków majątkowych.

Ze względu na ograniczone możliwości finansowe, nie każda inwestycja jest finansowana ze środków własnych. Część inwestycji współfinansowanych jest z funduszy zewnętrznych, jednakże i tego typu projekty, pomimo znacznego dofinansowania w formie bezzwrotnych dotacji, wymagają poniesienia przez Miasto i Gminę określonego wkładu własnego. Wysoki udział wydatków majątkowych związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków Miasta i Gminy wynika z tego, że wykorzystuje ona szanse w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, które wspierają realizację inwestycji najważniejszych z punktu widzenia jej rozwoju.

Źródłem największych wydatków Miasta i Gminy jest jednak realizacja zadań własnych z zakresu oświaty i prognozuje się, że w przyszłych latach to właśnie ta działalność jednostek samorządu lokalnego na szczeblu lokalnym będzie generowała również najwyższe wydatki. Wzrost wydatków na oświatę nie wpływa korzystnie na planowanie inwestycji, bowiem środki, które jednostka samorządu terytorialnego mogłaby przeznaczyć na działania inwestycyjne i rozwój infrastruktury technicznej, będą musiały zostać zapewnione w budżecie na realizację zadań z zakresu oświaty.

W budżecie Miasta i Gminy wyodrębniane są środki stanowiące fundusz sołecki. Fundusz sołecki jest formą budżetu partycypacyjnego i stanowi system wsparcia inicjatyw lokalnych, umożliwiających realizację ważnych społecznie przedsięwzięć na terenie sołectw. Są to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia.

1.5. Analiza potencjału jakości życia i wyniki badania ankietowego

W celu pogłębienia diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta i Gminy przeprowadzono badanie ankietowe mające na celu rozpoznanie rzeczywistych potrzeb społeczno-gospodarczych oraz wizji rozwoju na najbliższe lata. Formularz ankietowy składał

się z 7 pytań, w tym 2 pytań zamkniętych oraz 5 pytań otwartych. Pytania dotyczyły oceny realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych oraz społecznych, obecnej oraz przyszłej sytuacji społeczno-gospodarczej, najistotniejszych problemów do rozwiązania oraz atutów Miasta i Gminy, które można wykorzystać w przyszłości.

Większość respondentów stanowili mężczyźni, których udział w ogólnej liczbie badanych wyniósł 53,85%, natomiast udział kobiet wynosił pozostałe 46,15%. Przeważały osoby w wieku 36-60 lat, których udział wyniósł 48,72%. W dalszej kolejności znalazły się osoby w wieku 18-35 lat, z udziałem 43,59% i osoby do lat 17, z udziałem 7,69%. W badaniu nie wzięła udziału żadna osoba w wieku powyżej 60 lat.

Dominującą część respondentów stanowili mieszkańcy miasta i gminy. Pozostałymi interesariuszami były osoby pracujące oraz uczące się na terenie miasta i gminy.

Większość ankietowanych oceniła pozytywnie poziom życia w mieście i gminie. 71,79% respondentów było zadowolonych, natomiast 5,13% bardzo zadowolonych z jego poziomu. Przeciwnego zdania było 23,08% ankietowanych, z tego 17,95% niezadowolonych i 5,13% bardzo niezadowolonych z poziomu życia w mieście i gminie.

Na pytania z zakresu ważności realizacji poszczególnych przedsięwzięć infrastrukturalnych i społecznych na terenie miasta i gminy, ankietowani stwierdzili, że niemal wszystkie inwestycje są ważne lub bardzo ważne. Za najmniej istotne uznano rozbudowę sieci ciepłowniczej oraz wydzielanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych. Natomiast do najważniejszych inwestycji mieszkańcy zaliczyli budowę/ rozbudowę i remonty dróg oraz infrastruktury okołodrogowej, w tym przede wszystkim ścieżek rowerowych.

Do czynników wpływających na zadowolenie z poziomu życia w mieście i gminie ankietowani zaliczyli głównie:

- spokój i bezpieczeństwo,
- bliskość zieleni oraz zbiorników wodnych,
- zapewnienie podstawowych potrzeb społecznych i usług,
- położenie w sąsiedztwie Płocka,
- dostęp do infrastruktury kultury, edukacji i sportu.

Natomiast do czynników wpływających na niezadowolenie z poziomu życia oraz do najistotniejszych problemów do rozwiązania ankietowani zaliczyli przede wszystkim:

- zły stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej (zły stan części dróg, niewystarczająca ilość chodników, ścieżek rowerowych, sygnalizacji świetlnej i oświetlenia ulicznego),
- problem zanieczyszczenia powietrza,
- brak atrakcyjnych miejsc pracy,

- brak światłowodu,
- zły stan infrastruktury sportowej,
- niewystarczająca liczba miejsc rekreacyjnych i usługowych do spędzania wolnego czasu (m.in. dla młodzieży),
- zanieczyszczenie ulic.

Do głównych mocnych stron miasta i gminy zaliczono:

- bliskość zieleni i zbiorników wodnych,
- dostęp do szkół, w tym żłobków i przedszkoli,
- istniejąca obwodnica,
- atrakcyjne położenie w sąsiedztwie Płocka.

Z czynników, które mogą stać się szansą dla rozwoju miasta i gminy, wskazano:

- wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych,
- przyciągnięcie inwestorów oraz utworzenie nowych miejsc pracy,
- budowa nowych sklepów wielkopowierzchniowych.

1.6. Analiza SWOT – podsumowanie diagnozy

Tabela 45. Analiza SWOT – przestrzeń i środowisko

Mocne strony	Słabe strony
• położenie geograficzne, • potencjał dla rozwoju produkcji rolniczej, • inwestycje w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, • przebiegające przez obszar miasta i gminy drogi wojewódzkie, • obwodnica Gąbina, • wyznaczone na obszarze miasta i gminy formy ochrony przyrody, • przewaga dobrych jakościowo gleb, • występowanie wód geotermalnych.	• występujący obszar szczególnego zagrożenia powodzią (obszar położony wzdłuż rzeki Wisły, którego granicę stanowi wał przeciwpowodziowy), • zły stan techniczny części dróg, • rozproszony układ osadniczy, • wykorzystywanie nieekologicznych nośników ciepła.
Szanse	Zagrożenia
• pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury drogowej, • wzrost zainteresowania wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii przez indywidualnych mieszkańców, jak również w obiektach publicznych, • ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, • promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Miasta i Gminy	• ograniczona ilość środków na rozwój infrastruktury technicznej, • niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami, • degradacja środowiska naturalnego (m.in. zanieczyszczenie powietrza), • nasilające się zmiany klimatyczne (m.in. ocieplanie się klimatu, susze, ulewne deszcze),

• możliwość wykorzystania potencjału wód termalnych.	• presja urbanizacyjna i turystyczna.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 46. Analiza SWOT – społeczeństwo

Mocne strony	Słabe strony
• wzrost liczby ludności, • dodatnie saldo migracji, • spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, • dobrze rozwinięta sieć usług publicznych, w tym oświaty i kultury.	• ujemny przyrost naturalny, • rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym.
Szanse	Zagrożenia
• napływ nowych mieszkańców, • urozmaicanie oferty kulturalnej oraz zwiększanie dostępności kultury, • rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców w wyniku realizowanych projektów, • utrzymanie się pozytywnych tendencji dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców, • nowe możliwości udzielenia pomocy osobom potrzebującym, • rozwój instytucji pomocowych oraz zwiększenie świadomości uczniów i mieszkańców na temat ich istnienia, • pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu.	• postępujący proces starzenia się społeczeństwa, • migracja społeczeństwa do większych miast, • konkurencyjne wydarzenia kulturalne i sportowe w innych gminach, • bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych, • wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku braku objęcia ich działaniami w tej kwestii, • zjawisko „dziedziczenia bezrobocia” i wyuczonej bezradności.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 47. Analiza SWOT – gospodarka

Mocne strony	Słabe strony
• wzrost liczby podmiotów gospodarczych, • zmniejszający się poziom bezrobocia, • wyznaczona Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy” oraz inne tereny inwestycyjne, • potencjał rozwoju agroturystyki.	• zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym.
Szanse	Zagrożenia
• możliwość wykorzystania naturalnych zasobów miasta i gminy dla rozwoju turystyki, • budowa nowych zakładów na terenie miasta i gminy przez podmioty krajowe i zagraniczne.	• zmniejszająca się opłacalność produkcji rolnej, • wzrost kosztów budowy infrastruktury technicznej pod rozwój terenów inwestycyjnych,

	• konkurencyjność inwestycyjna pobliskich ośrodków miejskich.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 48. Analiza SWOT – infrastruktura techniczna

Mocne strony	Słabe strony
• wyznaczenie aglomeracji Gąbin w ramach KPOŚK oraz możliwość pozyskiwania środków na inwestycję w tym zakresie, • wysoki stopień zwodociągowania miasta i gminy, • brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, • funkcjonowanie w części obszaru gminy sieci gazowej, • prowadzenie inwestycji infrastrukturalnych, z których znaczna część dofinansowywana jest ze środków zewnętrznych, • dobrze rozwinięta sieć usług publicznych, • stały rozwój sieci dróg publicznych.	• niedostateczny stopień skanalizowania obszarów wiejskich, • korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych, • niedobory w stanie infrastruktury drogowej, • braki w dostępie do światłowodu, • brak odpowiedniej siedziby dla Szkoły Muzycznej w Gąbinie.
Szanse	Zagrożenia
• pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury technicznej, • dalszy rozwój sieci gazowej i wykorzystanie OZE.	• rosnąca produkcja odpadów komunalnych, • rosnące koszty inwestycji dotyczące rozbudowy infrastruktury technicznej, • ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach, • niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 49. Analiza SWOT – infrastruktura społeczna

Mocne strony	Słabe strony
• zaplecze sportowo-rekreacyjne, • występujące obiekty zabytkowe, • pozyskiwanie przez Miasto i Gminę środków pozabudżetowych, • dobry dostęp do edukacji, • dostęp do infrastruktury sportowej i kultury, • dostęp do opieki przedszkolnej i żłobków, • dobry dostęp do usług publicznych.	• niewystarczający poziom zasobów mieszkaniowych, • niewystarczająca ilość instytucji dla osób starszych i niepełnosprawnych, • niewystarczająca oferta turystyczna.
Szanse	Zagrożenia
• promocja walorów przyrodniczych i kulturowych miasta i gminy, • pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na	• rosnące koszty inwestycji, • ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach,

rozbudowę infrastruktury turystycznej i społecznej • możliwość rozwoju sportu w oparciu o przygotowaną bazę obiektów sportowych, • przebudowa obiektów pod rozwój społeczny, • wzrost jakości usług w zakresie pomocy społecznej.	• ograniczona dostępność do terenów inwestycyjnych umożliwiających w mieście i gminie realizację niezbędnych inwestycji, • rosnące potrzeby osób starszych i niesamodzielnych.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

1.7. Analiza potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych Miasta i Gminy

1.7.1 Potencjał Miasta i Gminy Gąbin

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta i Gminy zidentyfikowano zasoby oraz produkty i usługi, mogące przynieść korzyści bezpośrednie lub pośrednie dla mieszkańców miasta i gminy.

Do głównych atutów Miasta i Gminy, świadczących o jego potencjale rozwojowym należą następujące zasoby oraz produkty i usługi:

a) zasoby (charakterystyczne, nieprzetworzone i użyteczne elementy, materialne lub niematerialne, którymi gmina dysponuje):

- atrakcyjne położenie w sąsiedztwie Płocka oraz na przecięciu dróg wojewódzkich nr 574 i 577,
- występowanie w większości, na obszarze miasta i gminy dobrych jakościowo gleb,
- bliskość zieleni i zbiorników wodnych,
- obiekty zabytkowe,
- walory naturalne i krajobrazowe w granicach administracyjnych Miasta i Gminy dające warunki do rozwoju funkcji turystyczno – wypoczynkowej i agroturystycznej (m.in. istniejące kompleksy leśne, wyznaczone formy ochrony przyrody czy dolina Wisły).

b) produkty i usługi (materialne produkty, zdarzenia oraz usługi, które są oferowane przez Miasto i Gminę Gąbin):

- dobry poziom bezpieczeństwa publicznego i przeciwpożarowego (policja, straż pożarna), który budzi poczucie bezpieczeństwa i spokoju w opinii publicznej wśród mieszkańców gminy,
- dostęp do infrastruktury sportowej i kultury,
- prowadzenie inwestycji infrastrukturalnych, z których znaczna część dofinansowywana jest ze środków zewnętrznych,
- funkcjonująca sieć wodociągowa i kanalizacyjna zwiększająca atrakcyjność osiedleńczą i gospodarczą Miasta i Gminy,
- funkcjonująca sieć gazowa,
- wyznaczona Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”,

- wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, które ograniczają emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego,
- działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg oraz infrastruktury towarzyszącej,
- dostęp do szkolnictwa ponadpodstawowego oraz przedszkoli i żłobków.

1.7.2 Bariery i potrzeby rozwojowe Miasta i Gminy

Bariery rozwojowe stanowią niekorzystne zjawiska, niewykorzystane potencjały lub wewnętrzne i zewnętrzne czynniki uniemożliwiające lub utrudniające rozwój Miasta i Gminy Gąbin. Bariery rozwojowe przedstawiono w układzie: przyczyna → problem → potrzeba rozwiązująca problem.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta i Gminy określono przyczyny, problemy i jej potrzeby rozwojowe, które przedstawiono.

Tabela 50. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe Miasta i Gminy Gąbin

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
- niewystarczająca promocja oferty inwestycyjnej Miasta i Gminy, - wyższa atrakcyjność inwestycyjna sąsiednich ośrodków miejskich.	Niewystarczająco rozwinięty sektor przedsiębiorstw (zbyt mało miejsc pracy, brak ofert pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach)	- poprawa stanu dróg lokalnych i dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w celu ułatwienia skomunikowania z terenami inwestycyjnymi, - wprowadzenie instrumentów ułatwiających procedury formalne związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, - dostosowanie oferty szkół średnich (w tym przede wszystkim szkół zawodowych) do profili działalności lokalnych podmiotów gospodarczych, - wprowadzenie instrumentów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw.
- niedostateczny stopień skanalizowania obszaru miasta i gminy, - ryzyko przedostawania się nieczystości ciekłych z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, - wykorzystywanie przez mieszkańców w zakresie spalania wysokoemisyjnych paliw.	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	- rozbudowa sieci kanalizacyjnej i deszczowej, - wsparcie dla mieszkańców w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, - zwiększenie świadomości ekologicznej w zakresie spalania paliw wysokoemisyjnych, - zastosowanie na szerszą skalę instrumentów zachęcających do montażu odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli nieruchomości.
Brak oferty turystycznej obszaru	Słaba oferta usług turystyczno-rekreacyjnych	rozwój oferty turystyki rowerowo - pieszej,

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
		• agroturystyka i produkty lokalne • promocja Miasta i Gminy, • aktywne Działania Kół Wiejskich, Domów Kultury i innych instytucji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta i Gminy Gąbin

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań

Wizja rozwoju Miasta i Gminy

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Miasto i Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe, określono następującą wizję rozwoju:

W roku 2030 Miasto i Gmina Gąbin jest przyjaznym miejscem do życia, zapewniającym wysoką jakość świadczonych usług społecznych i zdrowotnych, z dobrym stanem środowiska przyrodniczo-kulturowego oraz posiadającym rozwiniętą infrastrukturą techniczną, komunikacyjną i rekreacyjno-wypoczynkową oraz dobrze prosperującą Gąbińską Strefę Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”, z atrakcyjnymi miejscami pracy.

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Miasta i Gminy, wpływając na jego ożywienie społeczno-gospodarcze oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystyczno-rekreacyjnej.

Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Miasta i Gminy. Cele strategiczne wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Miasta i Gminy. Wytaczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono 3 cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym:

Wymiar społeczny:

— Aktywna i zintegrowana lokalna społeczność posiadająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych

Wymiar gospodarczy:

— Miasto i Gmina atrakcyjne inwestycyjnie z transportem intermodalnym

Wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura):

— Dobry stan środowiska naturalnego

Wymiary rozwojowe Miasta i Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania i cele zrealizowane w jednym wymiarze rozwojowym wpływają na realizację zadań i celów w innym, dzięki czemu powstaje efekt synergii wzmacniający osiągnięcie wymaganych wskaźników, co tylko przyspiesza realizację określonej wizji rozwoju Miasta i Gminy.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację szczegółowych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 51. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymiar przestrzenny
Cele strategiczne		
1. Aktywna i zintegrowana lokalna społeczność posiadająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych	2. Miasto i Gmina atrakcyjne inwestycyjnie z transportem intermodalnym	3. Dobry stan środowiska naturalnego
Cele operacyjne		
1.1. Wysokiej jakości oferta edukacyjna; 1.2. Upowszechniona kultura i dziedzictwo kulturowe; 1.3. Aktywne społeczeństwo, które nie jest wykluczone społecznie; 1.4. Atrakcyjna infrastruktura sportowo-rekreacyjna; 1.5. Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe.	2.1. Dobrze prosperująca Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”; 2.2. Bezpieczny system komunikacyjny z transportem intermodalnym; 2.3. Nowoczesna infrastruktura techniczna.	3.1. Adaptacja do zmian klimatu poprzez realizację działań niskoemisyjnych; 3.2. Dobra jakość środowiska przyrodniczego; 3.3. Ukształtowany ład przestrzenny.

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 1. 1. Aktywna i zintegrowana lokalna społeczność posiadająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych:

- Cel operacyjny 1.1. Wysokiej jakości oferta edukacyjna,
- Cel operacyjny 1.2. Upowszechniona kultura i dziedzictwo kulturowe,
- Cel operacyjny 1.3. Aktywne społeczeństwo, które nie jest wykluczone społecznie,
- Cel operacyjny 1.4. Atrakcyjna infrastruktura sportowo-rekreacyjna,
- Cel operacyjny 1.5. Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe.

W zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego zwiększona zostanie oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży oraz opieka nad dziećmi do lat 3. Miasto i Gmina Gąbin zaplanowała z tego zakresu działania dotyczące budowy nowych oraz rozbudowy istniejących żłobków i przedszkoli, a także budowę szkoły muzycznej, która powiększy zaplecze dydaktyczne oraz zapewni dostęp do sali koncertowej. Ważne jest również prowadzenie działań dążących do zwiększenia jakości edukacji funkcjonujących przedszkoli oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w tym funkcjonującego na obszarze miasta Zespołu Szkół im. Stanisława Staszica w Gąbinie. Realizacja zadań z zakresu rozwoju oferty edukacyjnej niewątpliwie przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców i pozwala osiągnąć zamierzone cele.

W ramach drugiego celu operacyjnego realizowane będą działania z zakresu upowszechniania kultury i dziedzictwa kulturowego, w tym opieki nad obiektami zabytkowymi. Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny poprzednich pokoleń, a także dorobek czasów współczesnych. Jest to wartość materialna i niematerialna określająca pochodzenie i kulturę. Dziedzictwo kulturowe jest fundamentem tożsamości danej społeczności, dlatego ważna jest jego ochrona w celu zachowania dorobku dla przyszłych pokoleń. Cel ten obejmuje również edukację mieszkańców i wzrost świadomości społecznej dotyczący zachowania i pielęgnowania dziedzictwa kulturowego regionu poprzez organizację różnego rodzaju działań. W ramach niniejszego celu planowana jest również rozbudowa Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Gąbinie, która pozwoli powiększyć zaplecze konferencyjno-szkoleniowe, w tym m.in. zwiększyć powierzchnię pracowni plastycznych, tanecznych czy teatralnych.

Kolejnym aspektem jest aktywizacja i pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W tym zakresie zaplanowano realizację nowych programów aktywizujących dla osób starszych i niepełnosprawnych, wsparcie dla osób bezdomnych i bezrobotnych, likwidację barier architektonicznych, rozbudowę infrastruktury ochrony zdrowia, wsparcie rodzin z problemami społecznymi i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym głównie problemami z zakresu alkoholizmu

oraz zmniejszenie liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa sprawia, iż kluczowa jest intensyfikacja działań samorządu w tym zakresie i powoduje to zmianę zapotrzebowania na usługi społeczne.

Czwarty cel ma za zadanie zwiększenie oferty i rozbudowę infrastruktury sportowej oraz rekreacyjnej. W ramach niniejszego celu zaplanowano modernizację obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie miasta i gminy, w tym przebudowę stadionu miejskiego w Gąbinie w ramach Mazowieckiego Ośrodka Zdrowia, Sportu i Rehabilitacji, w zakresie której wybudowane zostaną nowe trybuny, oświetlenie, pomieszczenia sanitarne, a także ośrodek szkoleniowy. Ponadto w bliskiej odległości od miasta znajduje się duży kompleks leśny, który może być wykorzystany w celach rekreacyjno-wypoczynkowych. Realizacja zadań w ramach zwiększenia oferty i rozbudowy infrastruktury sportowej oraz rekreacyjnej rozwinie również ofertę turystyczną miasta i gminy oraz spowoduje napływ osób odwiedzających. Tereny wypoczynkowo-rekreacyjne oraz miejsca spędzania czasu wolnego wpłyną także na wzrost aktywności ruchowej mieszkańców oraz spowodują ogólną poprawę kondycji fizycznej i zdrowotnej.

Jednym z zadań własnych samorządu gminnego jest prowadzenie polityki sprzyjającej zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych obywateli. Miasto i Gmina Gąbin posiada atrakcyjne położenie w sąsiedztwie Płocka, co skutkuje rozwijaniem się funkcji sypialnej na jej obszarze i wzrost zapotrzebowania mieszkaniowego. Z tego powodu wyznaczono niniejszy cel operacyjny, w ramach którego zakłada się budowę nowych i remont istniejących komunalnych budynków mieszkalnych, wyznaczanie nowych obszarów pod rozwój mieszkalnictwa oraz promocję terenów mieszkaniowych. Działania te poprawią stan oraz estetykę zasobu mieszkaniowego miasta i gminy, przez co pozytywnie wpłyną na poprawę jej wizerunku i zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych obecnych i przyszłych mieszkańców. Odpowiednia podaż uzbrojonych terenów przeznaczonych pod mieszkalnictwo, z zachowaniem istniejących walorów przyrodniczych i atrakcyjnej lokalizacji miasta i gminy, niewątpliwie zwiększy jej atrakcyjność osiedleńczą. Istotna jest także promocja terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz dążenie do wzrostu konkurencyjności miasta i gminy na rynku mieszkaniowym, aby przyciągnąć nowych mieszkańców i deweloperów.

Realizacja zaplanowanych zadań wpłynie na rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i oferty kulturowej oraz podniesie atrakcyjność osiedleńczą. Działania dla osób młodych sprzyjają rozwojowi społeczno-ekonomicznemu jednostki samorządu terytorialnego, gdyż to młodzi ludzie stanowią siłę napędową współczesnych społeczeństw. Powyższe czynniki społeczne mają wpływ na trwalsze budowanie relacji społecznych oraz na poprawę tożsamości lokalnej.

Ponadto tworzą podstawę do rozwoju społecznego i gospodarczego. Aktywne społeczeństwo wpływa m.in. na wzrost aktywności organizacji pozarządowych, działających na rzecz rozwoju lokalnego i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Realizacja wyżej określonych celów operacyjnych poprawi jakość życia mieszkańców oraz uatrakcyjni wizerunek miasta i gminy.

Tabela 52. Cel strategiczny 1: Aktywna i zintegrowana lokalna społeczność posiadająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik oceny osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 1.1. Wysokiej jakości oferta edukacyjna						
Zwiększenie jakości edukacji	– Budowa szkoły muzycznej, – Budowa oraz rozbudowa żłobków i przedszkoli, – Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Nowym Kamieniu, – Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Nowym Graniu – Zwiększenia oferty edukacyjno-wychowawczej funkcjonujących przedszkoli oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych	– Wzrost jakości edukacji – Poprawa dostępu do edukacji – Poprawa bazy obiektów oświatowych – Wzrost dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3	– Liczba wybudowanych szkół muzycznych: 1 obiekt; – Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych żłobków i przedszkoli i szkół: 5 obiektów; – Liczba wybudowanych sal gimnastycznych: 2 obiekty; – Liczba zrealizowanych projektów poprawiających jakość edukacji: 1 projekt;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne – Program Maluch+	– Miasto i Gmina Gąbin – Jednostki oświatowe	2024-2030
Cel operacyjny 1.2 .Upowszechniona kultura i dziedzictwo kulturowe						
Ochrona zasobów kulturowych	– Rewitalizacja obiektów i obszarów zabytkowych znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków, w tym młyna parowego w Gąbinie – Promowanie wiedzy o opiece nad zabytkami i zachowaniu dziedzictwa kulturowego	– poprawa stanu zabytków – wzrost świadomości społecznej dotyczącej zachowania dziedzictwa kulturowego	– Liczba zabytków i obiektów zabytkowych, których stan technicznych uległ poprawie: 2 obiekty; – Liczba zorganizowanych działań o tematyce kształtowania dziedzictwa kulturowego: 1 działanie;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin – Jednostki kultury	2024-2030
Poszerzenie oferty kulturalnej	– Rozbudowa Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury – Rozwój usług kultury oraz rozszerzenie działalności kulturalnej	– obiekty kultury w dobrym stanie technicznym – poprawa dostępności mieszkańców do usług kultury – integracja społeczeństwa	– Liczba zrealizowanych działań z zakresu poszerzania oferty kulturalnej: 1 działanie;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin – Jednostki kultury – Stowarzyszenia – Organizacje pozarządowe	2024-2030
Cel operacyjny 1.3. Aktywne społeczeństwo, które nie jest wykluczone społecznie						

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działań	Wskaźnik oceny osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych	– Usuwanie barier architektonicznych – Włączanie społeczne – aktywizacja osób starszych poprzez rozwój usług społecznych i opiekuńczych – Budowa obiektów dla osób starszych i niepełnosprawnych	– wzrost dostępności infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnością – rozwinięta oferta usług społecznych skierowanych do seniorów – nowe programy aktywizujące osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami, – rozwój usług opiekuńczych – zwiększona liczba obiektów dla osób starszych i niepełnosprawnych	– Liczba budynków, w których zlikwidowano bariery architektoniczne: 10 budynków; – Liczba zrealizowanych działań aktywizujących skierowanych do osób starszych: 10 działań; – Liczba utworzonych nowych programów aktywizujących osoby starsze: 3 programy; – Liczba uczestników działań aktywizujących: 100 osób; – Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem: 5 osób; – Liczba wybudowanych obiektów dla osób starszych i niepełnosprawnych: 1 obiekt;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin – Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2030
Wsparcie rodzin z problemami społecznymi i zagrożonych wykluczeniem społecznym	– Aktywizacja rodzin z problemami społecznymi i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	– zwiększona liczba programów profilaktycznych – spadek liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej	– Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych: 1 program; – Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny: 5 rodzin;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin – Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2030
Zapewnienie form wsparcia dla osób z uzależnieniami	– Realizacja działań z zakresu wsparcia dla osób z uzależnieniami	– rozwinięta oferta pomocy skierowana dla osób z uzależnieniami – aktywizacja osób wykluczonych społecznie z powodu uzależnień	– Liczba przeprowadzonych działań z zakresu wsparcia dla osób z uzależnieniami: 1 działanie;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin – Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2030
Cel operacyjny 1.4. Atrakcyjna infrastruktura sportowo-rekreacyjna						

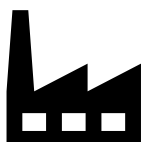
Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik oceny osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	– Utworzenie Centrum, Zdrowia i Rehabilitacji (w tym Stadion Leśny w Gąbinie), – Budowa i modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych – Wyznaczanie nowych obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych – Organizacja nowych zajęć, imprez i wydarzeń dla mieszkańców i turystów	– rozwój oferty spędzania wolnego czasu – wzrost liczby obiektów i obszarów sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych – rozwój oferty turystycznej	– Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych: 4 obiekty; – Liczba wyznaczonych nowych obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych: 1 obszar; – Liczba zorganizowanych wydarzeń: 3 wydarzenia;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030
Cel operacyjny 1.5. Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe						
Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego	– Budowa nowych i remont istniejących komunalnych budynków mieszkalnych – Wyznaczanie nowych obszarów pod rozwój mieszkalnictwa – Promocja terenów mieszkaniowych	– Zwiększenie gminnego zasobu mieszkaniowego – Wzrost liczby mieszkań – Wzrost liczby mieszkańców – Wzrost dochodów miasta i gminy związanych z podatkiem od nieruchomości	– Liczba powstałych nowych mieszkań na terenie miasta i gminy: 3 mieszkania; – Liczba nowych osób meldujących się na terenie miasta i gminy: 10 osób;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe (m.in. Fundusz Dopląt) i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin	2025-2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 2. Miasto i Gmina atrakcyjne inwestycyjnie z transportem intermodalnym:

- Cel operacyjny 2.1. Dobrze prosperująca Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”,
- Cel operacyjny 2.2. Bezpieczny system komunikacyjny z transportem intermodalnym,
- Cel operacyjny 2.3. Nowoczesna infrastruktura techniczna.

Według przeprowadzonej diagnozy obszar miasta i gminy charakteryzuje się niewystarczającym rozwojem gospodarczym. Jednym z głównych powodów takiej sytuacji jest nieduży poziom przedsiębiorczości mieszkańców oraz mała liczba atrakcyjnych miejsc pracy, co powoduje migrację ludzi młodych i wykształconych do większych miast oraz niską bazę gospodarczą miasta i gminy. Wobec tego kluczowym stają się działania polegające na zwiększeniu jej atrakcyjności inwestycyjnej. Osiągnięcie tego celu zakłada się poprzez wyznaczenie obszarów inwestycyjnych z przywilejami podatkowymi oraz realizację działań na rzecz pozyskania nowych inwestorów. Zakłada się, że w ciągu najbliższych lat jej głównym filarem gospodarczym stanie się Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”. Dlatego ważne jest jej wsparcie w realizacji w tym zakresie nowych inwestycji. Do głównych kierunków działań w tym zakresie zalicza się promocję istniejących terenów inwestycyjnych w celu przyciągnięcia nowych inwestorów oraz systematyczne wyznaczanie i uzbrajanie w infrastrukturę nowych obszarów, co wpłynie na lepszą ofertę i atrakcyjność inwestycyjną dla potencjalnych inwestorów.

Dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej wpływa na możliwość prowadzenia inwestycji na danym obszarze, podwyższając jego atrakcyjność inwestycyjną. W związku z powyższym do kierunków rozwoju z zakresu wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej zaliczono rozbudowę i modernizację infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej, drogowej i okołodrogowej. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej wpływa nie tylko na poprawę bezpieczeństwa i zwiększenie jakości życia mieszkańców, ale także na możliwość lepszego funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Rozbudowa infrastruktury technicznej będzie również postępować równolegle z pojawieniem się potrzeb związanych z rozwojem inwestycji.

W Strategii wyznaczono również kierunek działań związany z rozwojem zrównoważonej mobilności miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Płocka. Ma on na celu stworzenie wspólnego miejskiego systemu transportu, który wpłynie na m.in. spełnienie potrzeby mobilności osób oraz gospodarki w mieście i w jego obszarze funkcjonalnym, przy zapewnieniu lepszej jakości życia.

Jedną z ważniejszych planowanych inwestycji do realizacji jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarze miasta i gminy oraz prowadzenie działań przyczyniających się do zapewnienia dostępu do sieci gazowej oraz upowszechnienie.

Tabela 53. Cel strategiczny 2: Miasto i Gmina atrakcyjne inwestycyjnie z transportem intermodalnym

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.1. Dobrze prosperująca Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”						
Promocja terenów inwestycyjnych	Promocja Gąbińskiej Strefy Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”, w tym poprawa warunków obsługi i rozwoju istniejących terenów inwestycyjnych	- większa liczba realizowanych działań na rzecz pozyskania nowych inwestorów - zwiększenie liczby materiałów promocyjnych	- Liczba zrealizowanych działań promocyjnych: 5 działań; - Liczba realizowanych działań na rzecz pozyskania nowych inwestorów: 5 działań;	- Budżet miasta i gminy - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030
Wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych	- Uzbrojenie terenu Gąbińskiej Strefy rozwoju Gospodarczego w infrastrukturę techniczną - Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych	- Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy” uzbrojona w infrastrukturę techniczną - utworzenie nowych terenów inwestycyjnych - dopasowanie zapisów w planach przestrzennych	- Długość wybudowanej infrastruktury technicznej: b.d.; - Powierzchnia terenów inwestycyjnych: b.d.;	- Budżet miasta i gminy - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030
Cel operacyjny 2.2. Bezpieczny system komunikacyjny z transportem intermodalnym						
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej	- Budowa oraz przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych - Budowa wschodniej obwodnicy miasta	- infrastruktura drogowa w dobrym stanie technicznym - poprawa komfortu transportu drogowego - zmniejszenie emisji liniowej zanieczyszczeń - skrócenie czasu podróżowania transportem publicznym	Długość wybudowanych lub zmodernizowanych dróg gminnych i wewnętrznych: 10 km;	- Budżet miasta i gminy - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe (m.in. Polski Ład) i zagraniczne	- Miasto i Gmina Gąbin - Właściciele i Zarządcy dróg	2024-2028
Poprawa infrastruktury okołodrogowej	- Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego - Budowa chodników i sieci tras rowerowych przy drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych	- przeniesienie ruchu rowerowego na wyznaczone trasy rowerowe, - zapewnienie spójnej sieci tras rowerowych, - wzmocnienie potencjału turystyki rowerowej,	- Długość tras rowerowych zgodnych z wojewódzkimi standardami: 3 km; - Długość wybudowanych chodników: 1 km; - Liczba punktów zmodernizowanego lub rozbudowanego	- Budżet miasta i gminy - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	- Miasto i Gmina Gąbin - Właściciele i Zarządcy dróg	2024-2030

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
		– podniesienie efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego, – wysoki poziom bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, – dobre warunki ruchu rowerowego – infrastruktura zgodna z wojewódzkimi standardami.	oświetlenia ulicznego: 100 punktów;			
Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej dla MOF Płocka	– Rozwój transportu intermodalnego (w tym tramwaj wodny i transport wodorowy) – Rozwój parkingów Park&Ride – Budowa sieci dróg rowerowych, w tym m.in. wzdłuż drogi powiatowej nr 2975W Dobrzyków – Załdierz – Modernizacja istniejącej infrastruktury pieszorowerowej – Rozwój transportu zbiorowego – Współpraca samorządowa na rzecz aktywnej mobilności miejskiej	– poprawa komfortu transportu drogowego – zmniejszenie emisji liniowej zanieczyszczeń – skrócenie czasu podróżowania transportem publicznym – przeniesienie ruchu rowerowego na wyznaczone trasy rowerowe, – zapewnienie spójnej sieci tras rowerowych, – wzmocnienie potencjału turystyki rowerowej, – wysoki poziom bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, – dobre warunki ruchu rowerowego – infrastruktura zgodna z wojewódzkimi standardami.	– Długość wybudowanych dróg: 2 km; – Liczba wybudowanych parkingów Park&Ride: 1 parking; – Długość tras rowerowych zgodnych z wojewódzkimi standardami: 3 km.; – Długość wybudowanych chodników: 1 km;	– Budżet miasta i gminy – Budżet miasta Płocka – Budżet powiatu płockiego – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Miasto Płock – Powiat Płocki – Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030
Cel operacyjny 2.3. Nowoczesna infrastruktura techniczna						
Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej	– Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących	– wysokiej jakości infrastruktura kanalizacyjna	– Długość sieci kanalizacyjnej: 25 km;	– Budżet miasta i gminy	– Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	- Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków - Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej - Przebudowa oczyszczalni ścieków - Budowa oczyszczalni ścieków w Dobrzykowie - Współpraca z Miastem Płock w sprawie odprowadzenia ścieków z m. Górki do oczyszczalni ścieków w Płock-Radziwie	- zwiększony dostęp mieszkańców do sieci kanalizacyjnej - wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków - wzrost liczby zbiorników bezodpływowych - zbiorniki bezodpływowe w dobrym stanie technicznym	- Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej: 2 600 osób; - Udział ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej na obszarach wiejskich: b.d.; - Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków: 1 obiekt; - Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków: b.d.; - Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków: 5 obiektów; - Liczba wyremontowanych zbiorników bezodpływowych: 5 obiektów;	- PROW 2014-2020, 2021-2027 - Środki własne mieszkańców - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	Mieszkańcy miasta i gminy	
Rozbudowa infrastruktury wodociągowej	- Budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej - Rozbudowa i przebudowa stacji SUW w m. Kamień Słubice - Modernizacja ujęć wody	- wysokiej jakości infrastruktura wodociągowa, - zapewnienie bieżących dostaw wody, - zwiększony dostęp mieszkańców do sieci wodociągowej, - stacje uzdatniania wody w dobrym stanie.	- Długość sieci wodociągowej: 230 km; - Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę: 10 000 osób; - Liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody: 1 obiekt;	- Budżet miasta i gminy - NFOŚiGW w Warszawie - WFOŚiGW w Warszawie - KPGK Sp. z o.o. - PROW 2014-2020, 2021-2027 - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030
Rozbudowa infrastruktury gazowej	Budowa i modernizacja infrastruktury gazowej	wysokiej jakości infrastruktura gazowa	Długość sieci gazowej: 45 km;	Budżet miasta i gminy	Spółka gazownictwa	2024-2030

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
		– dostęp mieszkańców do sieci gazowej	– Liczba nieruchomości korzystających z sieci gazowej: 800 szt.; – Liczba wybudowanych przyłączy gazowych: 50 szt.;	– Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne		

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 3. Dobry stan środowiska naturalnego:

- Cel operacyjny 3.1. Adaptacja do zmian klimatu poprzez realizację działań niskoemisyjnych,
- Cel operacyjny 3.2. Dobra jakość środowiska przyrodniczego,
- Cel operacyjny 3.3. Ukształtowany ład przestrzenny.

Działania z zakresu poprawy stanu środowiska wpływają na zrównoważony rozwój i prawidłowe funkcjonowanie miasta i gminy. Cechą zrównoważonego i harmonijnego rozwoju jest właśnie równowaga pomiędzy tymi elementami, która polega na wyodrębnieniu mocnych stron każdego elementu i niwelowaniu działań powodujących negatywne skutki i konsekwencje.

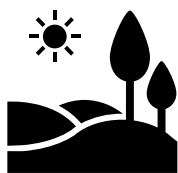

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja). Biorąc powyższe pod uwagę, miasto i gmina zaplanowała działania z zakresu realizacji działań niskoemisyjnych i poprawy jakości powietrza, w tym termomodernizacji budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo zakłada się również prowadzenie działań mających na celu ochronę zasobów środowiska przyrodniczego, edukacji ekologicznej oraz racjonalnej gospodarki odpadami, w tym wsparcie działań na rzecz skutecznego usuwania azbestu.

W związku z występującymi na obszarze miasta i gminy obszarami szczególnego zagrożenia powodziowego (obszar położony wzdłuż rzeki Wisły, którego granicę stanowi wał przeciwpowodziowy) istotne są również działania z zakresu zrównoważonego gospodarowania wodami. Zgodnie z art. 77 ust. 1. pkt 3. ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r. poz. 2625 ze zm.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy oraz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Jednakże zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy Prawo wodne: *„Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód”*.

Ponadto zgodnie z art. 390 ust 1. ustawy Prawo wodne przy lokalizowaniu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nowych obiektów budowlanych wymagane jest pozwolenie wodnoprawne.

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Jest on jednym z podstawowych elementów wpływających na postrzeganie atrakcyjności miasta i gminy. Uporządkowana przestrzeń wpływa na zrównoważony rozwój i prawidłowe funkcjonowanie miasta i gminy, dlatego tak ważna jest aktualizacja dokumentów planistycznych porządkująca przestrzeń miasta i gminy oraz zachowanie obecnych i wyodrębnienie potencjalnych nowych obszarów rozwojowych, które tworzyłyby harmonijny układ z już istniejącymi. Elementem każdego układu przestrzennego jest również atrakcyjny wizerunek budynków miasta i gminy, który planuje się wzmocnić realizacją działań rewitalizacyjnych.

Tabela 54. Cel strategiczny 3: Dobry stan środowiska naturalnego

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.1. Adaptacja do zmian klimatu poprzez realizację działań niskoemisyjnych						
Termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej	- Termomodernizacja budynków publicznych i prywatnych - Wspieranie realizacji budownictwa pasywnego i energooszczędnego - Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne	- spadek emisji zanieczyszczeń - poprawa komfortu cieplnego w budynkach - poprawa efektywności energetycznej budynków - dostępność nowoczesnych rozwiązań technicznych - adaptacja do zmian klimatu - poprawa stanu środowiska - wzrost świadomości społecznej na temat jakości powietrza	- Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych: b.d.; - Liczba ztermomodernizowanych budynków mieszkalnych i obiektów publicznych: 10 obiektów; - Liczba przeprowadzonych działań niskoemisyjnych: 1 działanie;	- Budżet miasta i gminy - Środki własne mieszkańców i podmiotów prywatnych - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne - NFOŚiGW w Warszawie - WFOŚiGW w Warszawie	- Miasto i Gmina Gąbin - Podmioty prywatne - Właściciele i zarządcy obiektów	2024-2030
Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym montaż paneli fotowoltaicznych przy budynkach użyteczności publicznej i na posesjach indywidualnych	- wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii - dostępność nowoczesnych rozwiązań technicznych - poprawa efektywności energetycznej budynków - wzrost świadomości społecznej na temat jakości powietrza	- Liczba wybudowanych instalacji OZE: 5 obiektów; - Produkcja energii cieplnej oraz elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE: b.d.;	- Budżet miasta i gminy - Środki własne mieszkańców i podmiotów prywatnych - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne - NFOŚiGW w Warszawie - WFOŚiGW w Warszawie	- Miasto i Gmina Gąbin - Mieszkańcy miasta i gminy - Podmioty prywatne	2025-2030

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.2. Dobra jakość środowiska przyrodniczego						
Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych	– Utrzymanie istniejących obszarów zieleni urządzonej oraz tworzenie nowych lokalnych i regionalnych terenów zieleni – Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody	– zasoby przyrodnicze miasta i gminy w dobrym stanie – stała kontrola stanu środowiska przyrodniczego.	– Liczba zrealizowanych działań z zakresu utrzymania istniejących obszarów zieleni urządzonej oraz tworzenie nowych lokalnych terenów zieleni: 1 działanie; – Powierzchnia terenów zieleni: 3 ha; – Powierzchnia obszarów objętych ochroną prawną: 40% powierzchni gminy;	– Budżet miasta i gminy – Budżet RDOŚ – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin – RDOŚ	2024-2030
Zrównoważone gospodarowanie wodami	– Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 2 lata – Kontrola rolniczego gospodarowania przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorstwa z częstotliwością raz w roku – Regularny wywóz nieczystości płynnych – Coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia – Ograniczenie poboru wód podziemnych w obszarach o możliwej ascenzji i ingresji wód o podwyższonym zasoleniu do poziomu umożliwiającego utrzymanie składu chemicznego określonego dla wód pitnych	– ochrona naturalnych koryt cieków – ochrona naturalnej retencji gruntów – poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych	– Liczba nowo wybudowanych instalacji małej retencji na terenie miasta i gminy: 1 instalacja; – Liczba podjętych działań chroniących naturalne koryta cieków: 1 działanie; – Liczba podjętych działań chroniących naturalną retencję wód: 1 działanie;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne – Środki własne właścicieli nieruchomości i obiektów – RZGW	– Miasto i Gmina Gąbin – Wody Polskie – Mieszkańcy miasta i gminy oraz podmioty prywatne	2024-2030

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	– Niedopuszczenie do pojawienia się ryzyka powodziowego poprzez ochronę naturalnych koryt cieków oraz naturalnej retencji gruntów – Promowanie rozwiązań w zakresie zagospodarowania wód opadowych w miejscu ich powstawania – Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami – Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP – Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych					
Edukacja ekologiczna mieszkańców	– Prowadzenie edukacji ekologicznej i działań z zakresu pogłębiania świadomości ekologicznej mieszkańców o zasobach przyrodniczych – Prowadzenie szkoleń z Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, ustanowionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 243) oraz ze zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej 2019	– zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	– Liczba przeprowadzonych działań i szkoleń edukacyjnych: 1 działanie;	– Budżet miasta i gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Kierunek działań	Działania	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Sprawny system gospodarowania odpadami	- Racjonalna gospodarka odpadami - Wsparcie działań na rzecz skutecznego usuwania azbestu	- funkcjonalny system gospodarowania odpadami komunalnymi - prawidłowe gromadzenie i pozbywanie się odpadów przez mieszkańców, w tym odpadów z działalności rolniczej - spadek udziału wyrobów azbestowych	- Ilość odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny: 1 000 Mg; - Ilość azbestu poddanego utylizacji: 300 Mg; - Ilość folii rolniczej poddanego utylizacji: b.d.; - Liczba zlikwidowanych tzw. „dzikich wysypisk”: b.d.;	- Budżet miasta i gminy - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030
Cel operacyjny 3.3. Ukształtowany ład przestrzenny						
Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego	Aktualizacja dokumentów planistycznych pod kątem wyodrębnienia potencjalnych nowych obszarów rozwojowych	Rozwój nowej zabudowy z zachowaniem przyjętego ładu przestrzennego	Liczba sporządzonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: 1 szt.;	Budżet miasta i gminy	Miasto i Gmina Gąbin	2024-2030
Poprawa funkcjonalności i wizerunku budynków gminy	Remont i przebudowa budynków na terenie miasta i gminy	atrakcyjny wizerunek miasta i gminy	Liczba wyremontowanych i przebudowanych budynków: 1 obiekt;	- Budżet miasta i gminy - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	Miasto i Gmina Gąbin	2025-2030

Źródło: Opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy

3.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Gąbin jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie plockim, w odległości około 100 km na zachód od Warszawy. Łącznie z miastem w obrębie administracyjnym Miasta i Gminy Gąbin występują 33 miejscowości (miasto i 32 wsie) w 27 sołectwach: Borki-Troszyn Polski, Czermino, Dobrzyków, Grabie Polskie, Guzew, Górki, Jadwigów, Jordanów, Kamień-Słubice, Karolew, Konstantynów-Topólno, Koszelew, Kępina-Plebanka, Lipińskie, Ludwików, Nowa Korzeniówka -Stara Korzeniówka, Nowe Grabie, Nowe Wymysle, Nowy Kamień, Nowy Troszyn, Rumunki-Piaski, Okolusz, Potrzebna, Przemysłów, Stary Kamień, Strzemeszno oraz Góry Małe.

Powierzchnia miasta i gminy Gąbin wynosi około 146 km².¹⁷ Pod względem zagospodarowania przeważają użytki rolne. Głównym ośrodkiem usługowo-społecznym jest miasto Gąbin, gdzie skupiona jest większość usług i zakładów pracy. Do pozostałych miejscowości zaspokajających podstawowe potrzeby ludności należy m.in. Dobrzyków oraz Nowe Grabie. Miasto i Gmina Gąbin dysponuje dużą powierzchnią inwestycyjną pod budownictwo mieszkaniowe i letniskowe, a także terenami pod działalność inwestycyjną i gospodarczą. Posiada również bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa.

W przestrzeni miasta i gminy wyodrębnić można 3 różne strefy przestrzenne o zróżnicowanych politykach rozwoju:

- Strefa I (przyrodnicza) – obejmująca obszar Gostynińsko - Gąbińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W jej skład wchodzi kompleksy leśne, dolina Wisły, zbiorowiska łąkowe, użytki rolne, obszary objęte ochroną prawną oraz również obszary osadnicze,
- Strefa II (miejska) – obejmująca obecne i przyszłe obszary przewidziane do intensywnej zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej w mieście Gąbin oraz jego terenów podmiejskim, w tym miejscowości Koszelew,
- Strefa III (rolnicza) – obejmująca pozostałe tereny obszaru wiejskiego, wskazane do intensyfikacji produkcji rolnej.

3.2. System powiązań przyrodniczych

Miasto i Gmina Gąbin, zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn, znajduje się w obrębie zaliczanym do mazowiecko-podlaskiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Klimat na tym terenie określany jest, jako umiarkowany, ciepły, przejściowy, który kształtowany jest przez słabe wpływy kontynentalnych mas powietrza. Charakteryzuje się on

¹⁷ Raport o stanie Miasta i Gminy Gąbin za 2022

suchym, upalnym latem i mroźną zimą. Średnioroczna suma opadów na obszarze gminy wynosi około 600 mm. Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi od 220 do 225 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi ok. -2°C, a w lipcu ok. 19°C, co przekłada się na średnią roczną temperaturę wynoszącą około 8,5°C.

Największym kompleksem leśnym jest skupisko lasów na północ od Gąbina. Pod względem siedliskowym przeważa bór świeży oraz w mniejszym stopniu bór mieszany świeży. Głównym gatunkiem drzewostanów jest sosna, która występuje jednogatunkowo i jednowiekowo z jednostkowymi domieszkami brzozy, świerka lub osiki. Drugie miejsce zajmują drzewostany dębowe. W podszyciu występują jałowiec, kruszyna, dąb, jarząb. Lasy te zalicza się do średnio odpornych na antropopresję. Dodatkowo niewielkie powierzchnie w obniżeniach terenu o stałe wysokim poziomie wód gruntowych zajmują olsy lub olsy jesionowe.¹⁸

Zgodnie z opracowaną przez Jana Matuszkiewicza mapą Potencjalnej roślinności naturalnej w południowej części gminy przeważa grąd subkontynentalny, odmiana środkowopolska, seria uboga, w którym dominuje grab, dąb szypułkowy oraz lipa drobnolistna. Na terenach leśnych i w pozostałej części gminy przeważają kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe. Mniejszą powierzchnię, głównie w dolinie Wisły zajmuje nadrzeczny łęg wierzbowo-topolowy oraz nadrzeczny łęg jesionowo-wiązowy, w których przeważa wierzba, topola, jesion i wiąz. Dodatkowo w związku z wysokim udziałem użytków rolnych i zabudowy wiejskiej na obszarze wiejskim gminy występuje roślinność antropogeniczna.

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie miasta i gminy znajdują się:

- rezerwat przyrody Kępa Wykowska,
- rezerwat przyrody Ławice Troszyńskie,
- Gostynińsko-Gąbiński obszar chronionego krajobrazu,
- obszar Natura 2000 Kampinowska Dolina Wisły (PLH140029),
- obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły (PLB140004),
- 5 pomników przyrody,
- użytek ekologiczny „użytek 401”.

Przez obszar miasta i gminy przebiega korytarz ekologiczny Dolina Wisły-Kampinoski PN (KPnC-4) który wyznaczony został w 2005 roku, w ramach I etapu opracowywania mapy przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce oraz korytarze: Lasy Włocławsko-Gostynińskie - Puszcza Kampinowska (GKPnC-11A), Lasy Włocławsko-Gostynińskie (GKPnC-12) i Dolina

¹⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gąbin

Dolnej Wisły (GKPnC-10B), które wyznaczone zostały w 2011 roku, w ramach II etapu opracowywania mapy przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce.¹⁹

Pod względem hydrologicznym obszar miasta i gminy należy do zlewni rzeki Wisły. Przez tutejszy teren przebiega dział wodny II rzędu, który oddziela dorzecze Bzury od dorzecza kanału Dobrzykowskiego. Większość obszaru miasta i gminy odwadniana jest przez sieć mniejszych rzek i kanałów uchodzących do Kanału Troszyńskiego. Jedynie niewielki fragment w części południowej obszaru wiejskiego odwadniany jest przez Nidę uchodzącej do Słudwi, a ta do Bzury oraz Osetnice uchodzącej do Skrwy Lewej. Na obszarze miasta i gminy nie występują większe zbiorniki wodne. Znajdują się tutaj za to mniejsze jeziora i stawy.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Ochrony Kraju na terenie miasta i gminy Gąbin występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzek. Zlokalizowany jest on wzdłuż koryta rzeki Wisły.

Działania z zakresu zapobiegania ryzykiem powodzi to: modernizacja i rozbudowa budowli hydrotechnicznych zabezpieczających przed wysokimi stanami powodziowymi i łagodzących ich skalę i skutki, renaturalizacja terenów zalewowych w dolinach rzek i wzrost retencji korytowej, prace melioracyjne porządkujące stosunki wodne i ograniczające stany ekstremalne, wsparcie działalności oraz doposażanie jednostek straży pożarnej w sprzęt służący do usuwania skutków powodzi i podtopień.

Na terenie miasta i gminy obowiązuje Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. (Dz.U. 2022 poz. 2739). Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżeniu strat powodziowych.

Ponadto 15 lipca 2021 r. rozporządzeniem Ministra Infrastruktury został przyjęty Plan przeciwdziałania skutkom suszy, który ma na celu analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian

¹⁹ Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego w dwóch etapach: etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków oraz etap II – w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

naturalnej i sztucznej retencji, a także podejmowanie działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Należy promować i w pierwszej kolejności rozważać działania zakładające naturalne metody retencji, a budowanie retencji sztucznej należy traktować jako działania ostatecznego wyboru. Nowe działania inwestycyjne w gospodarce wodnej, kształtowanie sztucznej retencji musi zostać poprzedzone szeregiem analiz, dotyczących ich warunków i procedur, które muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami środowiskowymi oraz być adekwatne do potrzeb w zakresie retencji.

Na terenie miasta i gminy można wyróżnić czwartorzędowe, trzeciorzędowe i kredowe piętro wodonośne. Według podziału Polski na 172 JCWPd jednostka leży na obszarze trzech jednolitych części wód podziemnych, tj. JCWPd nr 47 (PLGW200047), JCWPd nr 48 (PLGW200048) oraz JCWPd nr 63 (PLGW200063). Ponadto północna oraz centralno-zachodnia jej część leży w obszarze udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 220 Pradolina rzeki Środkowa Wisła (Włocławek - Płock). Dodatkowo obszar miasta i gminy znajduje się w zasięgu nieudokumentowanych GZWP nr 215 Subniecka warszawska oraz nr 2151 Subniecka warszawska (część centralna).

Obszar miasta i gminy charakteryzuje się małym udziałem dobrych gleb. Najlepsze gleby występują na tarasie zalewowym Wisły. W środkowej i południowej części występują gleby brunatne i bielcowe IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej. Na krawędziach erozyjno - denudacyjnych zlokalizowane są, zaliczane do kompleksu pszennego wadliwego, gleby brunatne wylugowane klasy IIIb i IVa (gleby orne średnio dobre i średniej jakości). Stosunkowo duży udział w powierzchni gruntów ornych mają także gleby kompleksu żytnio - ziemniaczanego słabego o klasach IVb i V. Głównymi utworami przypowierzchniowymi występującymi na przeważającym terenie miasta i gminy Gąbin są zlokalizowane w części południowej gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe wykształcone podczas zlodowacenia środkowopolskiego, oraz występujące w części północnej pochodzące z okresu holocenu Piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły oraz piaski, żwiry i mułki rzeczne.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski obszar miasta i gminy Gąbin położony jest na terytorium dwóch makroregionów fizyczno-geograficznych, tj. Niziny Środkowomazowieckiej i Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, w obszarze mezoregionów: Równina Kutnowska, Kotlina Warszawska oraz Kotlina Płocka.

Pod względem występowania złóż kopalin na terenie gminy stwierdzono przede wszystkim złoża kruszyw naturalnych, z mniejszym udziałem złóż glin ceramiki budowlanej i pokrewnych oraz torfu. Obecnie na tutejszym obszarze znajduje się 11 obszarów górniczych.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Oslony Przeciwośuwiskowej SOPO), na obszarze wiejskim jednostki znajdują się 4 osuwiska oraz 2 obszary zagrożone ruchami masowymi. Zlokalizowane są one wzdłuż strefy krawędziowej skarpy nadwiślańskiej.

3.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Układ drogowy na terenie miasta i gminy Gąbin tworzą:

- droga wojewódzka nr 574 relacji Szczawin Borowy-Kolonia – Gąbin – Dobrzyków,
- droga wojewódzka nr 577 relacji Łąck – Gąbin – Sanniki – Ruszki,
- droga wojewódzka nr 575 relacji Płock – Nowy Dwór Mazowiecki,
- drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

Sieć dróg gminnych umożliwia komunikację między poszczególnymi jednostkami osadniczymi miasta i gminy. Na tutejszym obszarze występują także połączenia autobusowe, które umożliwiają przemieszczanie się. Dobry stan techniczny wpływa na zmniejszenie się wydzielania spalin oraz kurzów i pyłów do atmosfery, dlatego istotne jest utrzymanie dróg w dobrym stanie i poddawanie ich regularnym pracom modernizacyjnym.

Największym uwarunkowaniem rozwoju sieci drogowej jest realizacja obwodnicy Gąbina. Do chwili opracowania niniejszej Strategii wykonana została jej część zachodnia i południowa. W planowaniu jest wykonanie również części wschodniej tj. od ronda z drogą wojewódzką nr 577, przez skrzyżowanie z drogą powiatową nr 2983W do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 574. Podstawowym celem budowy obwodnicy jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego, jaki koncentruje się w mieście. Dzięki temu nastąpi poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, odciążenie układu komunikacyjnego i zwiększenie przepustowości w samym Gąbinie. Inwestycja poprawi również warunki i bezpieczeństwa przejazdu dla ruchu dalekobieżnego i regionalnego. Jednocześnie zachowane zostaną najwyższe wymogi ochrony środowiska, zdrowia i życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju.

Na obszarze gminy realizowane są, także połączenia autobusowe, które umożliwiają przemieszczanie się mieszkańców, jak i turystów oraz drogi dla rowerów, głównie przy skrzyżowaniach obwodnicy miasta z drogami wylotowymi i w miejscowości Jordanów przy drodze wojewódzkiej.

Ponadto w zakresie żeglugi śródlądowej na obszarze gminy korytem Wisły wyznaczona została droga wodna E40 Morze Bałtyckie - Morze Czarne.

3.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Stopień gospodarstw podłączonych do sieci wodociągowej w 2022 r. wyniósł 94,0%. Na pokrycie potrzeb bytowo-gospodarczych mieszkańców miasta i gminy Gąbin, eksploatowane

są cztery ujęcia wody pitnej stanowiącej zasoby majątku gminy, administrowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gąbinie:

- automatyczna stacja uzdatniania wody (SUW) w Plebance, o wydajności 1 280 m³/dobę,
- stacja uzdatniania wody w Górkach, o wydajności 860 m³/dobę,
- stacja wodociągowa Czermino, o wydajności 730 m³/dobę,
- stacja wodociągowa Kamień Słubice, o wydajności 500 m³/dobę.

Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej w roku 2022 wyniosła 18,9%. Na terenie miasta uchwałą nr 185/XXVIII/2020 Rady Miasta i Gminy Gąbin z dnia 4 grudnia 2020 r. zmienioną uchwałą nr 399/LXV/2023 Rady Miasta i Gminy Gąbin z dnia 28 sierpnia 2023 r. wyznaczono aglomerację Gąbin o równoważnej liczbie mieszkańców 3 695 z oczyszczalnią ścieków komunalnych o średniej dobowej przepustowości 535 m³/d zlokalizowaną w Gąbinie.

W pozostałej części miasta i gminy, niepodłączonej do sieci kanalizacyjnej, podstawową infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki ściekowej stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe.

Miasto Gąbin zasilane jest gazem ziemnym typu E poprzez gazociąg DN 200mm relacji Leśniewice – Pacyna – Gąbin. W mieście zlokalizowana jest stacja redukcyjno - pomiarowa I stopnia o przepustowości Q = 5 000 m³/h. Ponadto przez obszar gminy przebiega rurociąg paliwowy DN 250 Płock – Mościska – Emilianów oraz rurociąg paliwowy DN 400 Płock – Koluszki.

Na obszarze miasta i gminy Gąbin nie funkcjonuje system ciepłowniczy. Ciepło dostarczane jest do budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych za pomocą indywidualnych źródeł ciepła o niskich mocach oraz nielicznych kotłowni lokalnych.

Miasto i Gmina Gąbin zaopatrywana jest w energię elektryczną ze stacji GPZ 110/15 kV „Gąbin”, zlokalizowanej w mieście przy ul. Wierzbowej. Stacja zasilana jest linią elektroenergetyczną napowietrzną WN 110 kV relacji Płock Podolszyce – Gąbin – Konstantynów – Szkarada – Sochaczew.

Ponadto przez obszar wiejski gminy przebiega linia napowietrzna WN 220 kV relacji Konin – Płock Podolszyce – Mory będąca elementem infrastruktury krajowej.

Na terenie gminy, w Konstantynowie zlokalizowane jest Radiowe Centrum Nadawcze, na obszarze którego do 1991 r. znajdował się maszt radiowy w Konstantynowie –w latach 1974–1991, tj. od ukończenia budowy do chwili jego zawalenia, najwyższa budowla na świecie. Obecnie cały obszar dawnego Radiowego Centrum Nadawczego przeznaczony został pod teren inwestycyjny.

Na terenie miasta i gminy funkcjonują żłobki, przedszkola, oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe.

Głównymi instytucjami kultury są Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Gąbinie oraz Miejsko-Gminna Biblioteka w Gąbinie.

Na jej terenie zlokalizowane są również obszary i obiekty zabytkowe. Do obiektów wpisanych do rejestru zabytków należą w większości m.in. zabytkowe kościoły, budynki użyteczności publicznej i zabudowania dworsko-parkowe.

Z ważniejszych szlaków turystycznych przebiegających przez obszar gminy wymienić można szlak rowerowy EuroVelo 2 i VeloMazovia, szlak chopinowski oraz szlak Książąt Mazowieckich.

Na terenie miasta i gminy następuje rozwój mieszkalnictwa. Standard mieszkań jest zróżnicowany, ale obserwuje się poprawę stanu technicznego zasobu mieszkaniowego. Ponadto na rozwój mieszkalnictwa na danym terenie wpływ ma również jego uzbrojenie w infrastrukturę techniczną.

3.5. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin

Część graficzna modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin stanowi załączniki do niniejszej Strategii.

Do zamieszczonych w modelu inwestycji kluczowych zaliczono określone w Planie Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego inwestycje celu publicznego w zakresie infrastruktury drogowej, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej:²⁰

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 575 relacji Płock - Kazuń Nowy – zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja,
- utworzenie rezerwy powodziowej na Wielkiej Strudze w jeziorach Ciechomickim i Górskim. Zlewnia Wielkiej Strugi lewego dopływu Wisły w km 623 m. Zaździerz, Grabina gm. Łąck i m. Ludwików, Górki gm. Gąbin pow. Płocki,
- makroniwelacja w czaszy Zbiornika Włocławskiego.

²⁰ Zgodnie z poradnikiem praktycznym opracowywania strategii rozwoju gminy zakres modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej powinien obejmować m.in. inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym wyznaczone w dokumentach nadrzędnych. Z tego powodu uwzględniono inwestycje celu publicznego określone na poziomie województwa w Planie Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego, dotyczące obszaru miasta i gminy Gąbin.

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście i Gminie Gąbin

4.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Ochrona przyrody

- wszelkie działania inwestycyjne należy realizować zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi:
 - na terenach wyznaczonych formy ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów je ustanawiających oraz planów zadań ochronnych i planów ochrony (jeśli takie obowiązują) dla obszarów: Natura 2000, rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu,
 - na terenach leśnych – należy stosować zasady wynikające z planów urządzania lasów,
 - na terenach dolin rzek – należy dążyć do uwzględniania potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt (w postaci pozostawiania niezagospodarowanych fragmentów dna doliny i jej zboczy, posiadających łączność ekologiczną z pozostałą częścią doliny),
 - na terenach podmokłych – należy dążyć do uwzględniania potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt (w postaci pozostawiania niezagospodarowanych fragmentów dna doliny i jej zboczy, posiadających łączność ekologiczną z pozostałą częścią doliny),
- należy dążyć do ochrony dziko występujących roślin, zwierząt, grzybów oraz ich siedlisk, zgodnie z przepisami o ochronie przyrody,
- należy dążyć do przeciwdziałania negatywnym efektom urbanizacji na obszary chronione,
- należy dążyć do prowadzenia wspólnych działań z sąsiednimi gminami na obszarach położonych na styku jednostek, w szczególności w zakresie kształtowania powiązań ekologicznych oraz utrzymania systemu obszarów chronionych,
- należy dążyć do wdrażania koncepcji zielonej i błękitnej infrastruktury poprzez kształtowanie spójnego systemu ekologicznego gminy,
- należy dążyć do wyznaczania i budowania przejść dla zwierząt oraz stosować nietransparentne ekrany osłonowe na trasach migracji ptaków,
- należy dążyć do zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania, z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne,

- należy dążyć do stosowania rozwiązań techniczno-przestrzennych służących zachowaniu i podwyższeniu przyrodniczej, w tym krajobrazowej jakości przestrzeni i zapobieganiu przekształceniom przestrzennym skutkującym utratą bądź istotnym obniżeniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacją terenów przyrodniczo cennych oraz utratą łączności przestrzennej ekosystemów,
- należy dążyć do zachowania w stanie naturalnym terenów podmokłych - jako regulatorów warunków hydrologicznych, klimatycznych i ekologicznych środowiska oraz elementów naturalnej retencji wód,
- należy dążyć do zachowania trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego,
- należy dążyć do zachowania nieobjętych dotychczas ochroną prawną pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej, jako cennych obiektów ochrony różnorodności biologicznej zapewniających trwałość ekosystemów (w szczególności terenów podmokłych, łąk dolinnych i śródleśnych, zadrzewień śródpolnych, starorzeczy i oczek wodnych),
- należy dążyć do prowadzenia identyfikowania, dokumentowania i waloryzacji przyrodniczej (m.in. w ramach sporządzania opracowań ekofizjograficznych dla gmin) terenów pełniących funkcję ekologiczną,
- należy dążyć do zachowania obszarów, siedlisk i obiektów przyrodniczych szczególnie cennych, reprezentatywnych dla regionu i reprezentujących krajobraz pojezierny, dolin rzecznych i równin zalewowych - zagrożonych zanikiem lub trwałym przekształceniem - oraz obejmować ich indywidualnymi formami ochrony przyrody,
- należy dążyć do prowadzenia zalesień, wprowadzania zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych oraz ekstensywnego wykorzystania użytków zielonych,
- należy dążyć do zapobiegania rozlewaniu się zabudowy na terenach otwartych, niezabudowanych, poprzez ochronę ekosystemów naturalnych i gruntów rolnych,
- należy dążyć do wprowadzenia ochrony prawnej korytarzy ekologicznych,
- należy dążyć do zachowania ciągłości przestrzennej powiązań ekologicznych na poziomie krajowym, regionalnym, subregionalnym i lokalnym, z utrzymywaniem przestrzeni wolnej od zabudowy lub ograniczeniem intensywności zabudowy w ich przebiegu,
- należy dążyć do budowania i zachowywania właściwych warunków funkcjonowania lądowych przejść dla zwierząt i przepławek dla ryb (tj. o odpowiednich standardach projektowych i wykonawczych, dostosowanych do potrzeb migracyjnych), w obszarach przecięcia z infrastrukturą techniczną, w tym w ciągach dróg wojewódzkich i przebiegach rurociągów),

- należy dążyć do rozwijania koncepcji rozwoju zielonej infrastruktury oraz wyznaczania terenów biologicznie czynnych składających się na tzw. zielony pierścień wokół Płocka,
- należy dążyć do przywracania cech naturalnych, poprawienia kondycji jakościowych elementów środowiska, odtwarzania obszarów przyrodniczych i ekosystemów zdegradowanych – w tym wodnych, podmokłych, leśnych i łąkowych, w szczególności poprzez:
 - rekultywację jezior i przeciwdziałanie procesom ich eutrofizacji antropogennej,
 - renaturyzację rzek i dolin rzecznych oraz przywracanie dolinom rzecznych funkcji korytarzy ekologicznych,
 - zwiększanie zdolności retencyjnej ekosystemów i terenów,
- należy dążyć do utworzenia warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień, zwłaszcza:
 - na terenach leśnej potencjalnej roślinności naturalnej, cechujących się aktualną niską lesistością,
 - w obrębie gruntów rolnych o najniższej przydatności rolniczej,
 - na obszarach objętych potencjalnymi i czynnymi procesami erozyjnymi,
 - na obszarach porolnych, objętych sukcesją naturalną,
- należy dążyć do zachowywania, odtwarzania, rewaloryzowania i kształtowania elementów przyrodniczych charakterystycznych dla krajobrazu wiejskiego tj.: miedz, pasów zadrzewień śródpolnych, małych cieków i dróg śródpolnych, śródpolnych oczek wodnych, ekosystemów brzegowych wód śródlądowych czy żywopłotów, w szczególności w rejonach wielkoobszarowej gospodarki rolnej,
- należy dążyć do wprowadzania i utrzymywania reżimu zagospodarowania służącemu ochronie cennych ekosystemów jezior lobeliowych, torfowisk wysokich oraz żyznych mechowisk,
- należy dążyć do zachowania w stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego obszarów objętych dynamicznymi procesami geomorfologicznymi, w szczególności odcinków dolin rzek, gdy nie stwarza to zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia oraz infrastruktury,
- należy dążyć do zapewnienia warunków utrzymania potencjału przyrodniczego lasów, starodrzewów, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i torfowiskowych, łąk śródleśnych – szczególnie w obszarach korytarzy ekologicznych,
- zaleca się stosowanie nawierzchni półprzepuszczalnej do utwardzenia dojazdów, dojazdów i miejsc postojowych,

- należy dążyć do tego, aby uciążliwości aerosanitarne pochodzące z inwestycji nie przekraczały dopuszczalnych standardów emisyjnych ani nie powodowały pogorszenia standardów jakości środowiska,
- należy dążyć do zabezpieczenia odpływów wód opadowych w sposób chroniący teren przed erozją wodną oraz przed zaleganiem wód opadowych,
- w przypadku nowych nasadzeń należy dążyć do wprowadzania zieleni nawiązującej formą i składem gatunkowym do roślinności typowej dla lokalnego krajobrazu,
- projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenu nie może stanowić źródła zanieczyszczeń dla środowiska gruntowo-wodnego,
- zaleca się ograniczenie prace niwelacyjnych do niezbędnego minimum,
- należy dążyć do tworzenia nowych parków i skwerów, jako istotnych przestrzeni publicznych poprawiających warunki wypoczynku,
- należy dążyć do uporządkowania substandardowej zabudowy rekreacyjno-turystycznej, w szczególności w bezpośrednim otoczeniu jezior,
- należy dążyć do przeciwdziałania erozji gleb przez utrzymanie trwałych użytków zielonych i lasów glebochronnych lub odpowiedniego do potencjału siedliska zadarniania i zalesiania użytków rolnych położonych na stokach o nachyleniu powyżej 12 stopni,
- należy dążyć do przeciwdziałania zjawiskom suszy glebowej (rolniczej) poprzez zachowanie, kształtowanie i odtwarzanie śródpolnych zadrzewień, małych cieków, śródpolnych oczek wodnych i terenów podmokłych wraz z otaczającą je roślinnością oraz układów melioracyjnych o znaczeniu historycznym, w szczególności w rejonach wielkoobszarowej gospodarki rolnej,
- należy dążyć do ograniczenia presji urbanizacyjnej na obszary cenne przyrodniczo, w tym stanowiące szlaki migracyjne zwierząt,
- należy dążyć do zapewnienia ochrony różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu oraz korytarzy ekologicznych m.in. poprzez adekwatne zapisy w planach miejscowych,
- zaleca się udostępnienie obszarów atrakcyjnych geologicznie np. w formie geoparków,
- należy dążyć do zachowania lub zwiększenia wielkości i wartości ekologicznej istniejących obszarów węzłowych systemu przyrodniczego gminy (m.in. lasy, zieleń nieurządzona, zadrzewienia, użytki zielone, doliny rzek i cieków),
- należy dążyć do likwidacji szkodliwego oddziaływania obiektów uciążliwych dla środowiska,
- należy dążyć do kształtowania ekologicznego systemu terenów otwartych w obszarze chronionego krajobrazu,

- należy dążyć do dostosowania istniejących obiektów do wymogów ochrony środowiska poprzez instalowanie urządzeń zapobiegających jego zanieczyszczeniu,
- należy dążyć do minimalizacji negatywnych oddziaływań planowanych inwestycji na środowisko poprzez zastosowanie najlepszych dostępnych technik i rozwiązań planistycznych.

Ochrona wód

- należy dążyć do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:
 - rozwój i modernizację infrastruktury ochrony środowiska,
 - ograniczenie punktowych źródeł zanieczyszczeń (likwidacja nieszczelnych szamb),
 - redukcję odpływu azotu ze źródeł rolniczych,
 - bierną ochronę wód powierzchniowych poprzez tworzenie stref (obszar z roślinnością zawierającą organizmy charakterystyczne dla danego środowiska, której system korzeniowy stanowi filtr dla spływu zanieczyszczeń) i zbiorników buforowych (płytkich zbiorników wodnych wykorzystujących efekt ryzofiltracji) wokół cieków,
 - ochronę wód przed eutrofizacją oraz retencje wody w ekosystemach,
 - racjonalne gospodarowanie zasobami m.in. ograniczanie wodochłonności, zatrzymanie wody w środowisku (zwiększenie retencji wodnej jezior i małej retencji), opracowanie programu rekultywacji jezior (poprawienie jakości wód, przywrócenie retencji wodnej, właściwe zagospodarowanie przestrzeni wokół jezior),
 - optymalizację zużycia wody do celów bytowo-gospodarczych i przemysłowych,
- należy dążyć do zwiększanie retencji wodnej poprzez m.in. budowę małych zbiorników wodnych, piętrzenie wody w ciekach i jeziorach, przebudowę rowów i kanałów, retencję wód opadowych oraz właściwe kształtowanie struktury terenów rolnych, leśnych i tworzenie roślinnych stref ochronnych w dokumentach planistycznych gminy,
- należy dążyć do ochrony głównych zbiorników wód podziemnych i stref ochronnych ujęć wód (powierzchniowych i podziemnych),
- należy dążyć do ochrony naturalnych elementów przyrodniczych (m.in. starorzeczy, torfowisk, bagien, stawów, oczek wodnych),
- należy dążyć do drożności rzek dla ryb dwuśrodowiskowych,
- należy dążyć do ochrony obszarów źródłiskowych,
- należy dążyć do zagospodarowanie brzegów rzek, głównie Wisły, zgodnie z wymogami ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego,
- uznaje się za korzystną dla środowiska odbudowę obiektów wodnych służących do retencjonowania wody: urządzenia piętrzące na Kanale Dobrzykowskim,

rz. Gąbinianie oraz w miejscowościach Grabina Kolonia, Kamień Stary, Troszyn Polski na ciekach,

- należy dążyć do ochrony, konserwacji i udrażniania wszelkich cieków z zapewnieniem nienaruszalnego przepływu wód,
- należy dążyć do zapewnienia spójnego systemu gospodarki wodami gruntowymi (np. drenaż, przepusty itp.) biorąc pod uwagę uwarunkowania terenów przyległych,
- należy dążyć do ograniczenia lokalizacji obiektów w strefie bliższej niż 100 m od linii brzegowej jezior przepływowych, leżących w granicach wielu nieruchomości gruntowych, które to zbiorniki mają znaczenie dla walorów krajobrazowych (otoczenie strefy brzegowej jeziora jako dobro wspólne różnych użytkowników przestrzeni),
- należy dążyć do ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, np. nawożenie, składowanie nawozów i kiszzonek w pobliżu cieków,
- zgodnie z art. 77 ust 1. pkt 3. ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy oraz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Jednakże zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy Prawo wodne: *„Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód”*. Ponadto zgodnie z art. 390 ust 1. ustawy Prawo wodne przy lokalizowaniu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nowych obiektów budowlanych wymagane jest pozwolenie wodnoprawne,
- przeciwdziałanie skutkom suszy prowadzi się zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy z dnia 15 lipca 2021 (Dz.U. z 2021 r. poz. 1615): należy promować i w pierwszej kolejności rozważać działania zakładające naturalne metody retencji, a budowanie retencji sztucznej należy traktować jako działania ostatecznego wyboru. Nowe działania inwestycyjne w gospodarce wodnej, kształtowanie sztucznej retencji musi zostać poprzedzone szeregiem analiz, dotyczących ich warunków i procedur, które muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami środowiskowymi oraz być adekwatne do potrzeb w zakresie retencji.

Zaplanowane działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziom i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Obszar miasta i gminy podlega pod Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Na obszarze tym obowiązuje dokument o nazwie „Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300). Przewidziane działania dla jcwp rzecznych zgrupowane zostały w następujących kategoriach: adaptacja do zmian klimatu, edukacja i informacja, gospodarka ściekowa, kształtowanie stosunków wodnych w zlewni jcwp, ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa, poprawa warunków dla obszarów chronionych, poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków, redukcja emisji i zrzutów substancji priorytetowych, aktualizacja programu ochrony środowiska, zapewnienie ciągłości biologicznej i morfologicznej rzek i potoków oraz zapewnienie ciągłości biologicznej rzek i potoków.

Dodatkowo tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne, planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

W zakresie zwiększenia bezpieczeństwa ludności i mienia na obszarach, na których występuje zagrożenie powodziowe, rekomendowane są następujące działania:²¹

- uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym,
- zachowanie i tworzenie systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych,
- zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zalewowych poprzez ich ekstensywne wykorzystanie rolnicze (m.in. wypas, koszenie łąk ograniczające zakrzewienie oraz ograniczenia w nawożeniu i zakaz stosowania środków ochrony roślin i wypalania traw),
- ograniczanie zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej poza jednostkami osadniczymi, a także zabudowy polderów oraz lokalizacji obiektów i instalacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

Ochrona powietrza

- należy dążyć do rozbudowy centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą, zamiany paliw na niskoemisyjne oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii,

²¹ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

- należy dążyć do dalszego ograniczania emisji z transportu drogowego, wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, emisji ze źródeł komunalnych,
- należy dążyć do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza oraz poprawy efektywności energetycznej i ciepłej poprzez:
 - modernizację istniejących kotłowni lokalnych,
 - wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne i nieemisyjne,
 - wykorzystanie odnawialnych źródeł ciepła i energii,
 - zwiększenie udziału paliw gazowych, osiągnięte przez budowę i rozbudowę sieci gazowniczej,
 - pozostałe działania termomodernizacyjne obiektów użyteczności publicznej.

Ochrona klimatu akustycznego

- należy dążyć do ograniczania poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu wzdłuż głównych dróg,
- należy dążyć do tworzenia alternatyw dla indywidualnego transportu samochodowego i jego ograniczanie w miastach.

Ochrona złóż kopalin

- należy dążyć do racjonalnej gospodarki złożami kopalin (w tym również zasobów wód leczniczych i termalnych), w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszących oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnego wpływu na środowisko,
- należy dążyć do wspierania prac związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem surowców energetycznych,
- należy dążyć do wyznaczenia pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nieobjętych eksploatacją zgodnie z przepisami odrębnymi,
- sposób zagospodarowania terenu powinien być dostosowany do potrzeb prowadzonej działalności i nie powinien powodować zagrożenia bezpieczeństwa na terenach sąsiednich,
- zaleca się wykonanie rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji,
- należy dążyć do ograniczania degradacji litosfery, w tym warstwy glebowej, jak również niekorzystnych zmian w krajobrazie i gospodarce wodnej, związanych z powierzchnią eksploatacją surowców mineralnych m.in. poprzez rekultywację terenów poeksploatacyjnych.

Zapobieganie zagrożeniom naturalnym

- należy dążyć do uwzględniania map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz studiów ochrony przeciwpowodziowej (dla odcinków rzek, które nie zostały objęte ww. mapami), a także Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły,
- należy dążyć do przeciwdziałania wystąpieniu skutków powodzi i suszy,
- należy dążyć do realizacji inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przewidzianych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz działań strategicznych ujętych w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Wisły,
- należy dążyć do utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej zlewni poprzez m.in.: zmniejszanie odpływu wód opadowych i roztopowych ze zlewni, zwiększenie różnych form retencji wodnej (budowa zbiorników retencyjnych wraz z budowlami hydrotechnicznymi, zwiększanie lesistości, odtwarzanie terenów wodno-błotnych, przywracanie naturalnego charakteru cieków i naturalnych przepływów wód, tworzenie polderów zalewowych),
- należy dążyć do zapewnienia wysokiego stopnia zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych w zakresie zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych związanych z głównymi rzekami regionu m.in. z rzeką Wisłą,
- należy dążyć do zwiększania bezpieczeństwa powodziowego terenów o intensywnym zagospodarowaniu oraz obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, obiektów użyteczności publicznej, stanowiących cenne dziedzictwo kulturowe, itp.,
- należy dążyć do zwiększania wykorzystania wód opadowych i roztopowych,
- należy dążyć do stabilizacji i zabezpieczania terenów osuwiskowych przy zachowaniu wartości przyrodniczo-krajobrazowych obszaru.
- należy dążyć do ograniczenia ryzyka pożarowego kompleksów leśnych poprzez prowadzenie działań profilaktycznych oraz stosowanie przepisów odrębnych dot. odległości lokalizowania budynków od gruntów leśnych,

Ochrona krajobrazu

- należy dążyć do zachowania bogatej struktury krajobrazu tj. drobnopowierzchniowej mozaiki łąk, kęp zadrzewień i zakrzewień, sadów, pól uprawnych oraz lasów, w szczególności m.in. poprzez:
 - kształtowanie harmonijnej mozaiki elementów krajobrazowych,
 - przeciwdziałanie wycince zadrzewień przydrożnych,

- stosowanie następujących kategorii dolesień: powiększanie istniejących kompleksów, uzyskanie większej zwartości kompleksów, zalesienia łącznikowe,
- kształtowanie krajobrazu rolniczego: wprowadzanie pasmowo i grupowo zadrzewień śródpolnych,
- zachowanie łąk - pożądane jest zwiększenie hodowli bydła i prowadzenie wypasu,
- obudowę biologicznej linii brzegowych zbiorników wodnych i cieków,
- ochronę wyróżniających się wizualnie form geomorfologicznych,
- zachowanie lasów doliny Wisły,
- optymalizację układu osadniczego, ograniczanie rozpraszania zabudowy,
- tworzenie biologicznej zabudowy terenów właściwych dla rozwoju rekreacji w sąsiedztwie lasów.

4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- należy dążyć do utrzymania w dobrym stanie zasobów dziedzictwa kulturowego objętych ochroną konserwatorską prawną (rejestr zabytków) oraz ustawową (ewidencja zabytków),
- należy dążyć do prowadzenia kompleksowej odnowy i rewaloryzacji definiujących tożsamość regionu zdegradowanych zabytkowych założeń przestrzennych obszarów historycznych, obiektów i zespołów zabytkowych,
- należy dążyć do zachowania i odtwarzania dawnych układów terenów zielonych tj.: cmentarzy historycznych, alei, szpalerów i założeń parkowych,
- należy dążyć do eliminowania funkcji użytkowych obniżających wartości historyczne obiektów zabytkowych oraz obiektów kolidujących z walorami kulturowymi obszarów zabytkowych,
- należy dążyć do wzmacniania istniejących oraz nadawania (w sposób nieumniejszający ich wartości kulturowej) nieużytkowanym obiektom zabytkowym nowych funkcji kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych w celu efektywnego i racjonalnego gospodarowania zasobami dziedzictwa kulturowego, podnoszenia atrakcyjności poszczególnych obszarów oraz tworzenia miejsc pracy,
- należy dążyć do tworzenia obiektów o charakterze wystawienniczym, muzealnym, jak również skansenów, służących zachowaniu, ochronie i promocji dziedzictwa kulturowego regionu,
- należy dążyć do ochrony elementów środowiska kulturowego jako istotnych dla budowania tożsamości obszarów miejskich i wiejskich,
- należy dążyć do tworzenia obrazu gminy rozwijającej się harmonijnie, wykorzystującej i szanującej swoje dziedzictwo,

- należy dążyć do ochrony cennych obiektów i obszarów objętych ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków,
- należy dążyć do wykorzystania walorów kulturowych gminy dla rozwoju rekreacji i wypoczynku,
- należy dążyć do objęcia ochroną terenów zachowujących tożsamość kulturową i walory tradycyjnego krajobrazu o specyficznych i unikatowych walorach krajobrazowych,
- należy dążyć do porządkowania i odtwarzania wartości kulturowych oraz elementów ekspozycji krajobrazowej,
- należy dążyć do utrzymania cennych krajobrazowo przestrzeni otwartych, ograniczaniu inwestowania na terenach rolnych i leśnych, zagospodarowanie rezerw terenowych w istniejących strukturach przestrzennych,
- należy dążyć do kształtowania nowej zabudowy w sposób nawiązujący do tradycji miejsca, eksponować i odtwarzać dominanty architektoniczne i krajobrazowe, ograniczać powstawanie obcych krajobrazowo form zagospodarowania oraz eliminować obiekty dysharmonijne,
- należy dążyć do objęcia ochroną unikalnych elementów architektury wiejskiej charakterystycznej dla poszczególnych regionów, w tym układów ruralistycznych m.in. miejscowości Nowe Wymysle,
- należy dążyć do ochrony pasma przyrodniczo-kulturowego doliny rzecznej Wisły jako obszaru o istotnym znaczeniu dla województwa mazowieckiego z zakresu ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- należy dążyć do realizacji zadań wskazanych w wojewódzkim programie opieki nad zabytkami,
- należy dążyć do zachowania i kreowania ładu przestrzennego, zachowania walorów krajobrazu kulturowego oraz kształtowania pasm przyrodniczo-kulturowych o znaczeniu regionalnym poprzez:
 - przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji i rurbanizacji,
 - wzmacnianie przestrzennych walorów obiektów oraz układów przestrzennych (w tym obiektów i obszarów przemysłowych) poprzez rewitalizację, restaurację oraz rekultywację,
 - ochronę, rewitalizację i rewaloryzację obiektów i obszarów historycznych, w tym zabytków mających znaczenie symboliczne,
 - odbudowę i rekonstrukcję dóbr należących do światowego i krajowego dziedzictwa po zniszczeniu w wyniku konfliktów zbrojnych lub katastrof spowodowanych zagrożeniami naturalnymi,

- wykorzystanie sieci miast historycznych oraz atrakcji krajobrazowo-architektonicznych m.in. dla wyznaczania szlaków turystyki kulturowej,
- ochronę regionów etnograficznych oraz krain historycznych, jako cennych i charakterystycznych krajobrazów kulturowych, również jako element współpracy oraz rozwoju powiązań z sąsiadującymi jednostkami.
- należy dążyć do identyfikacji wartościowych obiektów i obszarów dóbr kultury współczesnej o charakterze ponadlokalnym oraz ich ochronę poprzez ustalenia w gminnych dokumentach planistycznych (w tym miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego),
- należy dążyć do zachowania ładu przestrzennego lub jego kreowania, szczególnie w miejscach o istotnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego poprzez:
 - ochronę i kształtowanie struktur przestrzennych historycznych miast i wsi w oparciu o ochronę pola ekspozycji i eksponowanie dominant architektonicznych; kształtowanie przestrzeni publicznych w nawiązaniu do tradycji miejsca,
 - eksponowanie w strukturze przestrzennej ośrodków miejskich i wiejskich najcenniejszych zasobów dziedzictwa regionu,
 - kształtowanie i ochronę krajobrazów kulturowych m.in. poprzez utworzenie parków kulturowych.
- należy dążyć do adaptacji obiektów zabytkowych dla współczesnych funkcji kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych,
- należy dążyć do zagospodarowania i udostępniania stanowisk archeologicznych posiadających czytelną formę krajobrazową w celach dydaktycznych, naukowych i turystycznych,
- należy dążyć do zabezpieczenia właściwego wglądu na zabytki i ich otoczenie przez określenie nieprzekraczalnych gabarytów zabudowy,
- należy dążyć do wyznaczenia stref ochrony ekspozycji i krajobrazu w celu zabezpieczenia właściwego eksponowania i otoczenia zespołów zabytkowych,
- należy dążyć do utrzymania i rehabilitacji stanu struktury o walorach kulturowych, prowadzenie fachowych prac rewaloryzacyjnych, likwidacji samosiewów i przypadkowych nasadzeń, pielęgnacji starodrzewu,
- należy dążyć do ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego obejmująca m.in.:
 - zachowanie historycznego rozplanowania dróg, zabytków, ukształtowania terenu i zieleni – ochrona drzewostanu w otoczeniu założeń parkowych i na cmentarzach,
 - realizację zabudowy o funkcji nieantagonistycznej, nieniszczącej w stosunku do występującej oraz w formie drobnoskalowej - w nawiązaniu do skali i charakteru zabudowy historycznej,

- w ramach ochrony krajobrazu kulturowego należy dążyć do:
 - odtworzenia zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego,
 - ochrony krajobrazu naturalnego związanego z historycznym założeniem,
 - ochrony charakteru osadnictwa,
 - odbudowy zadrzewień alejowych m.in. wzdłuż dróg,
 - zlikwidowania elementów dysharmonizujących lub zastosowanie zielonych przesłon,
 - poddania rygorom w zakresie sposobu lokalizacji, kształtowania bryły i elewacji, (dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i bryły obiektów) współczesnej zabudowy.

Atrakcyjność turystyczna

- należy dążyć do rozwoju stref rekreacji oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- należy dążyć do rozwoju zagospodarowania turystycznego zbiorników wodnych oraz rzek regionu wraz z otoczeniem,
- należy dążyć do rozwoju ponadlokalnych przestrzeni turystycznych,
- należy dążyć do kształtowania zintegrowanej sieci tras i szlaków turystycznych, w tym kulturowych, oraz powiązania ich z trasami i szlakami sąsiednich jednostek,
- należy dążyć do rozwoju infrastruktury towarzyszącej dla tras i szlaków turystycznych oraz utworzenie spójnego systemu ich oznakowania,
- należy dążyć do podniesienia atrakcyjności turystycznej obiektów zabytkowych,
- należy dążyć do rozbudowy i modernizacji wyspecjalizowanej infrastruktury konferencyjno-kongresowej, wystawienniczej i biznesowej,
- należy dążyć do rozwoju ośrodków rekreacji wodnej z towarzyszącym im zapleczem sąsiedztwie rzek i zbiorników wodnych,
- należy dążyć do rozwoju kompleksów wypoczynkowych, rekreacyjnych i centrów wypoczynku na terenach atrakcyjnych turystycznie,
- należy dążyć do rozwoju i wykorzystania potencjału mikroklimatu kompleksów lasów sosnowych,
- należy dążyć do zapewnienia właściwego poziomu dostępności komunikacyjnej do atrakcji turystycznych,
- należy dążyć do wykorzystania rzek jako turystycznych szlaków wodnych, przepraw promowych i tras tramwajów wodnych,
- zaleca się, aby rozwój turystyki realizowany był w oparciu o rewaloryzowane obszary przyrodniczo - krajobrazowe.

4.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- główne tereny pod zabudowę mieszkaniową wyznacza się na terenie miasta Gąbina, w miejscowości Nowe Grabie i Górki oraz w ramach uzupełnień luk w zabudowie pozostałych miejscowości,
- należy dążyć do realizacji funkcji mieszkaniowej w istniejących skupiskach zabudowy,
- należy dążyć do zapobieżenia niekontrolowanym procesom rozprzestrzeniania się osadnictwa,
- należy dążyć do ochrony terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- należy dążyć do przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,
- należy dążyć do ochrony krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym,
- należy dążyć do odpowiedniego wykorzystania terenów w granicach zurbanizowanych oraz tworzenia większej zwartości przestrzennej struktury miejscowości,
- należy dążyć do unikania konfliktów przestrzennych przy wyznaczaniu nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową: teren zabudowy mieszkaniowej – teren produkcji, teren zabudowy mieszkaniowej – teren zabudowy zagrodowej,
- należy dążyć do uzupełniania zabudowy mieszkaniowej o usługi podstawowe i zielenią urządzoną,
- należy dążyć do tego aby lokalizacja nowej zabudowy wielorodzinnej odbywała się w powiązaniu z istniejącą lub wyznaczoną w planie miejscowym, jako kontynuacja istniejącej w sąsiedztwie, na terenach skomunikowanych i uzbrojonych,
- należy dążyć do sanacji istniejących zasobów, rehabilitacji zabudowy w centrum miasta pozwalającej na realizację bieżących potrzeb inwestycyjnych z uwzględnieniem środowiska kulturowego,
- należy dążyć do przygotowania i realizacji infrastruktury technicznej zapewniającej odpowiednie standardy zasobów istniejących i projektowanych,
- należy dążyć do wzbogacenia usług publicznych,
- należy dążyć do tworzenia wysokiej jakości przestrzeni zapewniającej wysokie standardy zamieszkania,
- należy dążyć do projektowania nowej zabudowy jako uzupełnienia istniejącej struktury przestrzennej, w szczególności w obszarach posiadających dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej bez konieczności jej rozbudowy,
- należy dążyć do wykorzystania potencjału inwestycyjnego terenów stanowiących obszary możliwego zagospodarowania, wskazywanego w polityce przestrzennej gminy, w szczególności w kierunku zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, przy

czym wielkości wyznaczonych terenów powinny uwzględniać skalę rozwoju miejscowości i przeciwdziałać dezintegracji jednostki osadniczej,

- należy dążyć do uzupełniania i kontynuacji obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, z zapewnieniem standardów uwzględniających aspekty użytkowe, kulturowe i ekologiczne środowiska zamieszkania i pracy,
- wyznaczanie nowych terenów pod rozwój osadnictwa powinno odbywać się na podstawie uzasadnionej potrzeby,
- wyznaczanie nowych terenów pod rozwój osadnictwa odbywać się powinno na podstawie analiz sporządzonych do planu ogólnego,
- należy dążyć do ponownego wykorzystania obszarów, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje i/lub walory środowiskowe, a posiadają potencjał do rozwoju funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, usługowych, rekreacyjnych, a także związanych z zieloną infrastrukturą, z uwzględnieniem koniecznych do przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, rekultywacji oraz działań rewaloryzacyjnych, remontowych czy modernizacyjnych,
- należy dążyć do rozwoju nowych i podnoszeniu jakości istniejących przestrzeni publicznych,
- należy dążyć do podnoszenia jakości istniejących struktur podmiejskich, w szczególności:
 - koncentrowania i rozwoju podstawowych usług publicznych oraz powiązanych z nimi przestrzeni publicznych w istniejących i kształtujących się ośrodkach krystalizujących sieć osadniczą
 - wzmacniania powiązań w transporcie zbiorowym pomiędzy ośrodkami krystalizującymi sieć osadniczą na poziomie lokalnym a ośrodkami wyższej rangi,
 - strukturyzacji przestrzennej obszarów zdegradowanych żywiołową suburbanizacją (rekompozycja funkcjonalno-przestrzenna), m.in. poprzez integrację istniejących małych struktur mieszkaniowych w większe zespoły, uwzględniające w swym programie ogólnodostępne przestrzenie publiczne oraz funkcje ośrodkotwórcze na poziomie lokalnym,
- należy dążyć do tworzenia strategicznych obszarów do zainwestowania produkcyjnego i usługowego oraz ich uzbrajania w infrastrukturę techniczną,
- należy dbać o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form zabudowy,
- należy kształtować czytelną, zwartą strukturę przestrzenną i dopełniać układy ruralistyczne,
- zaleca się, aby rozwój zabudowy produkcyjno-przemysłowej następował przy głównych szlakach komunikacyjnych,

- zaleca się realizację zabezpieczeń zabudowy produkcyjno-przemysłowej w postaci m.in. pasów zieleni izolacyjnej od granic terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej,
- w przypadku obiektów, dla których pomimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie jest możliwe dotrzymanie standardów jakości środowiska, należy utworzyć obszar ograniczonego użytkowania.

4.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Wyznacza się tereny przeznaczone dla usług handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² w granicach Gąbińskiej Strefy Gospodarczej „Przy Obwodnicy”, w granicach terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania miejscowego na usługi jako funkcję podstawową.

Miasto i gmina nie wymaga zwiększenia podaży nowych terenów usługowych umożliwiających budowę obiektów handlu wielkopowierzchniowego. W świetle prognozowanych zmian demograficznych dotychczas zrealizowane inwestycje oraz rezerwa terenowa gwarantują wystarczające zaopatrzenie mieszkańców w usługi o tym profilu zarówno teraz, jak i w przyszłości.

Ze względu na to, że obowiązujące plany miejscowe dla wyżej wymienionych terenów uchwalone zostały w 2005 r. zaleca się aby parametry i wskaźniki zagospodarowania i zabudowy obszaru, na którym dopuszcza się lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określiła nowelizacja planu miejscowego.

4.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Dla lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego stosuje się przepisy art. 50-67c ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na obszarze miasta i gminy Gąbin przewiduje się realizację następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 575 relacji Płock - Kazuń Nowy – zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja,

- utworzenie rezerwy powodziowej na Wielkiej Strudze w jeziorach Ciechomickim i Górskim. Zlewnia Wielkiej Strugi lewego dopływu Wisły w km 623 m. Zaździerz, Grabina gm. Łąck i m. Ludwików, Górki gm. Gąbin pow. Płocki,
- makroniwelacja w czaszy Zbiornika Włocławskiego.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Zgodnie z definicją inwestycji celu publicznego zawartą w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2023 poz. 344 ze zm.), działania te obejmują realizację celów takich jak:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, uczelni publicznych, federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 165 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, szkół publicznych, państwowych lub samorządowych instytucji kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, obiektów sportowych,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające

z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,

- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

4.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Infrastruktura komunikacyjna

- należy dążyć do poprawy dostępności komunikacyjnej, m.in. poprzez rozwój transportu publicznego, w tym przebudowę/rozbudowę istniejącej gminnej sieci drogowej,
- należy dążyć do budowy wschodniej i północnej części obwodnicy Gąbina, celem rozwiązania konfliktowego komunikacyjno-urbanistycznego przebiegu przez śródmieście drogi wojewódzkiej nr 574,
- należy dążyć do wprowadzania priorytetów w ruchu drogowym dla transportu zbiorowego poprzez dogodne usytuowanie przystanków,
- należy dążyć do podnoszenia poziomu bezpieczeństwa drogowego przez:
 - realizację chodników, dróg dla rowerów, przejść dla pieszych i przejazdów dla rowerzystów;
 - działania poprawiające bezpieczeństwo ruchu, w tym m. in.: strefowanie prędkości pojazdów, fizyczne środki uspokajania ruchu (progi zwalniające, wyniesione przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych, wyniesione skrzyżowania, małe ronda),
- zaleca się aby przebudowy dróg realizować zgodnie z wynikami okresowych kontroli stanu technicznego, badań natężenia oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- należy dążyć do budowy i rozbudowy lokalnego układu komunikacyjnego, w tym infrastruktury obsługi transportu zbiorowego (w tym P&R i B&R) w węzłach integracyjnych i przystankach zintegrowanych,
- należy dążyć do wzrostu znaczenia drogi wojewódzkiej nr 575 i zainteresowania inwestowaniem wokół tej drogi, poprzez realizację działań modernizacyjnych i rozwiązania problemu ograniczenia obsługi terenu przyległego w obszarach wzmożonej urbanizacji,
- należy dążyć do rozbudowy i modernizacji lokalnego układu komunikacyjnego w północnej części gminy służącemu rozwojowi funkcji turystycznej,
- należy dążyć do budowy parkingów i miejsc parkingowych,

- należy dążyć do adaptacji istniejących tras i urządzeń, ich uzupełnienia, modernizacji i rozbudowy w celu pełnego obsłużenia terenów istniejącego i potencjalnego rozwoju osadnictwa oraz zapewnienia dostępności komunikacyjnej,
- należy dążyć do utrzymania oraz wzmocnienia systemu komunikacji drogowej, pieszej i rowerowej poprzez stworzenie powiązań terenów przeznaczonych pod zainwestowanie z istniejącą strukturą przestrzenną miejscowości oraz z otoczeniem.

Trasy rowerowe

- określa się możliwość realizacji regionalnych i ponadregionalnych tras rowerowych w postaci:
 - dróg dla rowerów niezależnych od układu drogowego (np. na wałach przeciwpowodziowych lub przez tereny leśne zamknięte dla ruchu samochodów),
 - wydzielonych dróg dla rowerów w pasie drogowym (poza terenami zabudowanymi w miarę możliwości należy unikać dróg, na których natężenie ruchu samochodowego przekracza 10 000 pojazdów na dobę, chyba że droga dla rowerów prowadzi np. za ekranem przeciwhałasowym),
 - pasów ruchu dla rowerów lub asfaltowym poboczem:
 - w obszarze zabudowanym na drogach, gdzie natężenie ruchu nie przekracza 10 000 pojazdów/dobę, a dopuszczalna prędkość nie przekracza 50 km/h,
 - poza obszarem zabudowanym na drogach, gdzie natężenie ruchu nie przekracza 4 000 pojazdów/dobę,
 - ruchu mieszanego, rowerowo-samochodowego jezdnią:
 - na drogach o natężeniu ruchu do 4 000 pojazdów/dobę: w terenie zabudowanym w przypadku ograniczenia prędkości do nie więcej niż 30 km/h,
 - na drogach o natężeniu ruchu do 1 000 pojazdów/dobę: poza terenem zabudowanym lub gdy dopuszczalna prędkość wynosi powyżej 30 km/h,
 - ruchu na zasadach ogólnych drogami serwisowymi wzdłuż dróg wyższych klas lub linii kolejowych,
 - ruchu na zasadach ogólnych drogami wewnętrznymi o ograniczonym ruchu pojazdów samochodowych, np. leśnymi,
 - zgodnej z zasadami projektowania uniwersalnego (nieдозwolone jest prowadzenie tras ścieżkami piaszczystymi, błotnistymi, brukowanymi, nadmiernie nierównymi),
- należy dążyć do budowy infrastruktury rowerowej dowiązującej sieć ponadregionalnych i regionalnych tras rowerowych do węzłów integracyjnych i przystanków zintegrowanych transportu zbiorowego.

Infrastruktura energetyczna

- należy dążyć do poprawy bezpieczeństwa energetycznego, m.in. poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej w zakresie niskich i średnich napięć,
- należy dążyć do rozwoju, modernizacji i dywersyfikacji źródeł energii i paliw, w tym ich rozproszenie, a także wzrost efektywności wytwarzania, przesyłania oraz zużycia energii i paliw,
- należy dążyć do realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego Unii Europejskiej, zakładającego ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost udziału energii odnawialnej oraz poprawę efektywności energetycznej,
- dopuszcza się planowanie i realizację urządzeń infrastruktury energetycznej, a także przebudowę, rozbudowę i korekty tras sieci istniejących, jeśli będzie to miało na celu optymalizację funkcji technicznych systemów energetycznych, minimalizację uciążliwości dla środowiska lub usunięcie kolizji przestrzennych – pod warunkiem braku sprzeczności z innymi ustaleniami prawnymi,
- należy dążyć do zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej poprzez zapewnienie co najmniej dwustronnego zasilania wszędzie tam, gdzie jest to szczególnie istotne ze względu na potrzeby społeczno-gospodarcze,
- należy dążyć do uwzględniania w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym potrzeby bezpieczeństwa energetycznego przez m.in.:
 - rezerwowanie pasów terenów wolnych od zabudowy i przeszkód terenowych dla projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej, a na etapie jej eksploatacji zapewniających dostęp do sieci i urządzeń energetycznych,
 - określanie ograniczeń w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w pobliżu projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej oraz źródeł produkcji energii elektrycznej i ciepłej,
 - rezerwowanie terenów przewidzianych pod budowę instalacji i infrastruktury wykorzystywanej do wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (fotowoltaika, farmy wiatrowe, geotermia), z zachowaniem stref bezpieczeństwa, jeśli są wymagane,
 - należy dążyć do przebudowy systemów oświetlenia ulicznego w kierunku energooszczędnych, inteligentnych układów, wykorzystujących źródła odnawialne,
- należy dążyć do tego, aby zaopatrzenie w energię elektryczną odbywało się na podstawie warunków przyłączenia określonych przez gestora sieci, z istniejącej sieci elektroenergetycznej. Istniejącą i projektowaną sieć elektroenergetyczną należy przystosować do planowanego zagospodarowania. Dopuszcza się rozbudowę, przebudowę oraz budowę nowych sieci elektroenergetycznych, kablowych

i napowietrznych. Dopuszcza się budowę stacji transformatorowych w każdym terenie, w ilości zależnej od zapotrzebowania odbiorców na energię elektryczną.

Infrastruktura gazowa

- należy dążyć do sukcesywnej rozbudowy sieci gazowej w gminie,
- należy eliminować lub maksymalnie ograniczyć negatywne oddziaływanie na środowisko, walory krajobrazu i bezpieczeństwo ludności, obiektów liniowej i punktowej infrastruktury systemów przesyłu i magazynowania gazu, ropy naftowej i produktów naftowych.

Infrastruktura światłowodowa

- należy dążyć do eliminacji braków w zakresie tradycyjnych, podstawowych usług szerokopasmowych oraz usług e-administracji.
- należy dążyć do budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci telekomunikacyjnych, szczególnie na potrzeby szerokopasmowego i światłowodowego dostępu do Internetu.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

- należy dążyć do dalszej rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz poprawy ich stanu technicznego,
- należy dążyć do budowy zbiorczych systemów kanalizacji wraz z oczyszczalniami ścieków dla terenów zainwestowania we wsi Dobrzyków, Górki Dobrzykowskie, Grabie,
- należy dążyć do realizacji indywidualnych i lokalnych systemów utylizacji ścieków, szczególnie w strefie przyrodniczej,
- należy dążyć do sukcesywnej sanitacji terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich i miejskich (przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczania),
- należy dążyć do budowy systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków deszczowych z terenów zurbanizowanych, głównych tras komunikacyjnych i obszarów przemysłowych,
- należy dążyć do poprawy dostępności do systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych poprzez m.in. weryfikację obszarów i granic aglomeracji ściekowych, w tym budowę, rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji sanitarnej wraz z budową układów tłocznych i modernizacją przepompowni ścieków na ich terenie i na pozostałych obszarach.

Utylizacja odpadów

- należy dążyć do tworzenia właściwych warunków funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym przez realizację inwestycji, wynikających z obowiązującego Planu gospodarki odpadami oraz dokumentów go realizujących,

- zaleca się, aby zasady gospodarowania odpadami prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi oraz ustalonymi przepisami lokalnymi.

Infrastruktura społeczna

- należy dążyć do poprawy dostępu do placówek kultury, rewitalizacji oraz adaptacji zasobów dziedzictwa kultury, w tym obiektów zabytkowych dla potrzeb kultury,
- należy dążyć do racjonalizacji sieci placówek kultury, w tym modernizacji i rozbudowy istniejącej infrastruktury,
- należy dążyć do poprawy dostępu do placówek ochrony zdrowia, jak również opieki rehabilitacyjnej oraz obiektów pomocy społecznej,
- należy dążyć do budowy, rozbudowy i modernizacji placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, w tym w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
- należy dążyć do racjonalizacji sieci placówek szkół podstawowych, w tym modernizacji i rozbudowy istniejącej infrastruktury,
- należy dążyć do rozwoju infrastruktury warunkującej zwiększenie dostępności i upowszechnieniu wychowania przedszkolnego oraz zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat trzech,
- należy dążyć do wyposażenia ośrodków w ogólnodostępną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną poprzez budowę, rozbudowę i modernizację otwartych i zamkniętych obiektów sportowych, niepowiązanych z infrastrukturą szkolną, w dopasowaniu do rangi i obszaru obsługi konkretnego ośrodka,
- należy dążyć do rozwoju bazy sportowo-rekreacyjnej powiązanej z infrastrukturą szkolną, poprzez budowę, rozbudowę i modernizację obiektów sportowych przy placówkach edukacyjnych,
- należy dążyć do upowszechniania prozdrowotnych postaw związanych z aktywnością fizyczną poprzez budowę, rozbudowę i modernizację urządzeń rekreacyjno-sportowych, służących codziennej rekreacji.

4.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

W zakresie infrastruktury energii odnawialnej uwzględnia się obowiązujące regulacje prawne, w tym szczególnie wymóg zachowania minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od różnego rodzaju obiektów, zwłaszcza budynków mieszkalnych.

Dla obszarów rozmieszczenia farm fotowoltaicznych przewidywana jest lokalizacja obiektów budowlanych niezbędnych dla funkcjonowania farm fotowoltaicznych.

Lokalizacja instalacji do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych powinna odbywać się z preferowaniem obszarów i miejsc o największym potencjale zasobowym, przy uwzględnieniu konieczności eliminowania lub maksymalnego ograniczania zagrożeń i negatywnego oddziaływania tej infrastruktury na środowisko, w tym na bioróżnorodność, powiązania przyrodnicze, walory krajobrazowe oraz zdrowie ludzi, w tym:

- małych elektrowni wodnych na już istniejących obiektach piętrzących,
- siłowni wiatrowych wszędzie tam, gdzie brak przeciwwskazań wynikających z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu kulturowego oraz bezpieczeństwa i obronności państwa, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych,
- instalacji na biomasę i biogaz na terenach wiejskich, w tym na drewno odpadowe, słomę odpadową z rolnictwa, siano odpadowe z rolnictwa, odpady z hodowli i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz z plantację roślin energetycznych,
- instalacji na biomasę i biogaz w oparciu o składowiska odpadów komunalnych oraz duże oczyszczalnie ścieków,
- instalacji słonecznych, w tym z systemów fotowoltaicznych (farm) - w obrębie kompleksów najslabszych gruntów rolnych o powierzchni co najmniej 1 ha i gruntach zrekultywowanych na cele inne niż rolnicze i leśne.

4.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć z zakresu mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenach produkcyjnych, magazynowych i składowych funkcjonujących w ramach terenów inwestycyjnych dla funkcji produkcyjno-usługowej, służących realizacji polityki aktywizacji gospodarczej gminy.

Dodatkowo lokalizacja nowych obiektów budowlanych oraz nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.

4.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Obszar wiejski gminy Gąbin wskazany został w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego jako strategiczny obszar żywicielski. Obszar ten stanowi szczególnie cenny zasób dla produkcji żywności – charakteryzują się wysokim potencjałem przyrodniczym, wykształconymi specjalizacjami oraz ponadprzeciętną towarowością produkcji rolniczej.

Poniżej wymieniono zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- należy dążyć do tego, aby rozwój funkcji rolniczej na terenach gruntów ornych o wysokich wartościach przyrodniczych i użytkowych oparty był na produkcji rolnej (kierunek warzywniczy),
- tereny charakteryzujące się przewagą użytków zielonych wysokiej i średniej jakości powinny być predysponowane do prowadzenia hodowli (z wyłączeniem przemysłowej) - zalecana ekologizacja rolnictwa,
- należy dążyć do kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej na gruntach najwyższych klas bonitacyjnych I-III,
- należy dążyć do ochrony gruntów rolnych klas bonitacyjnych I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- należy dążyć do tworzenia warunków infrastrukturalnych i transportowych dla lokalizacji inwestycji służących tworzeniu nowoczesnych gospodarstw rolnych, o charakterze wielkoobszarowym i zmechanizowanym,
- należy dążyć do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów o średniej i niskiej zdolności produkcyjnej, przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego (m.in.: utrzymywanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego, zachowywanie wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, utrzymywanie trwałych użytków zielonych dla ochrony bioróżnorodności),
- należy dążyć do wspierania działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej, a także do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych,
- należy dążyć do ochrony przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (predestynowanych do pełnienia funkcji żywicielskich o strategicznym znaczeniu w województwie mazowieckim),
- należy dążyć do ograniczania przeznaczania najlepszych gleb pod uprawy roślin energetycznych,
- należy dążyć do przeciwdziałania fragmentacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw, w tym scalanie gruntów i zagospodarowanie poscaleniowe,
- należy dążyć do wzmacniania wykształconych kierunków produkcji rolniczej oraz zwiększania towarowości gospodarstw rolnych w celu utrzymania wysokiego poziomu i jakości produkcji rolniczej tych obszarów,
- należy dążyć do upowszechniania działań rolno-środowiskowo-klimatycznych zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego,
- należy dążyć do działań na rzecz poprawy warunków glebowo-wodnych dla rolnictwa m.in. poprzez budowę i renowację infrastruktury nawadniającej i odwadniającej,

- należy dążyć do wdrożenia działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, tzw. programu azotanowego,
- należy dążyć do kształtowania struktury krajobrazu rolniczego w sposób wspierający zachowanie lub zwiększenie różnorodności biologicznej, przez urozmaicanie warunków siedliskowych roślin i zapewnianie warunków schronienia dla jak największej liczby gatunków zwierząt,
- należy dążyć do wykorzystywania niezagospodarowanych obszarów rolniczych oraz zachęcać i promować przekształcanie pól o niskich klasach bonitacyjnych gleb na zadrzewienia śródpolne, zalesienia, małe zbiorniki wodne itp.,
- należy na obszarach użytkowanych rolniczo dążyć do pozostawiania pasów gruntu wokół oczek wodnych i wszelkiego typu mokradeł, celem umożliwienia rozwoju półnaturalnych zbiorowisk roślinnych w postaci zarośli, szuwarów, ugrupowań roślinności bagiennej, które spontanicznie tworzą się w wyniku braku bezpośredniego użytkowania lub pod wpływem koszenia i wypasu,
- w dolinach rzek należy dążyć do zadbania o zachowanie tradycyjnej gospodarki łkowej, a zwłaszcza nie zastępowanie półnaturalnych łąk przez pola i intensywne użytki zielone,
- należy dążyć do ochrony półnaturalnych ekosystemów (m.in. łąki) w warunkach normalnego użytkowania gospodarczego dużych obszarów,
- należy dążyć do ochrony zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz do zwiększenia ich udziału powierzchniowego, przez popieranie spontanicznego rozwoju drzew i krzewów na miedzach, wokół oczek wodnych i innych miejsc nie nadających się do rolniczego wykorzystania,
- należy dążyć do ochrony torfowisk w kompleksach pól uprawnych przez zaniechanie odwodnień i zapobieganie eutrofizacji,
- należy dążyć do tworzenia barier biologicznych, przeciwdziałających się rozprzestrzenianiu zanieczyszczeń przez migrację wodną oraz powstawaniu erozji wietrznej i wodnej,
- należy dążyć do zaprzestania osuszania łąk, torfowisk i mokradeł (unikanie nadmiernych melioracji),
- należy dążyć do prowadzenia rekultywacji drobnych terenów zdewastowanych zgodnie z zasadą kształtowania zróżnicowanych warunków środowiskowych, stosując głównie kierunek rekultywacji fitomelioracyjny i krajobrazowy,

Leśna przestrzeń produkcyjna

- należy dążyć do zwiększania lesistości zgodnie z Programem zwiększania lesistości dla województwa mazowieckiego oraz przeciwdziałania fragmentacji przestrzeni przyrodniczej

poprzez leśne zagospodarowanie gruntów o najniższej przydatności dla rolnictwa i w ramach rekultywacji nieużytków,

- należy dążyć do ograniczania zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- należy dążyć do uwzględniania nadrzędności pozaprodukcyjnych funkcji lasów w prowadzeniu gospodarki leśnej, w szczególności w lasach ochronnych, lasach o szczególnych walorach przyrodniczych, na terenach przyrodniczo wrażliwych (wydmowych, podmokłych, na znacznych spadkach terenu) oraz pełniących funkcje rekreacyjne, w szczególności w granicach administracyjnych miast i w ich bezpośrednim otoczeniu.

4.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na terenie miasta i gminy uchwałą nr 397/LXV/2023 wyznaczony został obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Obszar zdegradowany obejmuje miejscowości Nowa Korzeniówka, Stara Korzeniówka oraz większą część miasta Gąbina. Do obszaru zdegradowanego zaliczone zostały tereny zlokalizowane w północnej i centralnej części miasta. Natomiast terenami wskazanymi do przekształceń i rehabilitacji są głównie obszary dawnego Radiowego Centrum Nadawczego w Konstantynowie.

Do najważniejszych działań w zakresie zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego w tych obszarach należą:

- uporządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej i ruralistycznej poprzez właściwe zagospodarowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- przebudowa budynków oraz pomieszczeń z przeznaczeniem na inne cele,
- renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, edukacyjne, turystyczne lub kulturalne, przyczyniająca się do tworzenia stałych miejsc pracy,
- wyburzanie budynków o charakterze dysharmonijnym i zastąpienie ich nowymi strukturami,
- wyremontowanie lub przebudowa budynków i infrastruktury publicznej związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych,
- przebudowa przestrzeni publicznych: placów, parkingów, placów zabaw dla dzieci, małej architektury,
- tworzenie nowych miejsc rekreacji, terenów zieleni uradzonej,
- poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego; poprawa dostępności do sieci urządzeń infrastruktury technicznej,

- dla obiektów związanych z rolnictwem dopuszczanie również pozarolniczego wykorzystania istniejących obiektów do nowych działalności,
- przywrócenie przestrzeniom i budynkom należytej im roli w strukturze miasta i gminy.

Obszarami potencjalnej rekultywacji lub remediacji są tereny złóż surowców naturalnych, w których eksploatacja kopaliny została zakończona lub zaniechana. Rekultywacja obiektów przemysłowych i poeksploatacyjnych powinna być zgodna z decyzjami urzędowymi dotyczącymi działań rekultywacyjnych lub remediacji. Potencjalne zmiany funkcji obszarów będą możliwe po zakończeniu prac rekultywacyjnych i określeniu docelowej funkcji obszarów, z uwzględnieniem aktualnego przeznaczenia terenu w dokumentach planistycznych.

5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

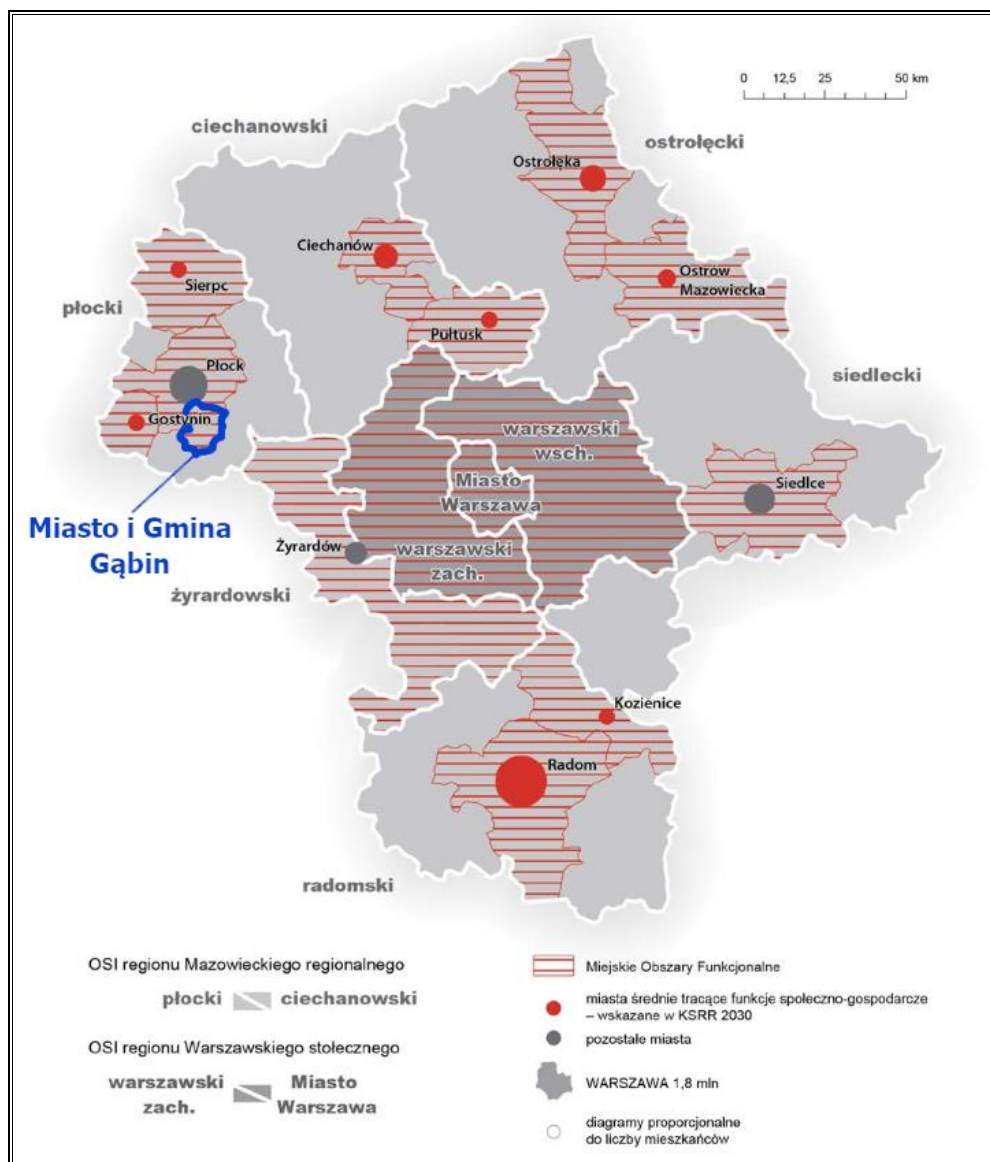
Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako *„wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”*.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze wyznacza w województwie mazowieckim dwa rodzaje Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), uwzględniające również OSI z poziomu krajowego, wskazane w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030): problemowe w poziomie podregionów NUTS 3 oraz bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne.

Miasto i Gmina Gąbin zakwalifikowana została do następujących obszarów strategicznej interwencji:

- zidentyfikowane na poziomie wojewódzkim, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Samorząd Województwa:
 - OSI problemowe – podregiony NUTS 3:
 - OSI regionu Mazowieckiego regionalnego: Płocki obszar strategicznej interwencji.
 - OSI – miejskie obszary funkcjonalne (MOF) – bieguny wzrostu:
 - MOF miast subregionalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze – potencjalne bieguny wzrostu: MOF Płock.

Rysunek 2. Położenie Miasta i Gminy Gąbin na tle obszarów strategicznej interwencji w województwie mazowieckim

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Osi problemowe - OSI regionu Mazowieckiego regionalnego: Płocki obszar strategicznej interwencji

Obejmuje on płocki podregion NUTS-3 województwa mazowieckiego. Wyznaczony został w celu zniwelowania istniejących problemów i barier dla rozwoju nowych lub istniejących funkcji i poprawy warunków życia mieszkańców.

Interwencja w OSI płockim zorientowana będzie na niwelację deficytów komunikacyjnych, w tym związanych z wyprowadzeniem transportu materiałów niebezpiecznych poza tereny zurbanizowane, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i lepszego skomunikowania – szczególnie Płocka – z pozostałą częścią kraju. Lepsza dostępność pozwoli na wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym Zbiornika

Włocławskiego. Istotne jest także zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska pochodzących m.in. z sektora przemysłu i transportu, w tym poprzez wzrost udziału zero- i niskoemisyjnych środków komunikacji publicznej oraz rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej. Ważnym obszarem wsparcia w podregionie pozostaje zwiększenie dostępności do usług ochrony zdrowia, w tym w zakresie profilaktyki, leczenia onkologicznego i opieki geriatrycznej.²²

Działania w OSI płockim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach:

1. Poprawa dostępności i bezpieczeństwa komunikacyjnego obszaru poprzez:
 - wyprowadzenie transportu materiałów niebezpiecznych poza obszary zurbanizowane,
 - rozwój transportu kolejowego, w tym budowę układu kolejowego łączącego Płock z Warszawą,
 - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych,
 - rozwój sieci tras rowerowych i infrastruktury dla pieszych,
2. Poprawa dostępności do usług publicznych i infrastruktury komunalnej poprzez:
 - rozwój i podnoszenie standardów specjalistycznej opieki zdrowotnej, zwłaszcza w zakresie onkologii i geriatry,
 - wdrażanie działań profilaktycznych i kształtowanie postaw prozdrowotnych,
 - wspieranie i promowanie systemu kształcenia, w szczególności w dziedzinie ochrony zdrowia,
 - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych.

MOF miast subregionalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze – potencjalne bieguny wzrostu: MOF Płock

W przypadku Płocka jako miasta subregionalnego niezbędne jest efektywne wykorzystanie potencjału, którym dysponuje oraz wzmacnianie współpracy w obszarach funkcjonalnych, tak aby miasto to mogło pełnić rolę „bieguna wzrostu” w skali subregionalnej. Efektywna współpraca i współzarządzanie w obrębie miejskich obszarów funkcjonalnych, skoncentrowane na niwelowaniu ponadlokalnych problemów i barier rozwojowych, przyczynią się do wzmocnienia powiązań funkcjonalnych między miastem i otaczającymi je obszarami. Pozwoli to na włączenie obszarów wiejskich w procesy rozwojowe i ich pobudzenie gospodarcze. W związku z powyższym istotna jest współpraca Miasta i Gminy Gąbin z miastem Płockiem i na rzecz rozwoju subregionu płockiego. Sprzyjać temu będzie koncentracja współpracy na:²³

²² Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

²³ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

- działaniach wspólnych dla wszystkich MOF,
- rozwoju lokalnych rynków pracy i aktywizacji zawodowej mieszkańców, w tym w zakresie dostosowania oferty edukacyjnej i doradztwa zawodowego, zapewniając równowagę popytowo-podażową na rynku pracy oraz niwelując zjawisko bezrobocia strukturalnego,
- zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej i wspieraniu przedsiębiorczości w celu rozwoju nowych gałęzi gospodarki, w tym w zakresie przemysłu przyszłości oraz zielonych (zrównoważonych) inwestycji,
- rozwoju uczelni wyższych w ośrodkach subregionalnych.

6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta i gminy Gąbin

Na terenie miasta i gminy Gąbin nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji kluczowych na poziomie lokalnym.

Jednak na podstawie informacji zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Gąbin na lata 2023-2030 obszarami kluczowymi do wsparcia dla gminy są obszary zdegradowane i rewitalizacji obejmujące sołectwo Nowe Korzeniówka, Korzeniówka Stara oraz znaczną część miasta Gąbin.

W celu wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowej określono przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Zaplanowana w ramach rewitalizacji interwencja powinna wpłynąć na poprawę w zakresie poszczególnych zagadnień kryzysowych. Oczekiwanym efektem rewitalizacji na ww. obszarach będzie złagodzenie obecnie występujących problemów dzięki synergicznym efektom poszczególnych działań rewitalizacyjnych. Rozwój w przyszłości tych obszarów pozytywnie wpłynie na stymulację procesów społecznych i gospodarczych całej gminy oraz pozwoli na wykształcenie się reprezentacyjnych terenów gminnych.

Dodatkowo do miejscowości borykających się z problemami rozwojowymi zaliczyć można:

- Nowy Kamień, Nowy Troszyn – spadek liczby ludności,
- Guzew, Nowy Kamień, Lipińskie, Jadwigów, Topólno, Przemysłów, Piaski – obszary cechujące się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa,
- Nowy Troszyn, Troszyn Polski, Nowe Wymysle, Ludwików, Przemysłów, Konstantynów – wykluczenie komunikacyjne.

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Miasta i Gminy oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców. Ich koordynacja należy do obowiązku władzy wykonawczej Miasta i Gminy Gąbin – Burmistrza Miasta i Gminy Gąbin.

Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności.

- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Miasta i Gminy Gąbin,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Burmistrz Miasta i Gminy Gąbin będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne referaty i pracowników Urzędu Miasta i Gminy Gąbin oraz kierowników, dyrektorów gminnych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Rada Miasta i Gminy Gąbin będzie wsparciem strategicznym przy realizacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych.

Ponadto w Strategii znajdują się również działania, których realizację wspierać mogą, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu miasta i gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Miastem i Gminą a pozostałymi zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący działania w ramach Strategii będą aktywnie współpracować z Miastem i Gminą Gąbin (liderem i koordynatorem).

Rysunek 3. Podział zadań realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym.

Dodatkowo rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów jednorocznych).

Wobec powyższego, dla sprawnej realizacji przedmiotowej strategii konieczne będzie opracowywanie i wdrażanie następujących dokumentów (strategii, programów, planów)

wykonawczych:

- Programu Ochrony Środowiska,
- Gminny Program Rewitalizacji,
- Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Programu Opieki nad Zabytkami,
- Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym miasta i gminy,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Programu Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Programu Przeciwdziałania Narkomani,
- Programu Wspierania Rodziny.

Ponadto Miasto i Gmina Gąbin w zakresie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego i wspierania mobilności miejskiej we współpracy z Miastem Płock opracowują razem Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF) Płocka oraz Strategię rozwoju ponadlokalnego partnerstwa „Obszar Funkcjonalny Miasta Płocka”.

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej Miasta i Gminy oraz dostępna będzie do wglądu w Urzędzie Miasta i Gminy Gąbin.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu pozyskanych informacji oraz danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągnięcia celów,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja

koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów.

Ewaluacji podlegać będzie: materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen; oraz ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych, w oparciu o analizę wskaźnikową, na podstawie własnych danych i informacji statystyki publicznej generowanej przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, a także statystyk realizatorów działań. Organem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Burmistrz Miasta i Gminy Gąbin, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje przede wszystkim zawarte będą w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.).

Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego zadania i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

Do roku od zakończenia realizacji Strategii sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie efektów wybranych do realizacji działań w całym okresie jej wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę realizacji założeń Strategii. Będzie on również określał wnioski i rekomendacje, które pozwolą usprawnić proces wdrażania Strategii na kolejne lata.

8. Ramy finansowe i źródła finansowania

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Miasta i Gminy powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być dostosowana do możliwości budżetowych. Miasto i Gmina Gąbin, przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności analizuje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel, tj.

— środki pochodzące z budżetu państwa,

- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze celowe np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy,
- inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG),
- środki sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Miasta i Gminy. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych Miasta i Gminy. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkowy harmonogram realizacji działań wyznaczonych w Strategii.

Tabela 55. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin

Cel operacyjny	Kierunek działań	Okres wdrażania							Planowane koszty realizacji działania/ Planowane źródło finansowania
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Cel strategiczny 1: Aktywna i zintegrowana lokalna społeczność posiadająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych									
Cel operacyjny 1.1. Wysokiej jakości oferta edukacyjna	Zwiększenie jakości edukacji								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne; Program Maluch+;
Cel operacyjny 1.2. Upowszechniona kultura i dziedzictwo kulturowe	Ochrona zasobów kulturowych								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
	Poszerzenie oferty kulturalnej								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne;
Cel operacyjny 1.3. Aktywne społeczeństwo, które nie jest wykluczone społecznie	Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
	Wsparcie rodzin z problemami społecznymi i zagrożonych wykluczeniem społecznym								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
	Zapewnienie form wsparcia dla osób z uzależnieniami								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 1.4. Atrakcyjna infrastruktura sportowo-rekreacyjna	Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 1.5. Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe	Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe (m.in. Fundusz Dopląt) i zagraniczne;
Cel strategiczny 2: Miasto i Gmina atrakcyjne inwestycyjnie z transportem intermodalnym									
Cel operacyjny 2.1. Dobrze prosperująca Gąbińska Strefa Rozwoju Gospodarczego „Przy Obwodnicy”	Promocja terenów inwestycyjnych								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Cel operacyjny	Kierunek działań	Okres wdrażania							Planowane koszty realizacji działania/ Planowane źródło finansowania
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
	Wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 2.2. Bezpieczny system komunikacyjny z transportem intermodalnym	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe (m.in. Polski Ład) i zagraniczne;
	Poprawa infrastruktury okołodrogowej								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
	Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej dla MOF Płocka								Budżet miasta i gminy; Budżet miasta Płocka; Budżet powiatu płockiego; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 2.3. Nowoczesna infrastruktura techniczna	Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej								Budżet miasta i gminy; PROW 2014-2020, 2021-2027; Środki własne mieszkańców; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
	Rozbudowa infrastruktury wodociągowej								Budżet miasta i gminy; NFOŚiGW w Warszawie; WFOŚiGW w Warszawie; KPGK Sp. z o.o.; PROW 2014-2020, 2021-2027; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
	Rozbudowa infrastruktury gazowej								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel strategiczny 3: Dobry stan środowiska naturalnego									

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2030

Cel operacyjny	Kierunek działań	Okres wdrażania							Planowane koszty realizacji działania/ Planowane źródło finansowania
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Cel operacyjny 3.1. Adaptacja do zmian klimatu poprzez realizację działań niskoemisyjnych	Termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej								Budżet miasta i gminy; Środki własne mieszkańców i podmiotów prywatnych; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; NFOŚiGW w Warszawie; WFOŚiGW w Warszawie;
	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii								Budżet miasta i gminy; Środki własne mieszkańców i podmiotów prywatnych; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; NFOŚiGW w Warszawie; WFOŚiGW w Warszawie;
Cel operacyjny 3.2. Dobra jakość środowiska przyrodniczego	Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych								Budżet miasta i gminy; Budżet RDOŚ; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
	Zrównoważone gospodarowanie wodami								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; Środki własne właścicieli nieruchomości i obiektów; RZGW;
	Edukacja ekologiczna mieszkańców								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
	Sprawny system gospodarowania odpadami								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 3.3. Ukształtowany ład przestrzenny	Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego								Budżet miasta i gminy;
	Poprawa funkcjonalności i wizerunku budynków miasta i gminy								Budżet miasta i gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne;

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej opisano fundusze i środki zewnętrzne, które stanowią potencjalne źródła finansowania działań strategicznych.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej UE, w tym ma łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.

Powyższe fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, a jego celem jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich** wspierany jest rozwój wsi i obszarów wiejskich oraz sektor rolno-spożywczy. W perspektywie na lata 2021-2027 wyznaczono dziewięć celów w zakresie: zapewnienia rolnikom godziwych dochodów, zwiększenia konkurencyjności, poprawy pozycji rolnika w łańcuchach wartości, przyczyniania się do łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowywania się do nich, a także do zrównoważonej produkcji energii, wydajnego gospodarowania glebą, różnorodności biologicznej i krajobrazu rolniczego, zmian strukturalnych i wymiany pokoleń, zatrudnienia i wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich, zdrowia, żywność i oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierają przedsięwzięcia, w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową.

Rządowy Fundusz Dróg

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli.

Funduszu ma również na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego.

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych. Wyjątek stanowi jeden program – Ochrona zabytków, w ramach którego osoby fizyczne mogą również składać wniosek o wsparcie.

Fundusze norweskie i EOG 2014-2021

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG) to forma bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię, i Lichtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Głównym celem Funduszy norweskich i Funduszy EOG jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

Za koordynację wdrażania Funduszy norweskich i EOG w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Programy w ramach III edycji Funduszy norweskich i EOG będą wdrażane do 2024 r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który będzie wdrażany do 30 kwietnia 2025 r.

Do programów tych należą:

- Rozwój przedsiębiorczości i innowacje,
- Rozwój Lokalny,
- Badania naukowe,
- Edukacja,
- Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu,
- Kultura,
- Zdrowie,
- Sprawiedliwość,
- Sprawy Wewnętrzne,
- Fundusz Współpracy Dwustronnej,
- Pomoc Techniczna,
- Fundusz NGO,
- Social Dialogue-Decent Work.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Jest to kompleksowy program reform i projektów strategicznych. Jego celem jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Powyższy Program ma odbudować kondycję gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu mają być przeznaczone na modernizację technologiczną, trafić do rodzimych firm oraz poprawić jakość życia Polaków i konkurencyjność naszej gospodarki.

W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Czas na wykorzystanie tych środków to rok 2026.

Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe obszary dla UE: infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

Wobec powyższego, Plan odbudowy ma na celu zbudowanie odporności poprzez realizację projektów w następujących obszarach:

1. Odporne społeczeństwo:
 - Ochrona zdrowia.
 - Edukacja.
2. Odporne państwo:
 - Cyfryzacja usług publicznych
 - Infrastruktura i komunikacja
3. Odporna gospodarka:
 - Umiejętności.
 - Nowe technologie.
4. Odporne środowisko:
 - Budynki.
 - Energetyka.

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2027 (PROO) i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO).

PROO to program bezpośredniego wsparcia rozwoju polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Dotacje będzie można uzyskać zarówno na realizację wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego, ale także np. na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Są uruchamiane konkursy dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków.

Celem FIO jest natomiast dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Dotację można otrzymać na projekt społeczny. Zakres możliwych do zrealizowania działań obejmuje wszystkie obszary działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

Fundusz Inwestycji Samorządowych

Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany jest przez Polski Fundusz Rozwoju. Fundusz powstał z myślą o zapewnieniu kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Fundusz oferuje kilka instrumentów finansowych: kapitał wspólnika/akcjonariusza, pożyczka wspólnika/akcjonariusza, dług podporządkowany względem finansowania bankowego. Samorządy dokonują wyboru wspólnika, jako akcjonariusza w trybie procedur konkurencyjnych. Głównymi sektorami objętymi tą formą finansowania są zadania użyteczności publicznej i zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno – kanalizacyjny, infrastruktura

społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia. Samorządy mogą pozyskać również środki na obiekty: infrastruktury sportowej, infrastruktury wspierającej biznes czy infrastruktury miejskiej.

8. Załączniki

Załącznik nr 1. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Środowisko przyrodnicze

Załącznik nr 2. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Środowisko kulturowe

Załącznik nr 3. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Struktura gleb

Załącznik nr 4. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Demografia

Załącznik nr 5. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Środowisko wodne

Załącznik nr 6. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Struktura osadnicza i komunikacyjna

Załącznik nr 7. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Infrastruktura techniczna

Załącznik nr 8. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Infrastruktura społeczna

Załącznik nr 9. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – Planowane inwestycje oraz zmiany w przestrzeni gminy

Załącznik nr 10. Opracowanie graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Gąbin – całościowo.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Liczba ludności w mieście i gminie Gąbin w latach 2017-2022	12
Tabela 2. Ludność miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022 wg grup ekonomicznych.....	13
Tabela 3. Urodzenia żywe i zgony ogółem oraz przyrost naturalny w mieście i gminy Gąbin w latach 2017-2022.....	14
Tabela 4. Migracja na pobyt stały w mieście i gminie Gąbin w latach 2017-2022	15
Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczająca do placówek wychowania przedszkolnego w roku 2022 na terenie miasta i gminy Gąbin	17
Tabela 6. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie miasta i gminy Gąbin oraz województwa mazowieckiego w latach 2017-2022 w [%]	18
Tabela 7. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022.....	18
Tabela 8. Liczba uczniów uczęszczająca do szkół podstawowych w roku 2022 na terenie miasta i gminy Gąbin	19
Tabela 9. Średnie wyniki procentowe egzaminu ósmoklasisty w [%] dla szkół na terenie miasta i gminy Gąbin, powiatu plockiego i województwa mazowieckiego w roku 2020, 2021 i 2022.....	19
Tabela 10. Średni wynik procentowy egzaminu maturalnego dla szkół ponadpodstawowych na terenie miasta i gminy Gąbin i województwa mazowieckiego w latach 2019-2022	21
Tabela 11. Działalność biblioteczna na terenie miasta i gminy Gąbin na przestrzeni lat 2017-2022 ...	23
Tabela 12. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022	26
Tabela 13. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2017-2022.....	26
Tabela 14. Ilość oraz kwota świadczeń na rzecz rodziny na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022.....	27
Tabela 15. Opieka zdrowotna na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022	28
Tabela 16. Frekwencja wyborcza na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2014-2023	29
Tabela 17. Działania ratownicze straży pożarnej na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2018-2022	32
Tabela 18. Liczba podmiotów na terenie miasta i gminy Gąbin według klas wielkości w latach 2017-2022	36
Tabela 19. Wpływy do budżetu miasta i gminy Gąbin z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT) na przestrzeni lat 2017-2022	38
Tabela 20. Bezrobocie na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022	39
Tabela 21. Bezrobotni zarejestrowani według wieku w mieście i gminie Gąbin w latach 2017-2022...	40
Tabela 22. Lasy i grunty leśne na terenie miasta i gminy Gąbin.....	43
Tabela 23. Charakterystyka rezerwatu przyrody Kępa Wykowska	45
Tabela 24. Charakterystyka rezerwatu przyrody Ławice Troszyńskie	45
Tabela 25. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta i gminy Gąbin.....	47
Tabela 26. Tereny zielone na obszarze miasta i gminy Gąbin	49
Tabela 27. Ocena stanu jcwp położonych na obszarze gminy	50
Tabela 28. Położenie miasta i gminy Gąbin według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	52
Tabela 29. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi.....	55
Tabela 30. Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2022 w strefie mazowieckiej, z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia	55
Tabela 31. Średnia dobową liczbą pojazdów [poj./24h] na odcinkach drogi wojewódzkiej nr 574 przebiegającej przez obszar miasta i gminy w latach 2000-2020/21.....	59
Tabela 32. Średnia dobową liczbą pojazdów [poj./24h] na odcinkach drogi wojewódzkiej nr 577 przebiegającej przez obszar miasta i gminy w latach 2000-2020/21	59
Tabela 33. Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022.....	60
Tabela 34. Zabudowa mieszkaniowa na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022	60
Tabela 35. Mieszkania wyposażone w instalacje sanitarne na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022.....	60
Tabela 36. Infrastruktura kanalizacyjna miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022	61
Tabela 37. Infrastruktura wodociągowa miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022	62
Tabela 38. Infrastruktura gazowa na terenie miasta i gminy Gąbin w latach 2017-2022	63
Tabela 39. Zebrane odpady komunalne z terenu miasta i gminy Gąbin na przestrzeni lat 2020-2022 65	

Tabela 40. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Gąbin w [kg] – dane z bazy azbestowej (stan na styczeń 2024 r.)	66
Tabela 41. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022	69
Tabela 42. Struktura wydatków majątkowych i bieżących Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022	70
Tabela 43. Nadwyżka operacyjna Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022	71
Tabela 44. Wynik budżetu Miasta i Gminy Gąbin w latach 2017-2022	72
Tabela 45. Analiza SWOT – przestrzeń i środowisko	75
Tabela 46. Analiza SWOT – społeczeństwo	76
Tabela 47. Analiza SWOT – gospodarka	76
Tabela 48. Analiza SWOT – infrastruktura techniczna	77
Tabela 49. Analiza SWOT – infrastruktura społeczna	77
Tabela 50. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe Miasta i Gminy Gąbin	79
Tabela 51. Cele strategiczne i operacyjne	81
Tabela 52. Cel strategiczny 1: Aktywna i zintegrowana lokalna społeczność posiadająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych.....	85
Tabela 53. Cel strategiczny 2: Miasto i Gmina atrakcyjne inwestycyjnie z transportem intermodalnym	90
Tabela 54. Cel strategiczny 3: Dobry stan środowiska naturalnego	96
Tabela 55. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gąbin	142
 Rysunek 1. Położenie miasta i gminy Gąbin na tle województwa mazowieckiego i powiatu plockiego	42
Rysunek 2. Położenie Miasta i Gminy Gąbin na tle obszarów strategicznej interwencji w województwie mazowieckim	134
Rysunek 3. Podział zadań realizacji Strategii.....	138